

NOVELACIJA INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju

(Po uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na oodrociu javnih financ - Uradni list RS. št.60/2006. 54/2010. 27/2016)

Investitor (prijavitelj):	POMURSKA MADŽARSKA SAMOUPRAVNA NARODNA SKUPNOST (PMSNS Lendava) / MURAVIDEKI MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI NEMZETI KÖZÖSSÉG (MMÖNK Lendva) Glavna ulica 7 9220 Lendava
Odgovorna oseba (prijavitelj): <i>(žig in podpis)</i>	Dušan Orban, predsednik
Naloga:	Novelacija INVESTICIJSKEGA PROGRAMA (IP)
Soinvestitor:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Naslov projekta:	VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE »VZORČNE KMETIJE« Z NAMENOM SPODBUJANJA KMETIJSTVA NA PROGRAMSKEM OBMOČJU
Skrbnik investicijskega projekta (strokovni sodelavec, odgovoren za pripravo in nadzor nad pripravo investicijske, projektne, tehnične in druge dokumentacije)	Elizabeta Bojnec
Predviden upravljalec investicijskega projekta:	POMURSKA MADŽARSKA SAMOUPRAVNA NARODNA SKUPNOST (PMSNS Lendava)
Dokument novelacije IP izdelal	PMSNS in dr. Mihael Habjanič Kasaš
Kraj in datum izdelave:	Lendava, maj 2023

Na podlagi 6. in 20. člena Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (UL RS 60/2006, in 54/2010), sprejemamo

SKLEP - Številka:

Potrdi se novelacija dokumenta investicijskega programa za celotno operacijo VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE »VZORČNE KMETIJE« Z NAMENOM SPODBUJANJA KMETIJSTVA NA PROGRAMSKEM OBMOČJU, za katero se dodelijo sredstva iz naslova Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024.

Datum: maj 2023

Odgovorna oseba pri PMSNS (prijavitelj projekta)

Dušan Orban, predsednik

KAZALO VSEBINE

1. UVODNO POJASNILO NOVELACIJE INVESTICIJSKEGA PROGRAMA	6
1.1.Predstavitev vzroka novelacije	9
1.2.Predstavitev investitorja	9
1.3.Predstavitev izdelovalca novelacije investicijskega programa	10
1.4.Namen in cilji investicijskega programa	11
1.5.Povzetek iz dokumenta identifikacije investicijskega projekta	12
2. POVZETEK INVESTICIJSKEGA PROGRAMA	21
2.1.Cilji investicije - novelirani investicijski programa	23
2.2.Spisek strokovnih podlag	24
2.3.Opis upoštevanih variant in utemeljitev izbora optimalne variante	26
2.4.Navedba odgovornih oseb	29
2.5.Predvidena organizacija in druge prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije	31
2.6.Prikaz ocenjene vrednosti investicije ter predvidene finančne konstrukcije	32
2.7.Zbirni prikaz rezultatov novelacije	35
3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCU INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN UPRAVLJALCU	38
3.1.Investitor in nosilec projekta	38
3.2.Izdelovalci investicijske dokumentacije	39
3.3.Upravitelj investicije	40
4. ANALIZA STANJA IN RAZLOGI ZA INVESTICIJSKO NAMERO TER SPREMEMBE V INVESTICIJSKEM PROGRAMU	41
4.1.Analiza obstoječega stanja	41
4.2.Razlogi za investicijo	48
4.3.Usklajenost z razvojnimi strategijami in politiko	50
4.4.Ugotavljanje odmikov novelacije od osnovnega investicijskega programa	51
4.4.1.Ugotavljanje odmikov na osrednji lokaciji	52
4.4.2.Ugotavljanje odmikov na dislociranih lokaciji	52
4.4.3.Ugotavljanje odmikov na produkcijskih površinah in čredah	52
4.4.4.Ugotavljanje odmikov pri tehnološkem in funkcionalnem opremljanju	52
5. ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI	53
6. TEHNIČNO - TEHNOLOŠKI DEL	57
6.1.Izhodišče za investicijo in strokovne podlage	57
6.2.Programske, arhitekturne in tehnične rešitve	59
6.2.1.Vzorčna kmetija na osrednji lokaciji	60

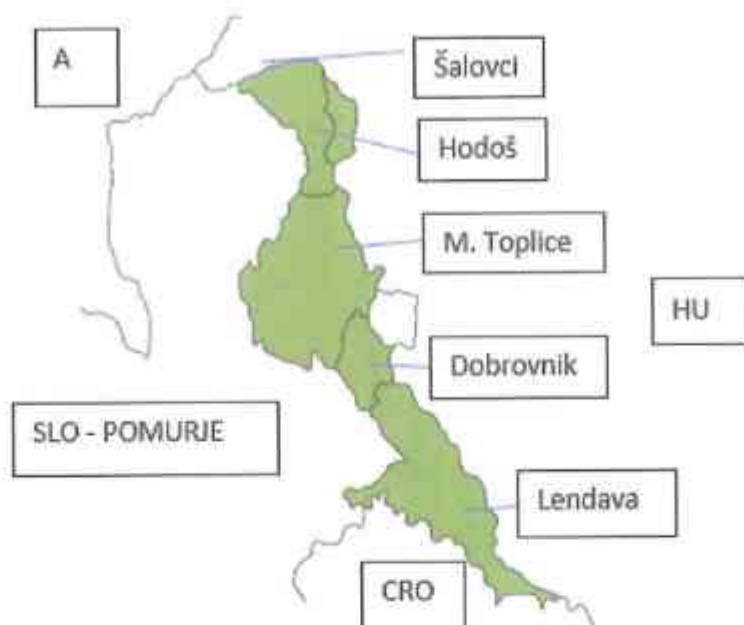
6.2.2.Dislocirane lokacije in dejavnosti	64
6.2.3.Produkcijske površine in črede	68
6.2.4.Tehnološko in funkcionalno opremljanje	68
7. ANALIZA ZAPOSLENIH	70
8. OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH	71
9. ANALIZA LOKACIJE	76
10.ANALIZA VPLIVA INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE	85
11.ČASOVNI NAČRT IZVEDBE INVESTICIJE	88
12.NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA	90
13.PROJEKCIJE PRIHODKOV IN STROŠKOV POSLOVANJA	92
13.1.Izračun finančnih kazalnikov po statistični in dinamični metodi za investicijski projekt	95
14.VREDNOSTENJE DRUGIH STROŠKOV IN KORISTI TER PRESOJA UPRAVIČENOSTI V EKONOMSKI DOBI	96
14.1.Metodologija	96
14.2.Opredelevitev družbenih koristi	97
15.ANALIZA TVEGANJ IN ANALIZA OBČUTLJIVOSTI	102
16.PREDSTAVITEV IN RAZLAGA REZULTATOV	103
17.PRILOGE	104

1. UVODNO POJASNILO NOVELACIJE INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Novelacija investicijskega programa je v skladu z 6. členom Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) potrebna, kadar se spremenijo ključne predpostavke iz investicijskega programa v takem obsegu, da se bodo znatno spremenili pričakovani stroški ali koristi investicije v njeni ekonomski dobi, zlasti pa, če bodo odmiki investicijskih stroškov večji od 20 odstotkov ocenjene vrednosti projekta, se investicijski program spremeni in dopolni (novelira).

Programsko-investicijsko območje je narodnostno mešano območje v Pomurju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti in na katerem veljajo predpisi s področja uresničevanja narodnostnih pravic v Republiki Sloveniji (dvojezičnost v vsakdanjem življenju, vzgoji in izobraževanju, upravnih postopkih...). Programsko območje se nanaša na občine s statusom dvojezičnosti in naselja znotraj teh občin, ki so opredeljena, kot narodnostno mešana:

- **Občina Dobrovnik:** Dobrovnik/-Dobronak in Žitkovci/-Zsitkóc,
- **Občina Hodoš:** Hodos/-Hodos in Krplivnik/-Kapornak,
- **Občina Moravske Toplice:** Čikecka vas/-Csekefa, Motvarjevci/-Szentlászló, Pordašinci/-Kisfalu, Prosenjakovci/-Pártosfalva, Središče/-Szerdahely,
- **Občina Lendava:** Banuta/-Banuta, Čentiba/-Csente, Dolga vas/-Hosszúfalu, Dolgovaške gorice/-Hosszúfaluhegy, Dolina pri Lendavi/-Volgyifalu, Dolnji Lakoš/-Alsólakos, Gaberje/-Gyertyános, Genterovci/-Gönterhaza, Gornji Lakos/-Felsőlakos, Kamovci/-Kamahaza, Kapca/-Kapca, Kot/-Köt, Lendava/-Lendva, Lendavske gorice/-Lendavahegy, Mostje/-Hidveg, Petišovci/-Peteshaza, Pince/-Pince, Pince Marof/-Pincemajor, Radmožanci/-Radamos, Trimlini/-Harmasmalom, ter
- **Občina Šalovci:** Domanjševci/-Domonkosfa.

Vir: Razvojni program narodnostno mešanega območja v Pomurju

Slika 1.1: Narodnostno mešano območje v Pomurju

V programsko območje so vključene občine Hodoš, Šalovci, Moravske Toplice, Dobrovnik in Lendava. V posameznih občinah delujejo tudi občinske samoupravne narodne skupnosti. Na podlagi popisa prebivalstva iz leta 2002 je 80 % pripadnikov madžarske narodnosti v Sloveniji živelo na tem območju.

Preglednica 1.1: Statistični podatki za programsko območje

Na programskem območju so izraziti demografski problemi in relativno visoka stopnja brezposelnosti. Madžarska narodna skupnost je močno vezana na kmetijske dejavnosti in tradicionalen način kmetovanja. Pomembno je, da se ta vez ohrani, način kmetovanja pa posodobi, da bi krepil gospodarsko osnovo in prispeval k ohranitvi poseljenosti tega območja.

Zaradi kmetijstva, ki je bilo v preteklosti glavna in prevladujoča gospodarska dejavnost, je Pomurje imelo in se vedno ima pretežno agrarni značaj. Od njega se preživlja razmeroma velik delež ruralnega prebivalstva, ki hkrati s kmetijsko pridelavo in zagotavljanjem visoke ravni obdelanosti kmetijskih zemljišč opravlja tudi pomembno nalogo ohranjanja naravne in kulturne pokrajine. Kljub ugodnim naravnim danostim pa število kmetijskih gospodarstev na tem območju v zadnjih letih vse bolj upada. Kmetijstvo na tem območju se srečuje s problematiko staranja prebivalstva, izseljevanja mladih, majhnostjo in razdrobljenostjo kmetij ter neorganiziranostjo pridelovalcev. Kmetijskih dejavnosti z višjo stopnjo predelave in višjo dodano vrednostjo je sorazmerno malo, kar ogroža obstoj manjših kmetijskih gospodarstev. Povečanje učinkovitosti kmetijskih gospodarstev, prenos dobrih praks, povezovanje pridelovalcev in večja motivacija mladih, so ključnega pomena za pozitivne spremembe.

Z namenom kvalitetnega sobivanja, sožitja in vzajemnega delovanja avtohtone madžarske narodne manjšine, je pomembna skrb za zagotovitev ustrezne gospodarske osnove tega območja. Za madžarsko narodno skupnost je pomembno ohranjanje kmetijskih dejavnosti, ustvarjanje pogojev za vključevanje mladih, večja uspešnost pridelovalcev, možnosti zaposlovanja v povezavi s turizmom ter ohranjanje poseljenosti narodnostno mešanega območja. Ob večji gospodarski učinkovitosti je pomembno tudi ohranjanje kulturne krajine s tradicionalnimi kmetijskimi dejavnostmi, razvoj podeželja, večja samooskrba s hrano in nasploh pospeševanje razvoja kmetijstva.

Program spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021- 2024 vsebuje podukrep 4.1, ki je namenjen vzpostavitvi infrastrukture za podporo razvoju kmetijstva in pridelave hrane na narodnostno mešanem območju v Pomurju. Institucionalna podpora bo organizirana kot »vzorčna kmetija« za prenos specialnih znanj, izkušenj, tehnologij in organizacijskih pristopov ter interesnemu povezovanju pridelovalcev. S celotnim programom in investicijo v vzorčno kmetijo, bo spodbujano povezovanje pridelovalcev za doseganje njihove večje učinkovitosti, povečanje obsega dejavnosti, kakovosti ponudbe ter zagotavljanje informacijske podpore.

Pravna podlaga za pripravo in izvedbo investicije je v: Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57/12 in 46/16), Zakonu o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 - ZFO-IC) ter v Spremembah in dopolnitvah Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021- 2024 (z dne 29. 9. 2021 in sprememba januar/februar 2022 ter marec 2023).

Občina	Površina v km ²	Št. prebiv.	Poseljenost št./km ²	Prirast (nar.+pris.)	% zaposlenih med aktiv. preb.	št. brezpos. (maj 2021)
Lendava- Lendva	123	10.410	86	+5 %	59 %	605
Moravske Toplice	145	5.810	40	-2,6 %	60 %	226
Dobrovnik- Dobronak	31	1.290	42	-5,4 %	54 %	70
Šalovci	58	1.400	24	-12,9 %	52 %	40
Hodoš- Hodos	18	360	20	-22,3 %	38 %	16
Skupaj:	375	19.270	51			957

Vir: Razvojni program »mikroregije«

1.1. Predstavitev vzroka novelacije

Novelacija se je izvede zaradi spremembe ključne predpostavke investicijskega programa, zaradi korekcije proračuna za leti 2023 in 2024.

Preglednica 1.1 Vrednost programa glede na korekcijo sprejetega proračuna Republike Slovenije.

	Prvotno pridobljena sredstva	Korekcija proračuna	LETO 2022		LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ razpoložljiva sredstva
			Izkoriščano	Neizkoriščano	Razpoložljiva sredstva	Razpoložljiva sredstva	
Podukrep 4.1	6.700.000,00 €	4.400.000,00 €	1.918.470,00 €	221.530,00 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,00 €
Podukrep 4.2	1.300.000,00 €	810.000,00 €	78.519,00 €	241.481,00 €	200.000,00 €	290.000,00 €	568.519,00 €
SKUPAJ	8.000.000,00 €	5.210.000,00 €	1.996.989,00 €	463.011,00 €	1.500.000,00 €	1.250.000,00 €	4.746.989,00 €
SKUPAJ razpoložljiva sredstva za leti 2023 in 2024							2.750.000,00 €

Preglednica 1.1 prikazuje vrednosti programa glede na korekcijo sprejetega proračuna Republike Slovenije, kar je glavni razlog za novelacijo programa.

1.2. Predstavitev investitorja

Investitor projekta je **Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost** (v nadaljevanju: PMSNS). PMSNS je osrednja organizacija avtohtone madžarske narodne skupnosti v Prekmurju, ki opravlja samoupravne, interesne in druge politične dejavnosti ter naloge. Ustanovljena je bila leta 1975 na podlagi 64. člena Ustave Republike Slovenije in 9. člena Zakona o samoupravnih narodnih skupnostih.

Pristojnosti PMSNS se nanašajo predvsem na univerzalne naloge pomurskega madžarskega, regionalnega in državnega značaja, ki so nad ravni občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti. Posebne naloge predstavlja razvijanje neposrednega sodelovanja med državnimi institucijami Republike Slovenije in Madžarske, negovanje stikov z zamejskimi madžarskimi organizacijami in drugimi mednarodnimi ustanovami ter organizacijami za varstvo manjšin. PMSNS je sogovornik državnih organov pri uresničevanju pravic pripadnikov madžarske narodnosti.

Najpomembnejša naloga PMSNS je ohranitev in razvijanje pomurske madžarske skupnosti, njene materinščine, nacionalne zavesti, stvarne in duhovne dediščine ter uveljavljanje njenih nacionalnih interesov, njena naloga pa je tudi pospeševanje uresničevanja pravic, ki jih zagotavljajo ustava in zakoni.

PMSNS je pravna oseba javnega prava, njeni organi so:

- **svet PMSNS**, je najvišji organ PMSNS, šteje 21 članov, ki jih izvolijo sveti občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti;
- **predsednik**, ki je skupaj s svetom PMSNS odgovoren za zakonito delovanje;
- **predsedstvo**, ki deluje poleg sveta, njegovi člani so predsednik in podpredsednik PMSNS ter predsedniki občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti, ter
- **nadzorna komisija**, ki najmanj enkrat letno pregleda poslovanje organizacij PMSNS in zavodov, ki jih je ustanovila, ter o tem poroča svetu.

PMSNS je posredna uporabnica proračuna. Sredstva za njeno delovanje se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije (Urad za narodnosti) in Madžarske (Urad predsednika Vlade). Ostala sredstva, potrebna za delovanje skupnosti, se zagotavljajo preko raznih razpisov.

1.3. Predstavitev izdelovalca novelacije investicijskega programa

Novelacijo investicijskega programa je pripravila Eko kmetija Kasaš, dr. Mihael Habjanič Kasaš, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji v sodelovanju z Zavodom Erbija Lendava. dr. Mihael Habjanič Kasaš, je večletne izkušnje na področju investicijskih dokumentacij pridobil kot direktor občinske uprave Občine Lendava, kjer mu je v pomoč pridobljeno inženirsko znanje na Fakulteti za

kemijo in kemijsko tehnologijo ter doktorat iz matematičnega optimiranja tehnoloških procesov, kjer je alternative med seboj primerjal tudi iz ekonomskega vidika.

Kmetija se ukvarja z praktično implementacijo biodinamičnega kmetovanja ter predajo znanja saj je v certifikacijo Demeter vključena že od leta 2014. Od leta 2022 je predsednik Združenja demeter, ki je upravitelj blagovne znamke za biodinamično kmetovanje (DEMETER) v Republiki Sloveniji.

1.4.Namen in cilji investicijskega programa

Projekt je namenjen vzpostavitvi infrastrukture in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja razvoja kmetijstva in ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja ter zagotoviti nadaljnji razvoj kmetijskih vsebin s potencialom rasti in jih povezati v učinkovito celoto.

S celotnim programom in investicijo v vzorčno kmetijo, bo spodbujano povezovanje pridelovalcev za doseganje njihove večje učinkovitosti in konkurenčnosti, povečanja obsega dejavnosti, izboljšanja kakovosti ponudbe in zagotavljanje informacijske podpore za večjo tržno uspešnost lokalnih pridelovalcev. Namen »vzorčne kmetije« je zagotoviti prenos znanja na področju pridelave, reje in predelave; povezovanje kmetijskih proizvajalcev in trajnostnega razvoja na narodnostno mešanem območju. Cilj je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva in nudi vse potrebne informacije, znanja, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Vzorčna kmetija bo imela poslanstvo in dejavnosti povezane s proizvodnimi, izobraževalnimi in informacijskimi vsebinami, povezanimi s kmetijstvom na narodnostno mešanem območju. Glede na izkazane potrebe, javni interes ter pomembnost programa za madžarsko narodno skupnost pričakujemo, da bo investicija upravičena predvsem na podlagi pričakovanih družbenih koristi, ki bodo rezultat te investicije.

Osnovni cilj projekta je vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja. Ta bo namenjena nepridobitni podpori ter razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju. Dejavnosti, ki jih bo opravljala vzorčna kmetija, bodo dostopne vsem in bodo brezplačne z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju.

Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, informacijske in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje ter bodo namenjene spodbujanju razvoja odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju.

Namen je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Poleg osnovnega cilja, so nadaljnji cilji še:

Spodbujanje kmetijskih proizvajalcev k aktivni udeležbi pri razvoju »vzorčne kmetije« in uporabljanju modelov pridelave, predelave in krožnega gospodarstva na programskem območju pri svoji lastni pridelavi oziroma predelavi;

- vzpostavitev črede do 12 konj
- vzpostavitev črede do 8 glav govedi
- vzpostavitev legla prašičev »mangalic« in krškopoljski (do 5 prašičev)
- vzpostavitev živalskega vrta domačih živali (do 10 vrst)

Spodbujanje javnih zavodov in drugih ponudnikov gostinskih storitev k uporabljanju vzpostavljenih modelov nabave lokalnih pridelkov oziroma živil;

- vzpostavitev logistike za lokalno oskrbo (zmogljivosti do 1 tone dnevno)

Vzpostavitev modelov pridelave, predelave in krožnega gospodarstva upoštevajoč sodobne trende, inovativne pristope in naravne danosti programskega območja v kmetijstvu;

- vzpostavitev do 0,5 ha vzorčnega nasada špargljev
- vzpostavitev do 0,5 ha vzorčnega nasada buč in muškatnih buč
- vzpostavitev do 0,1 ha vzorčnega nasada namiznega grozdja
- vzpostavitev infrastrukture za obiskovalce (parkirišče, sanitarije, sprehajalne poti)

1.5. Povzetek iz dokumenta identifikacije investicijskega projekta

V nadaljevanju je prikazan povzetek noveliranega dokumenta identifikacije investicijskega dokumenta iz marca 2023.

Dokument je v skladu z 11. členom Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ - Uradni list RS, št.: 60/2006, 54/2010 in 27/2016).

KAZALO VSEBINE vsebuje naslednja poglavja:

Analiza sedanjega stanja z opisom razlogov za investicijsko namero

Analiza obstoječega stanja

Razlogi za investicijo

Novelacija

Opredelitev razvojnih možnosti in ciljev investicije

Usklajenost z razvojnimi strategijami in politikami

Predstavitev variant

Opredelitev vrste investicije in oceno investicijskih stroškov

Opredelitev vrste investicije

Ocena investicijskih stroškov

Opredelitev temeljnih prvin, ki določajo investicijo

Predhodne idejne rešitve in študije

Opis lokacije

Opis rešitve

Časovni načrt izvedbe investicije

Varstvo okolja

Kadrovsko organizacijska shema

Viri financiranja

Ugotovitev smiselnosti in možnosti nadaljnje priprave investicijske, projektne in druge dokumentacije s časovnim načrtom

Razlogi za investicijo

Najpomembnejša naloga PMSNS je ohranitev in razvijanje pomurske madžarske skupnosti, pri čemer je pomembna krepitev gospodarske osnove območja, ohranitev poseljenosti narodnostno mešanega območja, ohranjanje tradicionalne podeželske kulturne krajine ter krepitev kmetijskih dejavnosti in gospodarskih potencialov. Kmetijske dejavnosti so pomemben potencial za sobivanje različnih generacij, krožno gospodarstvo, družinsko podjetništvo in ohranjanje tradicij pomembnih za madžarsko narodnostno skupnost v Sloveniji.

Za zaustavitev ugotovljenih negativnih trendov na področju kmetijstva na narodnostno mešanem območju v Pomurju, želi PMSNS izvajati aktivnosti v okviru »vzorčne kmetije«, ki bodo prispevale h

krepitevi gospodarske osnove, razvoju kompetenc za sodobno kmetovanje in ohranitvi poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in povezovanja. Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, raziskovalne, izobraževalne in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje, ki bodo namenjene spodbujanju razvoja odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti, predvsem pa bodo pomembne za razvoj kmetijstva na tem območju. Namen aktivnosti v okviru »vzorčne kmetije« je spodbujanje konkurenčnega kmetijstva na programskem območju z organiziranjem tržnic, sejmov, degustacij, dogodkov in razstav v zvezi z ozaveščanjem o kmetijskih proizvodih, kakovostni prehrani, načinih pridelave in predelave, prenosu dobrih praks na področju krožnega gospodarjenja, shemah kakovosti, zmanjšanju količin odpadne hrane, kakovostnega načina prehranjevanja, itd. Namen projekta je tudi, da se vzpostavi enotna spletna platforma s celostno grafično podobo za generično informiranje o kmetijskih proizvodih iz programskega območja in o primerih dobrih praks, ki jih izvaja »vzorčna kmetija«.

Cilj je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Kmetijstvo bo kot pomembna gospodarska panoga, razvojni dejavnik in socialni korektor, pripomoglo k ohranjanju poseljenosti narodnostno mešanega območja, izboljšanju ekonomskega položaja prebivalcev, prenosu dobrih praks na to območje in zagotavljanju večje samooskrbe. S programom in investicijo bomo sledili novi razvojni paradigmi EU, ki temelji na zanesljivi oskrbi s hrano, znanju, krožnem gospodarjenju in trajnostnem razvoju.

S spodbujanjem razvoja kmetijstva želimo izboljšati dohodkovni položaj kmetov, konkurenčnost kmetijskih gospodarstev in prilagajanje na podnebne spremembe. S pridelavo lokalno pridelane hrane želimo posredno vplivati tudi na zdravstven vidik, saj je zdravstveno stanje prebivalstva v Pomurju slabše od povprečja v Republiki Sloveniji. Umrljivost je večja, več je kroničnih in rakastih bolezni. Pomembno je, da se zdrav način uravnoteženega prehranjevanja z lokalnimi proizvodi promovira že v vrtcih in šolah. Takšna promocija pripomore k zavedanju in informiranju o pomenu, ki jih imajo lokalni dobavitelji hrane za razvoj podeželja, lokalno gospodarstvo in okolje. Priložnosti za razvoj kmetijstva na programskem območju so velike, saj se povpraševanje po lokalnih kmetijskih proizvodih s strani javnih zavodov in ponudnikov gostinskih storitev povečuje. Kmetijstvo na programskem območju se srečuje s težavami zaradi staranja prebivalstva, izseljevanja mladih, pomanjkanja podjetniške iniciative, neorganiziranosti pridelovalcev in majhnosti kmetijskih gospodarstev. Za spodbujanja kmetijstva na programskem območju je potrebno vzpostaviti mehanizme primerov dobrih praks, ki bodo delovale poučno in spodbujevalno.

Vzorčna kmetija bo posredno in neposredno imela pozitivne učinke na: povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev, izboljšanje informiranosti glede kmetijstva in hrane, ozaveščenosti prebivalstva o vplivu hrane na zdravje ljudi, izboljšanju demografske slike programskega območja, povečanje motivacije za povezovanje, vzpostavljanje lokalnih dobavnih

verig, spremembe v odnosu do vinogradništva, sodelovanje z javnimi zavodi in turističnimi organizacijami ter večjo iniciativnost prebivalstva na obravnavanem območju.

Vzorčna kmetija ima širok krog potencialnih obiskovalcev in koristnikov ponudbe. Pretežno bodo to posamezniki in organizacije iz programskega območja, partnerske institucije izven tega območja ter druga strokovna in zainteresirana javnost.

Preglednica 1.5.1: Potencialni koristniki in obiskovalci vzorčne kmetije

Potencialni koristniki ponudbe in obiskovalci kmetije	Število
KMG na programskem območju	1.124
KMG v KOPOP	272
KMG v EK	45
Mladi kmetje	62
Javni zavodi	10
Šolska mladina	2.500
Predšolska mladina	700
Projekti in programi	4
Potencialni tedenski obiskovalci	50

Vir: Statistični podatki, registri in evidence PMSNS

V okviru investicijskega projekta sta analizirani dve varianti, in sicer:

Varianta »brez investicije« - ohranitev obstoječega stanja in

Varianta »z investicijo« - nakup zemljišč, objektov in pomožnih objektov, dograditev potrebnih zmogljivosti, rekonstrukcije, obnove in razvoj vsebin potrebnih za ustanovitev in delovanje vzorčne kmetije narodnostno mešanega območja v Pomurju.

Varianta »brez investicije«

Predvideva sprejem odločitve, da se vzpostavitev vzorčne kmetije z informacijsko razvojnim središčem ne izvede. V tem primeru bi država prihranila predvidene vire financiranja za izvedbo podukrepa 4.1. iz Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti v

obdobju 2021-2024 oziroma jih preusmerila na druge vsebine ali druga območja. To bi imelo dolgoročne negativne posledice za socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in obravnavano programsko območje. V tem primeru se ne bi dosegle s programom predvidene družbene koristi. Povečale bi se potrebe po socialnih izdatkih države in drugih državnih intervencijah za to območje.

V primeru, da se na narodnostno mešanem območju ne pristopi k aktivnemu spodbujanju sprememb, se bodo zaznani negativni trendi nadaljevali in problemi poglobljali. Brez vzorčne kmetije in obravnavane investicije ne bo točke, ki bi povezovala manjše kmetijske pridelovalce in generirala uvajanje potrebnih novitet. Območje bo počasneje sledilo ciljem Programa razvoja podeželja 2014-2022 in ciljem Skupne kmetijske politike 2023-2027, kar pomeni, da se bo razvojni zaostanek povečeval. Nadaljevalo se bo krčenje vinogradov, opuščanje tradicionalnih vinogradniških leg, zaraščanje travnikov in njiv in uničevanje tradicionalne kulturne krajine. Dopolnilne dejavnosti ne bodo dobile potrebnega zagona, ostale bodo le na ravni ljubiteljske dejavnosti posameznikov in brez večjih možnosti za razvoj.

Brez razvojno informacijske dejavnosti območje ne bo sledilo novitetam, razvoju, dobrim praksam in potrebam po uvajanju programov z višjo dodano vrednostjo. Brez investicije ne bo pravega preboja na področju vzpostavljanja lokalnih dobaviteljskih verig, lokalne samooskrbe in povečanja uporabe kakovostne lokalno pridelane hrane. V okviru zunanjih proizvodnih lokacij »vzorčne kmetije« na narodnostno mešanem območju ne bo prišlo do ohranjanja tradicionalnih kmetijskih dejavnosti, znanj, veščin in kulturnega izročila. Oblikovalo se bo nekaj velikih in ekonomsko uspešnih kmetijskih gospodarstev, manjše družinske kmetije, ki imajo pomembno vlogo za kakovost življenja na narodnostno mešanem območju, pa bodo postopoma izginjale, kar bo okrepilo negativne demografske trende.

Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da varianta »brez« investicije iz razvojnega vidika in vidika krepitve socialno-ekonomskega položaja avtohtone madžarske narodne skupnosti, ni sprejemljiva, saj ne prinaša rešitve demografske problematike, ne krepi ekonomskega razvoja, ne omogoča razvoja kmetijske panoge in ne prispeva k manjši brezposelnosti. V primeru izbire variante »brez investicije« investicijski stroški sicer ne nastanejo, vendar tudi ne bo možnosti za doseganje merljivih in nemerljivih družbenih učinkov glede razvoja programskega območja. Razvojno zaostajanje programskega območja bo še izrazitejše. Narasli bodo socialni transferji in stroški drugih intervencij države na to območje. V tem primeru ne bo možnosti koriščenja dodeljenih državnih sredstev iz naslova Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti.

Varianta »z investicijo«

Predvideva nakup zemljišč, objektov in pomožnih objektov, dograditev potrebnih zmogljivosti, rekonstrukcije, obnove, opremljanje ter razvoj vsebin potrebnih za vzpostavitev in delovanje

»vzorčne«-učne kmetije narodnostno mešanega območja v Pomurju. Investicija se bo izvajala na centralni lokaciji v Banuti, na njenih dislociranih lokacijah (Lendavske gorice, Čentiba, Dobrovnik, Domanjševci, Motvarjevci, Krplivnik/Hodoš).

Investicija bo omogočila pogoje za krepitev socialno-ekonomske osnove narodnostno mešanega območja v Pomurju ter večjo iniciativnost območja pri vključevanju v izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2021 (2022) ter v aktivnosti predlagane Skupne kmetijske politike 2023-2027. Aktivnejše vključevanje, motiviranost in usposobljenost za odzivanje na priložnosti, ki jih prinaša Skupna kmetijska politika, je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev madžarske narodne skupnosti na področju socialno-gospodarske krepitve programskega območja. Vzorčna kmetija je ključna podporni infrastruktura, ki bo pripomogla k temu, da se bo obravnavano območje odzivalo na priložnosti in sodelovalo pri doseganju družbeno koristnih ciljev.

Družbeno koristni učinki investicije bodo na področju:

- prenosa znanj, sodelovanja in povezovanja
- povečanja obsega ekološkega kmetovanja
- varstva okolja povezanega s kmetijskimi dejavnostmi
- razvoja infrastrukture na podeželju in narodnostno mešanem območju
- spodbujanja generacijske pomladitve
- ohranjanje kulturne krajine in urejenosti podeželja
- odzivanja na podnebne spremembe in povečanje odpornosti
- uvajanje programov za pametne in raznolike kmetijske dejavnosti
- krepitev socialno-ekonomske osnove podeželja in poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Po izvedeni investiciji bo na dvojezičnem območju v Pomurju vzpostavljena vzorčna kmetija kot poučni in podporni center za vse, ki želijo širiti ali povečati svojo kmetijsko dejavnost, uvajati dopolnilne dejavnosti na kmetiji in iskati možnosti za večjo ekonomsko uspešnost manjših kmetijskih gospodarstev. Vzpostavljeni bodo pogoji za širitev dejavnosti konjereje, ki je tradicionalno povezana s pripadniki madžarske narodnosti. Delujoče dislocirane lokacije vzorčne kmetije bodo namenjene spodbujanju dejavnosti povezane s tradicionalno kmetijsko dejavnostjo območja. Vrtci, šole in domovi starejših bodo prejeli degustacijske obroke iz vzorčnih nasadov kmetije, kar bo pripomoglo k osveščanju prebivalstva glede pozitivnih učinkov kakovostne in lokalno pridelane hrane in vzpostavljanju večjega obsega lokalne oskrbe.

Zaradi pričakovanih družbenih koristi investicije, ki bodo okrepile socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in programskega območja ter zaradi večjih družbenih koristi v

primerjavi s stroški investicije, je varianta »z investicijo« sprejemljiva varianta. V nadaljevanju jo, kot izbrano varianto, natančneje predstavljamo:

Utemeljitev izbora:

Prva varianta: »brez investicije« pomeni, da ne bo potrebnih sprememb na področju kmetijskih dejavnosti in demografskih gibanj na obravnavanem programsko-investicijskem območju. Posledice bi bilo večje izseljevanje prebivalstva, opuščanje kmetijstva in zaraščanje kmetijskih površin, slabšanje ekonomskega položaja prebivalstva, izginjanje kulturne krajine tega območja, izginjanje tradicionalnih vrednot in veščin, pomanjkanje lokalno pridelane hrane in večja odvisnost od uvožene hrane, ki je slabše kakovosti. Kot najboljša varianta glede na investicijske vloške in pričakovane učinke je investicija v vzpostavitev in delovanje »vzorčne« kmetije. Varianta »z investicijo« prinaša napredek in razvoj celotnemu programskemu območju, saj predvideva razvoj dejavnosti vzorčne kmetije na več lokacijah in povezovanje ter podporo lokalnim pridelovalcem. Varianta z investicijo bi omogočila razvoj kmetijske dejavnosti na programskem območju in s tem izboljšanje ekonomskega položaja pridelovalcev. Pridelava lokalne hrane bi omogočila tudi boljše kvaliteto življenja, izboljšanje zdravja in počutja lokalnega prebivalstva, kar bi pripomoglo k večji poseljenosti tega območja da bi se ukvarjali z dejavnostmi povezanimi s kmetijstvom in turizmom. Vzpostavljeni bodo pogoji za krepitev gospodarske uspešnosti in prepoznavnost območja, na katerem živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti v Sloveniji.

Vrednosti stroškov za posamezne investicije v okviru celotne investicije, razen stroškov dela, stroškov najemnin in stroškov nakupa zemljišč, vsebujejo DDV. Investitor PMSNS si kot javni zavod ne more odbijati DDV in ga smatra za upravičen strošek projekta.

Preglednica 1.5.2: Ocena stroškov investicije po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v stalnih cenah v EUR

Investicija bo realizirana fazno znotraj časovnega obdobja 2022-2024. Vire za financiranje investicije v celoti zagotavlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (v nadaljevanju MKGP) na podlagi Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 (Sklep vlade RS št. 09502-1/2020/6 z dne 29.9.2021) in novelacija proračuna 2023 ter 2024. Sredstva se bodo dodeljevala na podlagi tripartitne pogodbe sklenjene med MKGP, ARSKTRP in PMSNS.

Na izbranih lokacijah že delujejo ali pa so vzpostavljene aktivnosti za izvajanje načrtovanih vsebin. Komunalna in prometna infrastruktura je urejena. Lokacije omogočajo vzpostavitev in nadaljnji prostorski razvoj predvidenih vsebin.

Vzpostavitev projekta se namerava na naslednjih lokacijah:

- Vzorčna kmetija - Banuta
- Vzorčno vinogradništvo - Gričevnati del (Lendavske gorice)
- Vzorčna pridelava oljnih buč - Dolina pri Lendavi
- Proizvodnja koruze za ličje, muškatne buče "od semena do izdelka" - Dobrovnik
- Žitarice in mlin - Domanjševci
- Predelava sadja - žganjekuha – Koprivnik/Hodoš
- Vzorčni čebelnjak - Motvarjevci

Izdelan je bil idejni načrt postavitve objektov, ki so potrebni za nemoteno delovanje vzorčne kmetije.

Vzorčna kmetija Banuta - ureditev stavb -

1. Zgradba, 98 m²

- klet (sušilnica, liofilizacija, pakiranje, skladišče)
- pritličje (degustacija, show room, trgovinica)
- nadstropje (pisarne)

2A. Skupni prostor (kuhinja),

2B. Večnamenski prostor (dvorana za kulinariko),

3A. Skupne sanitarije, sprejem gostov, dogradnja

3B. Uprava, predelava, 300 m², dogradnja,

4. Večnamenski objekt (hladilnica, pranje zelenjave, strojna lopa, garaža, delavnica), 500 m² ureditev in dvig

5A. Konjski hlev 500 m², ureditev in dvig

5B. Hlev, dogradnja

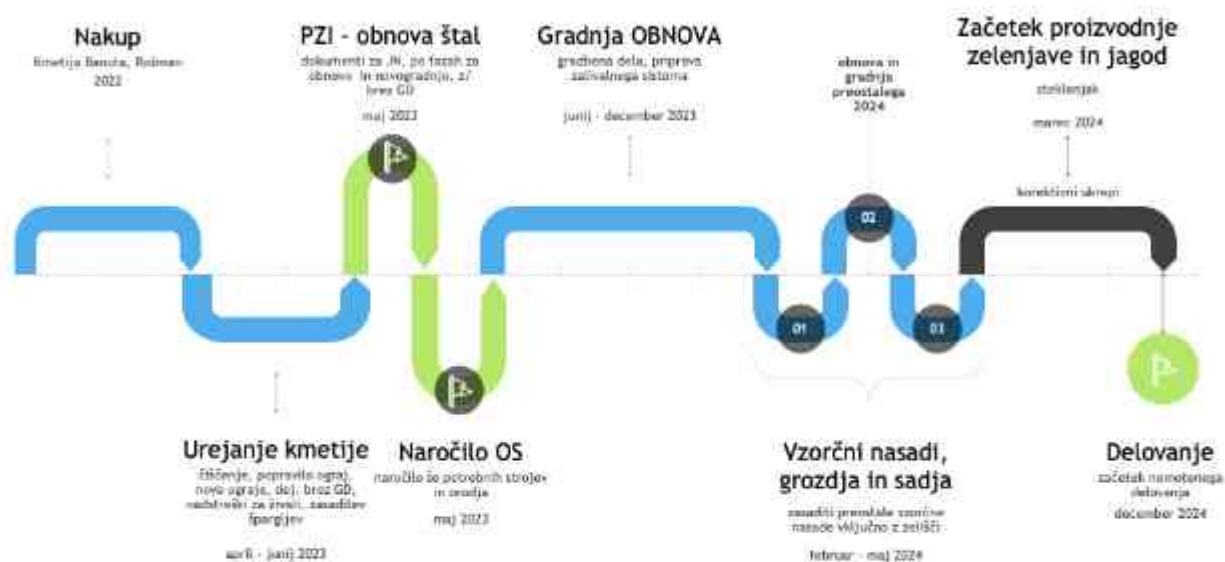
6. Parkirni prostor

Slika 1.5.1 prikazuje načrt kmetije - funkcijaska ureditev stavb.

Ključne aktivnosti, ki morajo biti izvedene so: izdelava novelirane investicijske dokumentacije, izdelava manjkajoče projektne dokumentacije ter postopeki javnih naročil.

Slika 1.5.2 prikazuje časovni načrt vzpostavitve projekta.

2. POVZETEK INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Investicijski program Vzpostavitev in delovanje "vzorčne kmetije" z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je bil sprejet februarja leta 2022. Iz uvodnega pojasnila in povzeka dokumentacije je razvidno, da je osnova za izdelavo investicijskega programa dokument identifikacije investicijskega projekta. Prvotno odobrena sredstva so razvidna iz preglednice 2.2.

Preglednica 2.2: Vrednosti investicije po vrsti vlaganj in dinamiki investiranja v obdobju 2021-2024 v EUR

Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
A-Stroški priprave dokumentacije	190.651	106.721	47.420	344.792
B-Nakup zemljišč	318.530	144.310		462.840
C-Nakup objektov in pomožnih objektov	1.059.595			1.059.595
D-Vzpostavitev produkcijskih površin in čred		126.300	121.000	247.300
E-Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture		713.600	522.920	1.236.520
F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje		563.660	503.000	1.066.660
G-Mehanizacija, tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije	471.175	732.209	512.460	1.715.844
Drugi materialni in posredni stroški, storitve	61.000	73.200	73.200	207.400
Posredni stroški projekta	79.049	140.000	140.000	359.049
Skupaj	2.180.000	2.600.000	1.920.000	6.700.000

Preglednica 2.3 prikazuje novelirane vrednosti investicije po vrsti vlaganj in dinamiki investiranja.

IZDATKI - Novo	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ
A-Priprava in spremljanje investicije	54.200,00 €	60.000,00 €	30.000,00 €	144.200,00 €
B-Nakup zemljišč	349.027,32 €	62.000,00 €	30.000,00 €	441.027,32 €
C-Nakup objektov in pomožnih objektov	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
D-Vzpostavitev produkcijskih površin in čred	0,00 €	285.000,00 €	29.000,00 €	314.000,00 €

IZDATKI - Novo	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ
E-Gradnja pomožnih objektov in manikajoče infrastrukture	0,00 €	39.000,00 €	345.000,00 €	384.000,00 €
F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje	0,00 €	590.000,00 €	108.000,00 €	698.000,00 €
G-Mehanizacija, tehnološki funkcionalno opremljanje Kmetije	596.346,25 €	66.000,00 €	220.000,00 €	882.346,25 €
Drug materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	201.260,85 €
Posredni stroški projekta (delo)	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €
SKUPAJ	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Smiselnost in upravičenost za nadaljevanje projekta je kazal javni interes PMSNS ter pričakovani merljivi in nemerljivi učinki oziroma koristi, ki jih prinaša investicija. Neposredne in posredne koristi investicijskega projekta so višje od ocenjenih investicijskih vlaganj, kar je potrdilo smiselnost in upravičenost nadaljnjevanja aktivnosti.

Osnovni investicijski program je bil izdelan v začetku leta 2022 s strani PMSNS in KGZS-Zavod Murska. Podpisana Odgovorna oseba je g. Ferenc Horváth, podpisan izdelovalec dokumenta IP pa je g. Damjan Jerič z dnem 3.2.2022.

2.1. Cilji investicije - novelirani investicijski programa

Projekt je namenjen vzpostavitvi infrastrukture za nepridobitno podporo razvoju kmetijstva in pridelave hrane na narodnostno mešanem območju v Pomurju, kar pomeni, da se namen in cilji investicijskega projekta ne spreminja.

Institucionalna podpora bo organizirana kot »vzorčna kmetija« za prenos izkušenj, znanj, tehnologij in organizacijskih pristopov za povezovanje pridelovalcev in razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. S celotnim programom in investicijo v vzorčno kmetijo, bo spodbujano povezovanje pridelovalcev za doseganje njihove večje učinkovitosti, konkurenčnosti, povečanje obsega dejavnosti, kakovosti ponudbe in zagotavljanje informacijske podpore za večjo tržno uspešnost. PMSNS bo s pomočjo široko dostopne infrastrukture, nudila podporo pri izvajanju programa kmetijstva in doseganju zastavljenih ciljev. Kmetijstvo bo kot pomembna gospodarska panoga, razvojni dejavnik in socialni korektor, pripomoglo k ohranjanju poseljenosti narodnostno mešanega območja, prenosu dobrih praks na to območje in zagotavljanju večje samooskrbe. S programom in investicijo bomo sledili novi razvojni paradigmi EU, ki temelji na zanesljivi oskrbi s hrano, znanju, krožnemu gospodarjenju in trajnostnemu razvoju.

Osnovni cilj projekta je vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja. Ta bo namenjena nepridobitni podpori ter razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju. Dejavnosti, ki jih bo opravljala vzorčna kmetija, bodo dostopne vsem in bodo brezplačne z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju.

Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, informacijske in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje ter bodo namenjene spodbujanju razvoja odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju.

Namen je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Vir: Damjan Jerič, januar 2022

Slika 2.2.1: Prikaz načrtovanih vsebin in delovanja "vzorčne kmetije"

Slika 2.2.1 prikazuje načrtovane vsebine in delovanje "vzorčne kmetije" kot je opisano v osnovnem investicijskem programu. V novelaciji ostajajo enaki.

2.2. Spisek strokovnih podlag

Investicijski projekt Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s:

- Programom razvoja podeželja 2014-2021 (PRP), ki velja še za prehodno obdobje 2022,
- Predlogom Skupne kmetijske politike 2023-2027 (v javni obravnavi novembra 2021),
- Strategijo za manj izgube hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano: "Spoštujemo hrano spoštujemo planet" (sprejeta december 2021).

Strokovne podlage za izvedbo investicije ter njeno financiranje so v:

- Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57 /12 in 46/16),
- Zakonu o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 -ZF0- 1C).
- Uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS 60/2006, 54/2021 in 27 /2016)
- Spremembe in dopolnitve Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024, podukrep 4.1. (z dne 29.9.2021 ter sprememba januar/februar 2022)
- Lokacijske informacije
- Idejna zasnova vzpostavitve kmetije in informacijskega središča
- DIIP Vzorčna kmetija
- Predinvesticijska zasnova vzorčne kmetije.

Za vzpostavitev »vzorčne« kmetije dvojezičnega območja v Pomurju je izdelan dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) »Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju«, ki ga je oktobra 2021 potrdil Svet PMSNS. Strokovne podlage za pripravo investicijskega načrta v obliki urbanistično arhitekturnih zasnov in predračunov potrebnih vlaganj v obnove, gradnje in opremljanje je pripravil arhitekt, prof. Peter Gabrielčič. Strokovne podlage s področja kmetijske stroke je prispeval Damijan Jerič v obliki kalkulacij, strokovnih mnenj in popisa potrebnih vlaganj.

Investicijski projekt Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s Programom spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 ter s spremembami in dopolnitvami tega Programa (podukrep 4.1. in 4.2. z dne 29.09.2021 ter spremembo januar/februar 2022 ter trenutno novelacijo).

Program je skladen z osnutkom strateškega dela Regionalnega razvojnega programa regije Pomurje za obdobje 2021-2027, ki opredeljuje vizijo Pomurja: »Zdravo. Pomurje 2030«. Razvojna vizija regije je podprta s tremi strateškimi razvojnimi cilji: (1) zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje, (2) zdrava hrana in vitalno podeželje in (3) zdravo staranje in povezana družba.

2.3. Opis upoštevanih variant in utemeljitev izbora optimalne variante

V okviru investicijskega programa sta analizirani dve varianti, in sicer:

Varianta »brez investicije« - ohranitev obstoječega stanja in

Varianta »z investicijo« - nakup zemljišč, objektov in pomožnih objektov, dograditev potrebnih zmogljivosti, rekonstrukcije, obnove in razvoj vsebin potrebnih za ustanovitev in delovanje vzorčne kmetije narodnostno mešanega območja v Pomurju.

Varianta »brez investicije«

Predvideva sprejem odločitve, da se vzpostavitev vzorčne kmetije z informacijsko razvojnim središčem ne izvede. V tem primeru bi država prihranila predvidene vire financiranja za izvedbo podukrepa 4.1. iz Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti v obdobju 2021-2024 oziroma jih preusmerila na druge vsebine ali druga območja. To bi imelo dolgoročne negativne posledice za socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in obravnavano programsko območje. V tem primeru se ne bi dosegle s programom predvidene družbene koristi. Povečale bi se potrebe po socialnih izdatkih države in drugih državnih intervencijah za to območje.

V primeru, da se na narodnostno mešanem območju ne pristopi k aktivnemu spodbujanju sprememb, se bodo zaznani negativni trendi nadaljevali in problemi poglobljali. Brez vzorčne kmetije in obravnavane investicije ne bo točke, ki bi povezovala manjše kmetijske pridelovalce in generirala uvajanje potrebnih novitet. Območje bo počasneje sledilo ciljem Programa razvoja podeželja 2014-2022 in ciljem Skupne kmetijske politike 2023-2027, kar pomeni, da se bo razvojni zaostanek povečeval. Nadaljevalo se bo krčenje vinogradov, opuščanje tradicionalnih vinogradniških leg, zaraščanje travnikov in njiv in uničevanje tradicionalne kulturne krajine. Dopolnilne dejavnosti ne bodo dobile potrebnega zagona, ostale bodo le na ravni ljubiteljske dejavnosti posameznikov in brez večjih možnosti za razvoj.

Brez razvojno informacijske dejavnosti območje ne bo sledilo novitetam, razvoju, dobrim praksam in potrebam po uvajanju programov z višjo dodano vrednostjo. Brez investicije ne bo pravega preboja na področju vzpostavljanja lokalnih dobaviteljskih verig, lokalne samooskrbe in povečanja uporabe kakovostne lokalno pridelane hrane. V okviru zunanjih proizvodnih lokacij »vzorčne kmetije« na narodnostno mešanem območju ne bo prišlo do ohranjanja tradicionalnih kmetijskih dejavnosti, znanj, veščin in kulturnega izročila. Oblikovalo se bo nekaj velikih in ekonomsko uspešnih kmetijskih gospodarstev, manjše družinske kmetije, ki imajo pomembno vlogo za

kakovost življenja na narodnostno mešanem območju, pa bodo postopoma izginjale, kar bo okrepilo negativne demografske trende.

Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da varianta »brez« investicije iz razvojnega vidika in vidika krepitve socialno-ekonomskega položaja avtohtone madžarske narodne skupnosti, ni sprejemljiva, saj ne prinaša rešitve demografske problematike, ne krepí ekonomskega razvoja, ne omogoča razvoja kmetijske panoge in ne prispeva k manjši brezposelnosti. V primeru izbire variante »brez investicije« investicijski stroški sicer ne nastanejo, vendar tudi ne bo možnosti za doseganje merljivih in nemerljivih družbenih učinkov glede razvoja programskega območja. Razvojno zaostajanje programskega območja bo še izrazitejše. Narasli bodo socialni transferji in stroški drugih intervencij države na to območje. V tem primeru ne bo možnosti koriščenja dodeljenih državnih sredstev iz naslova Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti.

Varianta »z investicijo«

Predvideva nakup zemljišč, objektov in pomožnih objektov, dograditev potrebnih zmogljivosti, rekonstrukcije, obnove, opremljanje ter razvoj vsebin potrebnih za vzpostavitev in delovanje »vzorčne«-učne kmetije narodnostno mešanega območja v Pomurju. Investicija se bo izvajala na centralni lokaciji v Banuti, na njenih dislociranih lokacijah (Lendavske gorice, Dolina pri Lendavi, Dobrovnik, Domanjševci, Motvarjevci, Krplivnik/Hodoš).

Investicija bo omogočila pogoje za krepitev socialno-ekonomske osnove narodnostno mešanega območja v Pomurju ter večjo iniciativnost območja pri vključevanju v izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2021 (2022) ter v aktivnosti predlagane Skupne kmetijske politike 2023-2027. Aktivnejše vključevanje, motiviranost in usposobljenost za odzivanje na priložnosti, ki jih prinaša Skupna kmetijska politika, je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev madžarske narodne skupnosti na področju socialno-gospodarske krepitve programskega območja. Vzorčna kmetija je ključna podpora infrastruktura, ki bo pripomogla k temu, da se bo obravnavano območje odzivalo na priložnosti in sodelovalo pri doseganju družbeno koristnih ciljev.

Družbeno koristni učinki investicije bodo na področju:

- prenosa znanj, sodelovanja in povezovanja
- povečanja obsega ekološkega kmetovanja
- varstva okolja povezanega s kmetijskimi dejavnostmi
- razvoja infrastrukture na podeželju in narodnostno mešanem območju
- spodbujanja generacijske pomladitve
- ohranjanje kulturne krajine in urejenosti podeželja

- odzivanja na podnebne spremembe in povečanje odpornosti
- uvajanje programov za pametne in raznolike kmetijske dejavnosti
- krepitev socialno-ekonomske osnove podeželja in poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Po izvedeni investiciji bo na dvojezičnem območju v Pomurju vzpostavljena vzorčna kmetija kot poučni in podporni center za vse, ki želijo širiti ali povečati svojo kmetijsko dejavnost, uvajati dopolnilne dejavnosti na kmetiji in iskati možnosti za večjo ekonomsko uspešnost manjših kmetijskih gospodarstev. Vzpostavljeni bodo pogoji za širitev dejavnosti konjereje, ki je tradicionalno povezana s pripadniki madžarske narodnosti. Delujoče dislocirane lokacije vzorčne kmetije bodo namenjene spodbujanju dejavnosti povezane s tradicionalno kmetijsko dejavnostjo območja. Vrtci, šole in domovi starejših bodo prejeli degustacijske obroke iz vzorčnih nasadov kmetije, kar bo pripomoglo k osveščanju prebivalstva glede pozitivnih učinkov kakovostne in lokalno pridelane hrane in vzpostavljanju večjega obsega lokalne oskrbe.

Zaradi pričakovanih družbenih koristi investicije, ki bodo okrepile socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in programskega območja ter zaradi večjih družbenih koristi v primerjavi s stroški investicije, je varianta »z investicijo« sprejemljiva varianta. V nadaljevanju jo, kot izbrano varianto, natančneje predstavljamo.

Utemeljitev izbora:

Prva varianta: »brez investicije« pomeni, da ne bo potrebnih sprememb na področju kmetijskih dejavnosti in demografskih gibanj na obravnavanem programsko-investicijskem območju. Posledice bi bilo večje izseljevanje prebivalstva, opuščanje kmetijstva in zaraščanje kmetijskih površin, slabšanje ekonomskega položaja prebivalstva, izginjanje kulturne krajine tega območja, izginjanje tradicionalnih vrednot in veščin, pomanjkanje lokalno pridelane hrane in večja odvisnost od uvožene hrane, ki je slabše kakovosti. Kot najboljša varianta glede na investicijske vložke in pričakovane učinke je investicija v vzpostavitev in delovanje »vzorčne« kmetije. Varianta »z investicijo« prinaša napredek in razvoj celotnemu programskemu območju, saj predvideva razvoj dejavnosti vzorčne kmetije na več lokacijah in povezovanje ter podporo lokalnim pridelovalcem. Varianta z investicijo bi omogočila razvoj kmetijske dejavnosti na programskem območju in s tem izboljšanje ekonomskega položaja pridelovalcev. Pridelava lokalne hrane bi omogočila tudi boljše kvaliteto življenja, izboljšanje zdravja in počutja lokalnega prebivalstva, kar bi pripomoglo k večji poseljenosti tega območja da bi se ukvarjali z dejavnostmi povezanimi s kmetijstvom in turizmom. Vzpostavljeni bodo pogoji za krepitev gospodarske uspešnosti in prepoznavnost območja, na katerem živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti v Sloveniji.

2.4. Navedba odgovornih oseb

ODGOVORNA OSEBA ZA IZDELAVO PROJEKTNE IN DRUGE DOKUMENTACIJE	
Naziv	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS)
Naslov	Glavna ulica 7, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Dušan Orban, predsednik sveta
Telefon	02 575 14 49
Faks	02 575 14 19
E- posta	pmsns@muravidek.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 79384820
Matična številka	5782384000
Skrbnik projekta, odgovoren za pripravo in nadzor nad pripravo ustrezne investicijske in projektne dokumentacije	Elizabeta Bojnec
Telefon	02 575 14 49
e - pošta	bojnec.elizabeta@muravidek.si

ODGOVORNA OSEBA ZA IZDELAVO INVESTICIJSKEGA PROGRAMA	
Naziv	Zavod Erbija, Lendava
Naslov	Glavna ulica 48, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Sandra Habjanič Kasaš
e - pošta	sandra@erbija.si
Identifikacijska številka za DDV	25625357
Matična številka	6133657000
Izdelovalec investicijskega programa	dr. Mihael Habjanič Kasaš
e - pošta	kmetija@ekokasas.si

ODGOVORNA OSEBA ZA IZVEDBO INVESTICIJSKEGA PROJEKTA	
Naziv	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS)
Naslov	Glavna ulica 7, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Dušan Orban, predsednik sveta
Telefon	02 575 14 49
Faks	02 575 14 19
e - pošta	pmsns@muravidek.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 79384820
Matična številka	5782384000

2.5. Predvidena organizacija in druge prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije

Predvidena organizacija in druge prvine za izvedbo in spremljanje učinkov investicije je opredeljena v preglednicah v nadaljevanje. Vodenje projekta ostaja enak pri novelaciji investicijskega programa. Imenovan je nov kmetijski projektni svet iz strani sveta PMSNS, ki so skupaj z zunanjimi strokovnjaki zadolženi za izdelavo novelacije investicijskega programa.

Vodenje projekta:

Naziv organizacije:	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost
Sedež:	Glavna ulica 7, 9220 Lendava
Odgovorna oseba:	Dušan Orban, predsednik sveta
Odgovorna oseba za izvedbo in spremljanje učinkov:	Elizabeta Bojnec
Telefon:	02 575 14 49
Elektronska pošta:	pmsns@muravidek.si

Priprava novelacije projekta:

PMSNS v sodelovanju z kmetijskim projektnim svetom, ki ga je imenoval svet PMSNS na svoji 2. redni seji dne: 13. 2. 2023.

2.6. Prikaz ocenjene vrednosti investicije ter predvidene finančne konstrukcije

V nadaljevanju je prikazana ocenjene vrednosti investicije za varianto "z investicijo" ki je predmet nadaljnje obravnave v Novelaciji investicijskega programa.

Ocene stroškov investicije so narejene na naslednjih predpostavkah:

- Vrednost nakupa objektov in pomožnih objektov je povzeta iz cenilnega elaborata za te nepremičnine.
- Ocenjena vrednost vzpostavitve produkcijskih površin je določena na podlagi kalkulacij, s katerimi razpolaga Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota.
- Stroške tehnološkega opremljanja so ocenile strokovne službe PMSNS na podlagi izkušenj in internih informacij.
- Pri izračunu investicijske vrednosti po stalnih cenah so upoštevane cene iz oktobra 2021.
- Vrednosti stroškov posamezne investicije, razen stroškov dela, stroškov nakupa stavbnih zemljišč in objektov ter stroškov nakupa kmetijskih zemljišč, vključujejo DDV.

Vrednosti stroškov za posamezne investicije v okviru celotne investicije, razen stroškov dela, stroškov najemnin in stroškov nakupa zemljišč, vsebujejo DDV. Investitor PMSNS si kot javni zavod ne more odbijati DDV in ga smatra za upravičen strošek projekta.

Preglednica 2.6.1: Ocena stroškov investicije po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v stalnih cenah v EUR

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	A-Priprava in spremljanje investicije				
	Priprava projektne in investicijske dokumentacije	54.200,00 €	50.000,00 €	25.000,00 €	129.200,00 €
	Nadzor in varnost		10.000,00 €	5.000,00 €	15.000,00 €
	Skupaj 1 z DDV	54.200,00 €	60.000,00 €	30.000,00 €	144.200,00 €
2	B-Nakup zemljišč				
	Skupaj 2 z DDV	349.027,32 €	62.000,00 €	30.000,00 €	441.027,32 €
3	C-Nakup objektov in pomožnih objektov				

	Osrednji objektov Banuta	836.158,06 €			
	Skupaj 3 z DDV	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
4	D - Vzpostavitev produksijskih površin in čred				
	Vzorčni nasadi		25.000,00 €	20.000,00 €	
	Vzorčne črede		45.000,00 €	9.000,00 €	
	Aquaponika		215.000,00 €		
	Skupaj 4 z DDV	0,00 €	285.000,00 €	29.000,00 €	314.000,00 €
5	E-Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture				
	Dozidava k hlevu - novi obrat z upravo in skupnimi sanitarijami			325.000,00 €	
	Ureditev nadstreškov za živali		34.000,00 €		
	Zalivalni sistem		5.000,00 €	20.000,00 €	
	Skupaj 5 z DDV	0,00 €	39.000,00 €	345.000,00 €	384.000,00 €
6	F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje				
	Osrednji objekt Banuta		20.000,00 €	38.000,00 €	
	Pomožni objekti Banuta		570.000,00 €		
	Rekonstrukcija Domanjševci			70.000,00 €	
	Skupaj 6 z DDV	0,00 €	590.000,00 €	108.000,00 €	698.000,00 €
7	G-Mehanizacija, tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije				
	Mehanizacija	596.348,25 €	36.000,00 €	45.000,00 €	
	Tehnološka oprema		30.000,00 €	175.000,00 €	
	Skupaj 7 z DDV	596.348,25 €	66.000,00 €	220.000,00 €	882.348,25 €
8	Drugi materialni in posredni stroški, storitve				
	Drugi materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	
	Skupaj 8 z DDV	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	201.260,85 €
	Skupaj 1-8 (neposredni stroški)				
	DDV				858.218,35 €
	Skupaj z DDV	1.890.992,48 €	1.175.000,00	835.000,00 €	3.900.992,48 €
9	Posredni stroški projekta				
	Stroški dela	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	
	Skupaj 9 z DDV	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €
	Skupna vrednost investicije brez DDV: od 1 do 9				
	DDV				919.263,43 €
	Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Preglednica 2.6.2: Ocena vseh stroškov po stalnih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Skupna vrednost investicije brez DDV	1.496.406,72 €	1.014.000,00 €	748.800,00 €	3.259.206,72 €
DDV	422.063,43 €	286.000,00 €	211.200,00 €	919.263,43 €
Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Investicija bo realizirana fazno znotraj časovnega obdobja 2022-2024. Vire za financiranje investicije v celoti zagotavlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (v nadaljevanju MKGP) na podlagi Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 (Sklep vlade RS št. 09502-1/2020/6 z dne 29.9.2021) in novelacija proračuna 2023 ter 2024. Sredstva se bodo dodeljevala na podlagi tripartitne pogodbe sklenjene med MKGP, ARSKTRP in PMSNS.

Preglednica 2.6.3: Viri financiranja po stalnih cenah v EUR

Viri financiranja				
MKGP	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,15 €
Lastni viri	-	-	-	-
Ostali viri	-	-	-	-
Delež sofinanciranja s sredstvi iz proračuna RS (MKGP)	100 %	100 %	100 %	100 %

Upravičeni in neupravičeni stroški investicije

Celotna investicija se bo realizirala na podlagi upravičenih stroškov v okviru podukrepa 4.1 v Programu spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti. Intenzivnost pomoči v okviru podukrepa 4.1 znaša 100 % upravičenih stroškov. Posebej ne prikazujemo upravičenih in neupravičenih stroškov, ker investicija nima predvidenih neupravičenih stroškov.

2.7. Zbirni prikaz rezultatov novelacije

V finančni analizi smo ovrednotili proizvodne zmogljivosti iz noveliranega dela investicijskega programa po spremembah proračuna za leti 2023 in 2024. Podrobni podatki izračunanih vrednosti finančne analize investicijskega programa so podani kot priloga. Finančni del novelacije investicijskega programa

Načrt prihodkov v zvezi z obravnavano investicijo

V okviru »vzorčne kmetije« se ne načrtujejo tržne dejavnosti, vendar pa bomo zaradi narave investicije, kjer bo prišlo do določene pridelave in proizvodnje, dobili tudi prihodke. Večji del pridelkov iz vzorčne kmetije se bo uporabilo v okviru dejavnosti na kmetiji (pri izobraževanju, pri vzorčni predelavi, promociji pridelkov in izdelkov, malice za zaposlene in udeležence izobraževanja, ...), kljub temu pa bodo na vzorčni kmetiji po letu 2024 nastali določeni prihodki zaradi prodaje presežkov pridelkov in proizvodov. Ti prihodki so:

- prodaja špargljev, jedilnega grozdja in drugih pridelkov iz vzorčnih nasadov,
- prodaja izločenih živali in drugo iz živinorejske proizvodnje na kmetiji,
- prodaja dodelanih in predelanih proizvodov iz vzorčne kmetije in
- drugi proizvodi, ki bodo nastali v okviru delovanja kmetije.

Preglednica 2.5.1: Pričakovani prihodki »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta prihodka	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Prodaja pridelkov iz rastlinske proizvodnje	5.000,00 €	15.000,00 €	24.000,00 €	24.000,00 €
Prodaja pridelkov iz živinorejske proizvodnje	500,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €
Prodaja dodelanih in predelanih proizvodov	4.000,00 €	8.500,00 €	9.000,00 €	10.500,00 €
Drugi prihodki	1.000,00 €	2.000,00 €	3.000,00 €	4.000,00 €
SKUPAJ	10.500,00 €	27.500,00 €	38.000,00 €	40.500,00 €

Načrt odhodkov v zvezi z obravnavano investicijo

V okviru investicijskega projekta smo obravnavali stroške, ki jih ima Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost z delovanjem vzorčne kmetije po zaključku investicije. Za oskrbo in delovanje vzorčne kmetije po izvedeni investiciji načrtujemo 175.000 € letnih stroškov.

Preglednica 2.5.1: Pričakovani stroški »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta stroška	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Oskrba kmetijskih površin	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €
Oskrba živali na kmetiji	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
Drugi materialni stroški in storitve na kmetiji	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €
Stroški zaposlenih	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €
SKUPAJ	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €

Finančna donosnost naložbe:

Izračun donosnosti obravnavane investicije, ki je bila izračunana na osnovi stroškov in prihodkov investicije z vidika investitorja, je ob zahtevani 5% diskontni stopnji, pokazala negativno finančno donosnost predmetne naložbe. Tak rezultat je tudi pričakovan, saj ima pri predvideni investiciji investitor samo dodatne stroške.

Določitev finančnih virov za javni razpis (finančna vrzel)

Pri izračunu zneska nepovratne pomoči EU smo uporabili podatke iz projekcije prihodkov in stroškov poslovanja projekta v ekonomski dobi investicije. Iz izračunov, ki so podani v okviru finančnega dela analize stroškov in koristi je razvidno, da je finančna vrzel $R = EE/DNC=100\%$, tako da znaša najvišji znesek pomoči Evropske unije 100% priznane vrednosti projekta.

Ekonomska donosnost naložbe

Osnova za izračun ekonomskih meril je ekonomska analiza (ekonomski tok). Ekonomska neto sedanja vrednost je pozitivna in znaša 358.044 €. Ekonomska interna stopnja donosnosti je večja od 5% in znaša 8,28 %. Po vključitvi ostalih finančno ovrednotenih prihodkov in stroškov, ki jih obravnavana investicija povzroči v širši družbeni skupnosti, je rezultat drugačen. Ekonomska neto sedanja vrednost je pozitivna in znaša 301.986 €. Ekonomska interna stopnja donosnosti je večja od 5% in znaša 9,24 %.

Ekonomska naložbena merila so:

	Kazalnik	Vrednost
Ekonomska merila	Ekonomska NSV	301.986
	Relativna NSV %	46,5 %
	Ekonomska stopnja donosa	9,24 %

Na podlagi ekonomskih meril se ugotavlja, da je varianta »z investicijo« najbolj optimalna varianta.

3. OSNOVNI PODATKI O INVESTITORJU, IZDELOVALCU INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE IN UPRAVLJALCU

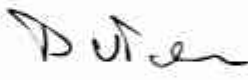
3.1. Investitor in nosilec projekta

INVESTITOR	
Naziv	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS) Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK)
Naslov	Glavna ulica 7, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Dušan Orban, predsednik sveta
Podpis in žig	
Odgovorna oseba	Dušan Orban, predsednik sveta
Telefon	02 575 14 49
Faks	02 575 14 19
e - pošta	pmsns@muravidek.si
Identifikacijska številka DDV	SI 79384820
Matična številka	5782384000

3.2. Izdelovalci investicijske dokumentacije

ODGOVORNA OSEBA ZA IZDELAVO INVESTICIJSKEGA PROGRAMA	
Naziv	Zavod Erbija, Lendava
Naslov	Glavna ulica 48, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Sandra Habjanič Kasaš
Podpis in žig	
e - pošta	sandra@erbija.si
Identifikacijska številka za DDV	25625357
Matična številka	6133657000
Izdelovalec investicijskega programa	dr. Mihael Habjanič Kasaš
e - pošta	kmetija@ekokasas.si

3.3. Upravljalec investicije

UPRAVLJALEC INVESTICIJE	
Naziv	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS) Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK)
Naslov	Glavna ulica 7, 9220 Lendava
Odgovorna oseba	Dušan Orban, predsednik sveta
Podpis in žig	
Telefon	02 575 14 49
Faks	02 575 14 19
e - pošta	pmsns@muravidek.si
Identifikacijska številka za DDV	SI 79384820
Matična številka	5782384000

4. ANALIZA STANJA IN RAZLOGI ZA INVESTICIJSKO NAMERO TER SPREMEMBE V INVESTICIJSKEM PROGRAMU

4.1. Analiza obstoječega stanja

Pregled kmetijstva na območju, na katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti, smo obravnavali na osnovi podatkov občin, v katerih le-ti živijo. Te občine so Dobrovnik, Hodoš, Lendava, Moravske Toplice in Šalovci. Analizirano območje je širše kot živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti, vendar z bolj podrobnimi podatki ne razpolagamo. Že s pridobivanjem podatkov o kmetijski proizvodnji na posamezno občino imamo omejitve. Podatki o kmetijski proizvodnji, ki je analizirana tudi na nivoju občin, je zajet v popisu kmetijskih gospodarstev. V Sloveniji se popisi kmetijskih gospodarstev izvajajo vsakih 10 let. Zadnji popis kmetijskih gospodarstev smo imeli v letu 2020, vendar je trenutno objavljenih le nekaj začasnih podatkov iz popisa. Ni pa še objavljenih nobenih podatkov na nivoju občin. Tako smo obravnavali kmetijsko proizvodnjo v analiziranih občinah (v nadaljevanju: občinah) na osnovi popisov kmetijskih gospodarstev v letih 2000 in 2010.

Dodatno analizo kmetijstva na območju, na katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti smo naredili še na osnovi vloženih zbirnih vlog za kmetijska gospodarstva na ARSKTRP, ki je osnova za pridobivanje subvencij za kmetijsko proizvodnjo. Ti podatki obravnavajo večji del kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo. Lahko rečemo, da je v teh podatkih zajeto večji del aktivnih kmetij. Podatke smo analizirali za izbrane občine in celotno Pomurje. Obdelali smo podatke vloženih zbirnih vlog za leto 2020.

Pri pregledu podatkov za posamezno občino moramo biti pozorni, da so podatki analizirani in prikazani glede na bivališče nosilca kmetijskega gospodarstva (KMG) in zaradi tega lahko prihaja do določenih odstopanj od dejanskega stanja, če ima nosilec KMG kmetijsko gospodarstvo v drugi občini (primer: Nosilec iz Murske Sobotice ima vinograd v občini Moravske Toplice).

Obseg zemljišč v uporabi

Območje petih občin, v katerih živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti, se nahaja na površini 373 km², kar znaša 28 % celotnega območja Pomurja. Med občinami je največja občina Moravske Toplice (145 km²), sledi občina Lendava (121 km²), občina Šalovci (58 km²), občina Dobrovnik (31 km²) in občina Hodoš (18 km²). Okrog polovico teh površin so zemljišča v uporabi. Med analiziranimi občinami vidimo, da sta občini Lendava in Dobrovnik tipični ravninski občini z velikim deležem kmetijskih zemljišč v uporabi in malim deležem gozda. Na drugi strani pa so

občine Moravske toplice, Hodoš in Šalovci, ki so bolj gričevnate in imajo tudi večji delež gozda v strukturi zemljišč. Struktura zemljišč za pet občin skupaj pa je podobna kot za celotno Pomurje.

V tabeli 4.1.1 so prikazani podatki o vrstah zemljišč v uporabi, ki so bili evidentirani v okviru popisa kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010 po občinah in skupno za Pomurje.

Preglednica 4.1.1: Obseg zemljišč v uporabi po občinah in skupaj za Pomurje (v ha).

	DOBROVNIK	HODOŠ	LEDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Popis kmetijstva 2000								
1. Vsa zemljišča v uporabi	715	812	5.844	9.376	3.631	20.378	85.460	23,85
1.1. Kmetijska zemljišča	663	510	5.631	7.278	2.229	16.311	67.638	24,12
1.1.1. Kmetijska zemljišča v uporabi	651	476	5.551	7.078	2.087	15.843	66.236	23,92
1.1.2. Zemljišča v zaraščanju in neobdelana kmetijska zemljišča	12	34	80	200	142	468	1.402	33,38
1.2. Druga zemljišča	53	302	213	2.098	1.402	4.068	17.822	22,83
1.2.1. Gozd	35	289	134	1.974	1.363	3.795	16.202	23,42
1.2.2. Nerodovitna zemljišča	18	13	79	124	39	273	1.620	16,85
Popis kmetijstva 2010								
1. Vsa zemljišča v uporabi	597	729	5.865	7.454	3.285	17.930	80.557	22,26
1.1. Kmetijska zemljišča	547	496	5.669	5.724	2.129	14.565	64.772	22,49
1.1.1. Kmetijska zemljišča v uporabi	545	487	5.644	5.577	2.025	14.278	64.076	22,28
1.1.2. Zemljišča v zaraščanju in neobdelana kmetijska zemljišča	2	9	25	147	104	287	696	41,24
1.2. Druga zemljišča	50	234	196	1.729	1.157	3.366	15.785	21,12
1.2.1. Gozd	30	228	101	1.611	1.117	3.087	14.048	21,97
1.2.2. Nerodovitna zemljišča	20	6	95	118	40	279	1.737	16,06

Vir: SURS, Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010

Iz podatkov je razvidno, da je na narodnostno mešanem območju visok delež zemljišč v zaraščanju in neobdelanih zemljišč.

V tabeli 9 so prikazane osnovne značilnosti kmetijske proizvodnje v posameznih analiziranih občinah in skupaj za Pomurje po popisih kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010.

Preglednica 4.1.2: Število KMG, skupni PDM, kmetijska zemljišča v uporabi in število GVŽ po občinah in skupaj za Pomurje iz popisov kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010.

	DOBROVNIK	HODOŠ	LEDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Popis kmetijstva 2000								
Število KMG	163	63	758	951	365	2.300	11.810	19,48
Skupne polnovredne delovne moči PDM	164	88	660	1.185	534	2.631	14.249	18,46
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	651	476	5.551	7.078	2.087	15.843	66.236	23,92
Število glav velike živine (GVŽ)	263	375	1.133	4.132	1.346	7.249	59.843	12,11
Popis kmetijstva 2010								
Število KMG	107	43	496	735	306	1.687	8.890	18,98
Skupne polnovredne delovne moči PDM	96	35	355	716	247	1.449	8.186	17,70
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	545	487	5.644	5.577	2.025	14.278	64.076	22,28
Število glav velike živine (GVŽ)	160	297	693	3.312	824	5.286	43.933	12,03

Vir: SURS, Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010

V primerjavi podatkov med dvema popisoma (2000 in 2010) ugotavljamo, da se je v vseh prikazanih lastnostih obseg zmanjšal po posameznih občinah in tudi za celotno Pomurje. Največje zmanjšanje je vidno pri polnovrednih delovnih močeh (PDM) na kmetijo, kjer je to zmanjšanje od 40 do 60%. Zelo močno je tudi zmanjšanje živinorejske proizvodnje v obliki glav velike živine (GVŽ), ki se je zmanjšalo za 20 do 40 %. Pomembno se je zmanjšalo tudi število kmetijskih gospodarstev, in sicer 25 do 35 % odvisno od občine. Tak trend zmanjševanja števila kmetij se nadaljuje tudi naprej. Najmanj se je zmanjšal obseg kmetijskih zemljišč v uporabi, ki se je zmanjšal v povprečju petih občinah in v celotnem Pomurju za 10 %. V občinah Lendava in Hodoš je zaznati rahlo povečanje.

Na podlagi primerjave podatkov analiziranega območja petih občin in podatkov za celotno Pomurje ugotavljamo, da imajo občine skupaj okrog 22 % kmetijskih zemljišč v uporabi, 19 % kmetijskih gospodarstev, 18 % PDM in le 12 % obsega živali v GVŽ. Iz tega izhaja, da je v analiziranih občinah slabše zastopana živinorejska proizvodnja v primerjavi s celotno živinorejsko proizvodnjo v Pomurju.

Struktura kmetijskih gospodarstev

Število kmetijskih gospodarstev ima stalen trend padanja. V letu 2020 je bilo aktivnih kmetij v analiziranih občinah 1.124, kar predstavlja nekaj manj kot 18 % pomurskih kmetij. Največ aktivnih kmetijskih gospodarstev je v občini Moravske Toplice, sledi občina Lendava, Šalovci, Dobrovnik in Hodoš. V občini Hodoš je samo še 35 aktivnih kmetov.

Skupna površina kmetijskih površin v uporabi znaša skupaj v petih občinah 14.290 ha, kar predstavlja 22,47 % pomurskih površin. Največji obseg skupnih površin je v občini Lendava 5.929 ha, kar ni direktno primerljivo s popisom kmetijstva v letih 2000 in 2010, iz katerih je bilo razvidno, da ima največ kmetijskih površin v uporabi občina Moravske Toplice. V občini Moravske Toplice kmetije obdelujejo 5.585 ha. Tako spremembo lahko razlagamo s tem, da imajo nekatere kmetije

sedež v občini Lendava in še dodatno obdelujejo kmetijske površine v drugih občinah. V občini Šalovci kmetijska gospodarstva obdelujejo 1.756 ha, v občini Dobrovnik in Hodoš pa okrog 500 ha.

Povprečna velikost kmetijskih gospodarstev zelo niha med občinami. Največ zemlje obdelujejo kmetijska gospodarstva v občini Lendava 18,7 ha, sledi občina Hodoš s 13,79 ha, občina Moravske Toplice s 12,06 ha, občina Šalovci s 7,6 ha in občina Dobrovnik s 6,89 ha. Število GERK-ov na kmetijo in povprečna velikost GERK-a na kmetijah kaže na razdrobljenost parcel, katere obdelujejo kmetije. Povprečna velikost GERK-a oz. obdelovalne parcele je v Pomurju in tudi povprečje petih občin 0,7 ha. Največjo velikost GERK-ov ima občina Lendava 1 ha, občina Hodoš ima 0,7 ha, občina Moravske Toplice 0,6 ha, občina Šalovci in občina Dobrovnik pa imata najmanjšo velikost okrog 0,5 ha. Podatek za občino Lendava, pri povprečni velikosti gospodarstva in pri povprečni velikosti parcel ne odraža dejanskega stanja, ker je v izračun vključeno podjetje, ki obdeluje več kot 2.000 ha kmetijskih površin in ima dosti večje obdelovalne parcele kot ostala kmetijska gospodarstva. Če v izračunu povprečnih vrednosti izločimo to kmetijsko gospodarstvo, dobimo popolnoma druge povprečne vrednosti. Potem je povprečna velikost kmetijskega gospodarstva v občini Lendava 11 ha in povprečna velikost parcel 0,6 ha.

Preglednica 4.2.3: Velikostna struktura KMG po občinah in primerjava s Pomurjem.

	DOBROVNIK	HODOŠ	LEDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Število KMG	78	35	317	463	231	1.124	6.292	17,86
Skupna površina KMG (ha)	537	483	5.929	5.585	1.756	14.290	63.584	22,47
Število GERK-ov	1.104	683	5.877	9.285	3.409	20.358	90.263	22,55
Povprečna velikost KMG (ha)	6,89	13,79	18,70	12,06	7,60	12,71	10,11	
Povprečno število GERK-ov na KMG	14,15	19,51	18,54	20,05	14,76	18,11	14,35	
Povprečna velikost GERK-a (ha)	0,49	0,71	1,01	0,60	0,52	0,70	0,70	

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

Vključenost kmetijskih gospodarstev v ukrepe Programa razvoja podeželja

V preglednici 4.2.4 in sliki 4.2.1 prikazujemo, v kakšnem obsegu so vključene kmetije v nekatere ukrepe kmetijske politike v okviru Programa razvoja podeželja. V ekološko proizvodnjo je vključenih 45 kmetij v analiziranih občinah in obdelujejo 606 ha kmetijskih površin pod pogoji ekološke proizvodnje. V teh občinah je 25 % vseh ekoloških kmetij v Pomurju. Podoben delež je tudi pri kmetijskih površinah vključenih v ekološko proizvodnjo. Največji delež kmetijskih površin je vključenih v ekološko proizvodnjo v občini Šalovci. Zelo mali delež površin pa je vključenih v EK ukrepe v občini Dobrovnik in Hodoš.

Preglednica 4.2.4: Vključenost KMG v ekološko proizvodnjo, ukrepe KOPOP, območja OMD in vključenost v plačila za mlade kmete po občinah in skupno za Pomurje

	DOBROVNIK	HODOŠ	LEDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Število KMG v EK*	2	1	15	16	11	45	180	25,00
Skupna površina v EK (ha)	4,0	4,3	196,3	149,6	252,4	606,5	2.284	26,56
Število KMG v KOPOP**	11	7	75	135	44	272,0	1.716	15,85
Skupna površina v KOPOP (ha)	244	224	4.156	3.342	620	8.586	38.378	22,37
Število KMG v OMD	0	37	2	317	251	607	3.169	19,15
Skupna površina v OMD (ha)	0	487	5	2.757	1.864	5.112	22.944	22,28
Plačilo za mlade kmete (Število KMG)	6	0	28	25	3	62	331	18,73

*dodani še KMG, ki imajo samo EK čebele

**dodani še KMG, ki imajo samo PAS ali mejice, brez drugih površin v KOPOP

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

Slika 4.2.1: Delež površin vključenih v ekološko proizvodnjo po občinah in skupno za Pomurje.

V analiziranih občinah je v ukrepe KOPOP vključenih 272 kmetij, kar znaša 16 % pomurskih kmetij in 8.586 ha kmetijskih površin, kar znaša 22 % pomurskih kmetijskih površin. V območja z omejenimi dejavniki so vključena kmetijska gospodarstva, ki so locirana na teh območjih. Tako imajo občine, ki so locirane na gričevnatih območjih kmetije vključene v OMD območja, občine ki se nahajajo v ravninskem delu pa kmetije niso vključene v OMD območja. V tabeli so tudi prikazani podatki o številu kmetij, ki uveljavljajo višjo subvencijo zaradi statusa mladega kmeta.

Raba kmetijskih zemljišč

V preglednici 4.2.5 in sliki 4.2.2 je prikazana raba kmetijskih zemljišč v petih občinah in skupno za Pomurje. Na območju petih občin je glavna njivska raba zemljišč v obsegu 12.256 ha, kar znaša 23 % pomurskih njivskih površin. Po velikosti sledijo trajni travniki v obsegu 1.685 ha, kar znaša 22%

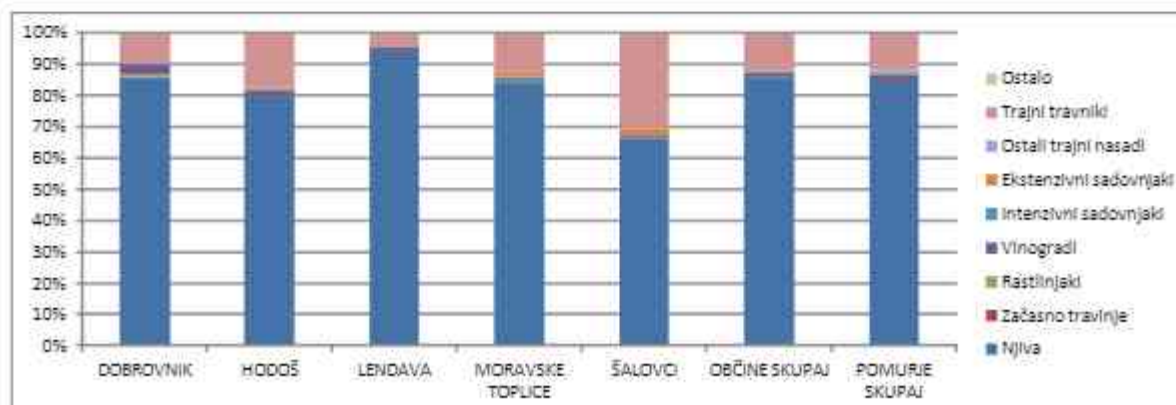
pomurskih trajnih travnikov. Sledeča skupina so sadovnjaki (intenzivni in ekstenzivni), ki se nahajajo na 165 ha in vinogradi na 142 ha. Vinogradi predstavljajo v pomurski proizvodnji le 11 %. Med občinami ima Lendava največji delež njivskih površin, najmanjši pa občina Šalovci. Obratno pa je potem največji delež travnikov v občini Šalovci. Največji delež vinogradov je v občini Dobrovnik, intenzivnih sadovnjakov pa v občini Moravske Toplice.

Vrsta rabe	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVC	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Njiva	453,70	391,07	5.454,60	4.722,03	1.235,27	12.256,67	53.507,03	22,91
Začasno travinje	2,22	3,63	12,58	11,33	13,83	43,59	193,66	22,51
Rastlinjaki	4,08	0,00	0,20	0,41	0,18	4,87	14,55	33,47
Vinogradi	15,68	5,44	65,58	48,93	6,09	141,72	1.323,06	10,71
Intenzivni sadovnjaki	2,81	1,55	10,22	57,60	10,74	82,92	339,41	24,43
Ekstenzivni sadovnjaki	0,87	3,55	3,10	46,45	28,56	82,53	397,23	20,78
Ostali trajni nasadi	0,15	0,72	0,13	4,03	2,27	7,30	44,71	16,33
Trajni travniki	50,81	83,66	244,33	736,67	569,80	1.685,27	7.633,71	22,08
Ostalo	0,00	0,00	14,58	1,70	1,44	17,72	52,42	33,80
Skupna površina	530,32	489,62	5.805,32	5.629,15	1.868,18	14.322,59	63.505,78	22,55

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

V analiziranih občinah je med trajnimi nasadi najbolj zastopana vinska trta, ki jo imajo zasajeno na 455 kmetijskih gospodarstvih v skupnem obsegu 142 ha. V primerjavi s celotnim Pomurjem ja v analiziranih občinah 30 % vinogradniških kmetij, po skupni površini pa le 11 % vinogradov. To pomeni da je na tem območju zelo razdrobljena vinogradniška proizvodnja. Povprečna velikost vinograda na kmetijo je 0,31 ha. Ob tem pa moramo razumeti, da so tu prikazane samo kmetije, ki oddajajo zbirno vlogo. Pri vinogradih pa je posebnost, da niso vsi vinogradi zajeti v tem podatku. Dejanska velikostna struktura vinogradov je še slabša. Največ vinogradov je v občini Lendava, sledijo Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci in Hodoš. Najslabša velikostna struktura vinogradov je v Šalovcih 0,20 ha na kmetijo in Moravskih Toplicah 0,25 ha na kmetijo.

Slika 4.2.2: Struktura rabe kmetijskih zemljišč po občinah in skupno za Pomurje

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

Iz podatkov o poljščinah je razvidno, da v njivskem kolobarju prevladujeta pšenica in koruza, ki v kolobarju zavzemata od 23 do 34 %, odvisno od občine. Po obsegu sledijo v kolobarju še ječmen od 6 do 14 %, tritikala od 3 do 14 % in oljna ogrščica od 0 do 10 %. Oljne buče in oves sta zastopana od 1 do 5 %, ostale poljščine pa so zastopane v manjšem obsegu.

Povzetek stanja

Značilnosti Pomurja v Slovenskem prostoru se odražajo tudi v območju, v katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti. Območje bivanja madžarske narodne skupnosti se nahaja ob državni meji z Madžarsko, ki ima geografske značilnosti ravninskega sveta in tudi gričevnatega sveta. Občini Lendava in Dobrovnik sta tipični ravninski občini z velikim deležem kmetijskih zemljišč v uporabi in malim deležem gozda. Na drugi strani pa so občine Moravske toplice, Hodoš in Šalovci, ki so bolj gričevnate in imajo tudi večji delež gozda v strukturi zemljišč. Struktura zemljišč za vse občine skupaj pa je podobna, kot za celotno Pomurje.

Število kmetijskih gospodarstev ima stalen trend padanja. V letu 2020 je bilo aktivnih kmetij v analiziranih občinah 1.124, kar predstavlja nekaj manj kot 18 % pomurskih kmetij. Skupna površina kmetijskih površin v uporabi je v analiziranih občinah 14.290 ha, kar predstavlja 22,47 % pomurskih kmetijskih površin v uporabi. Povprečna velikost kmetijskih gospodarstev je različna med občinami, kot celota pa je podobna kot za celotno Pomurje, kjer se giblje okrog 10 ha. Podobno je tudi pri povprečni velikosti GERK-ov, ki se gibljejo povprečno v občinah in za celotno Pomurje okrog 0,7 ha.

Na območju analiziranih občin je 12.256 ha njiv, 1.685 ha trajnih travnikov, 165 ha sadovnjakov in 142 ha vinogradov. Njiv, trajnih travnikov in sadovnjakov je v analiziranih občinah okrog 23 % pomurskih površin, vinogradi pa predstavljajo v pomurski proizvodnji le 11 %. Velikostna struktura vinogradov je slaba. Po zbirnih vlogah je povprečna velikost vinograda 0,3 hektarja kar pomeni, da je dejansko še manjša.

V njivskem kolobarju prevladujeta pšenica in koruza, ki sta zastopani vsaka s 30 % deležem. Sledi ječmen z 10 % deležem in ostala žita s 9 % deležem. V kolobarju je še 9 % oljnic in 5 % metuljnic. Kljub razpoložljivi geotermalni energiji, je rastlinjakov vsega 4,87 hektarja. V ukrepe KOPOP je vključenih 272 kmetij (16 % pomurskih kmetij) z 8.586 ha kmetijskih površin, kar znaša 22 % pomurskih kmetijskih površin (pretežno na gričevnatem delu). V ekološko proizvodnjo je vključenih 45 kmetij, ki obdelujejo 606 ha kmetijskih površin pod pogoji ekološke proizvodnje.

Živinorejska proizvodnja je v analiziranih občinah slabo zastopana. Govedo predstavlja 14 % pomurske govedoreje. Na celotnem območju redijo 1.384 krav ostalo pa je govedo za pitanje ali pa za obnovo črede krav. Prašičerejska proizvodnja v analiziranih občinah predstavlja le 5 % pomurske proizvodnje prašičev. V celotnem območju redijo le 289 plemenskih svinj.

Kljub razvitosti turizma je relativno malo turističnih kmetij. Skromna je ponudba nočitvenih zmogljivosti na kmetijah. Delno lahko to pripišemo konkurenci v nočitvenih zmogljivostih termalnih kopališč, kar se po drugi strani lahko obravnava, kot neizkoriščen potencial. Enako velja za neizkoriščene možnosti vzpostavitve kratkih dobaviteljskih verig za javne zavode in turistične ponudnike.

Na podlagi analize lahko ugotovimo, da so kljub potencialom kmetijstva na programskem območju vidni trendi, ki upravičeno skrbijo madžarsko narodno skupnost. Skrb vzbujajoče je upadanje števila kmetijskih gospodarstev, krčenje obsega njihove dejavnosti, upadanje števila tradicionalnih družinskih kmetijskih gospodarstev, počasno prilagajanje specifikam malih kmetijskih gospodarstev, počasno vključevanje v ekološko proizvodnjo ter upadanje interesa za kmetovanje med mladimi. Na obravnavanem območju je bilo razmeroma malo projektov vezanih na izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2022.

4.2. Razlogi za investicijo

Najpomembnejša naloga PMSNS je ohranitev in razvijanje pomurske madžarske skupnosti, pri čemer je pomembna krepitev gospodarske osnove območja, ohranitev poseljenosti narodnostno mešanega območja, ohranjanje tradicionalne podeželske kulturne krajine ter krepitev kmetijskih dejavnosti in gospodarskih potencialov. Kmetijske dejavnosti so pomemben potencial za sobivanje različnih generacij, krožno gospodarstvo, družinsko podjetništvo in ohranjanje tradicij pomembnih za madžarsko narodnostno skupnost v Sloveniji.

Za zaustavitev ugotovljenih negativnih trendov na področju kmetijstva na narodnostno mešanem območju v Pomurju, želi PMSNS izvajati aktivnosti v okviru »vzorčne kmetije«, ki bodo prispevale h krepitvi gospodarske osnove, razvoju kompetenc za sodobno kmetovanje in ohranitvi poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in povezovanja. Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, raziskovalne, izobraževalne in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje, ki bodo namenjene spodbujanju razvoja odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti, predvsem pa bodo pomembne za razvoj kmetijstva na tem območju. Namen aktivnosti v okviru »vzorčne kmetije« je spodbujanje konkurenčnega kmetijstva na programskem območju z organiziranjem tržnic, sejmov,

degustacij, dogodkov in razstav v zvezi z ozaveščanjem o kmetijskih proizvodih, kakovostni prehrani, načinih pridelave in predelave, prenosu dobrih praks na področju krožnega gospodarjenja, shemah kakovosti, zmanjšanju količin odpadne hrane, kakovostnega načina prehranjevanja, itd. Namen projekta je tudi, da se vzpostavi enotna spletna platforma s celotno grafično podobo za generično informiranje o kmetijskih proizvodih iz programskega območja in o primerih dobrih praks, ki jih izvaja »vzorčna kmetija«.

Cilj je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Kmetijstvo bo kot pomembna gospodarska panoga, razvojni dejavnik in socialni korektor, pripomoglo k ohranjanju poseljenosti narodnostno mešanega območja, izboljšanju ekonomskega položaja prebivalcev, prenosu dobrih praks na to območje in zagotavljanju večje samooskrbe. S programom in investicijo bomo sledili novi razvojni paradigmi EU, ki temelji na zanesljivi oskrbi s hrano, znanju, krožnem gospodarjenju in trajnostnem razvoju.

S spodbujanjem razvoja kmetijstva želimo izboljšati dohodkovni položaj kmetov, konkurenčnost kmetijskih gospodarstev in prilagajanje na podnebne spremembe. S pridelavo lokalno pridelane hrane želimo posredno vplivati tudi na zdravstven vidik, saj je zdravstveno stanje prebivalstva v Pomurju slabše od povprečja v Republiki Sloveniji. Umrljivost je večja, več je kroničnih in rakastih bolezni. Pomembno je, da se zdrav način uravnoteženega prehranjevanja z lokalnimi proizvodi promovira že v vrtcih in šolah. Takšna promocija pripomore k zavedanju in informiranju o pomenu, ki jih imajo lokalni dobavitelji hrane za razvoj podeželja, lokalno gospodarstvo in okolje. Priložnosti za razvoj kmetijstva na programskem območju so velike, saj se povpraševanje po lokalnih kmetijskih proizvodih s strani javnih zavodov in ponudnikov gostinskih storitev povečuje. Kmetijstvo na programskem območju se srečuje s težavami zaradi staranja prebivalstva, izseljevanja mladih, pomanjkanja podjetniške iniciative, neorganiziranosti pridelovalcev in majhnosti kmetijskih gospodarstev. Za spodbujanja kmetijstva na programskem območju je potrebno vzpostaviti mehanizme primerov dobrih praks, ki bodo delovale poučno in spodbujevalno.

Vzorčna kmetija bo posredno in neposredno imela pozitivne učinke na: povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev, izboljšanje informiranosti glede kmetijstva in hrane, ozaveščenosti prebivalstva o vplivu hrane na zdravje ljudi, izboljšanju demografske slike programskega območja, povečanje motivacije za povezovanje, vzpostavljanje lokalnih dobavnih verig, spremembe v odnosu do vinogradništva, sodelovanje z javnimi zavodi in turističnimi organizacijami ter večjo iniciativnost prebivalstva na obravnavanem območju.

Vzorčna kmetija ima širok krog potencialnih obiskovalcev in koristnikov ponudbe. Pretežno bodo to posamezniki in organizacije iz programskega območja, partnerske institucije izven tega območja ter druga strokovna in zainteresirana javnost.

Preglednica 4.2.1: Potencialni koristniki in obiskovalci vzorčne kmetije

Potencialni koristniki ponudbe in obiskovalci kmetije	Število
KMG na programskem območju	1.124
KMG v KOPOP	272
KMG v EK	45
Mladi kmetje	62
Javni zavodi	10
Šolska mladina	2.500
Predšolska mladina	700
Projekti in programi	4
Potencialni tedenski obiskovalci	50

Vir: Statistični podatki, registri in evidence PMSNS

4.3. Usklajenost z razvojnimi strategijami in politiko

Investicijski projekt Ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s Programom spodbujanja gospodarske osnove madžarske nerodne skupnosti 2021-2024 ter s spremembami in dopolnitvami tega Programa (podukrep 4.1. in 4.2. -Sklep Vlade RS št. 09502-1/2020/6, z dne 29.09.2021).

Program je skladen z osnutkom strateškega dela Regionalnega razvojnega programa regije Pomurje za obdobje 2021–2027, ki opredeljuje vizijo Pomurja: »Zdravo. Pomurje 2030«. Razvojna vizija regije je podprta s tremi strateškimi razvojnimi cilji: (1) zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje, (2) zdrava hrana in vitalno podeželje in (3) zdravo staranje in povezana družba.

Razvojna specializacija predstavlja način osredotočenja in aktiviranja regijskega potenciala, ki omogoča razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih dolgoročnih primerjalnih prednosti. Pomurje vidi razvojno specializacijo v trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področjih, povezanih z zdravjem – od zdravega okolja in zagotavljanja privlačnosti regije za priseljevanje ustvarjalnih in inovativnih mladih do pridelave in predelave zdrave hrane ter omogočanja pogojev in spodbujanja storitev za zdravo staranje. Kmetijstvo je področje, ki zaradi geografskih, zgodovinskih, kadrovskih in kulturnih specifik predstavlja primerjalno prednost Pomurja, v primerjavi z ostalimi regijami v Sloveniji.

Zakonska podlaga je v:

- Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57/12 in 46/16)
- Zakonu o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 – ZFO-1C).
- Uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS 60/2006, 54/2021 in 27/2016).

Državne strategije in politike

- Investicijski projekt Ustanovitve in delovanja »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s:
- Programom razvoja podeželja 2014-2021 (PRP), ki velja še za prehodno obdobje 2022,
- Predlogom Skupne kmetijske politike 2023-2027 (v javni obravnavi novembra 2021),
- Strategijo za manj izgub in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano: »Spoštujmo hrano, spoštujmo planet« Uradni list RS, št. 45/08 ZKme-01.

4.4. Ugotavljanje odmikov novelacije od osnovnega investicijskega programa

Odmik pri vrednosti programa prikazuje preglednica 4.4. Novelacija upošteva sredstva iz korekcije proračuna.

Preglednica 4.4 Vrednost programa glede na korekcijo sprejetega proračuna Republike Slovenije.

	Prvotno pridobljena sredstva	Korekcija proračuna	LETO 2022		LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ razpoložljiva sredstva
			Izkoriščeno	Neizkoriščeno	Razpoložljiva sredstva	Razpoložljiva sredstva	
Podukrep 4.1	6.700.000,00 €	4.400.000,00 €	1.918.470,00 €	221.530,00 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,00 €
Podukrep 4.2	1.300.000,00 €	810.000,00 €	78.519,00 €	241.481,00 €	200.000,00 €	290.000,00 €	568.519,00 €
SKUPAJ	8.000.000,00 €	5.210.000,00 €	1.996.989,00 €	463.011,00 €	1.500.000,00 €	1.250.000,00 €	4.746.989,00 €
SKUPAJ razpoložljiva sredstva za leti 2023 in 2024							2.750.000,00 €

Preglednica 4.4 prikazuje vrednosti programa glede na korekcijo sprejetega proračuna Republike Slovenije, kar je glavni razlog za novelacijo programa.

4.4.1. Ugotavljanje odmikov na osrednji lokaciji

Na osrednji lokaciji se bo zmanjšala investicija v novogradnje. Na ta način bo projekt koregiran z korekcijo proračuna.

4.4.2. Ugotavljanje odmikov na dislociranih lokaciji

Na dislociranih enotah bo program ostal predvidoma enak, saj želi investitor skladen regionalen razvoj.

4.4.3. Ugotavljanje odmikov na produkcijskih površinah in čredah

Zaradi osredotočanja na vzorčnost "vzorčne kmetije" se bodo črede ustrezno zmanjšale in zagotavljale vzorčnost.

4.4.4. Ugotavljanje odmikov pri tehnološkem in funkcionalnem opremljanju

Kmetijo je, ne glede na velikost in program potrebno opremiti z osnovnimi elementi tehnološke opreme kmetije, kar je v večji meri izvedeno v letu 2022. V prihodnje je predvideno tehnološko opremljanje v zelenjavno sadni predelovalni obrat brez poudarka na predelavo mesni izdelkov.

Podrobnejša predstavitev sledi v nadaljevanju.

5. ANALIZA TRŽNIH MOŽNOSTI

Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije, z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in medsebojnega povezovanja pridelovalcev. Namen je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Investitor PMSNS v primeru te investicije ne more govoriti o tržnih možnostih, ker gre za vzpostavitev »vzorčne kmetije«, katere delovanje bo nepridobitno in bo nudilo brezplačno podporo razvoju kmetijske in živilske dejavnosti narodnostno mešanega območja v obliki strokovnega svetovanja, predstavitev dobrih praks in novitet.

Lahko pa govorimo o priložnostih pridelovalcev, predelovalcev in drugih ponudnikov programskega območja, ki predstavljajo glavno ciljno skupino v izvajanju projekta vzpostavitve vzorčne kmetije kot spodbujevalca razvoja kmetijstva na tem območju. Kot posledica delovanja vzorčne kmetije se tako pridelovalcem z območja madžarske narodne skupnosti ponujajo naslednje priložnosti:

Organizirana prehrana v javnih zavodih

Pomembno je, da se že v vrtcih in šolah promovira zdrava lokalna hrana. Takšna promocija lahko pripomore k zavedanju, da je lokalna hrana kakovostnejša in da so lokalni dobavitelji hrane zelo pomembni pri doseganju te kakovosti. S tem lahko precej spremenimo odnos lokalnega prebivalstva do kmetijstva, hrane in njenega izvora. Javni zavodi, ki nudijo dnevne obroke hrane, so pomembna tržna niša za lokalne pridelovalce hrane. Na to ciljno skupino bo usmerjena promocija lokalno pridelane hrane iz vzorčne kmetije z namenom, da se okrepi sodelovanje z lokalnimi dobavitelji.

Preglednica 5.1: Število vključenih oseb v organizirano prehrano v javnih zavodih :

Vrsta institucije:	Št. oseb./dan	Obrok mali	Obrok srednji	Obrok velik
Sole:	676		676	
-Lendava I	85		85	
-Lendava II	327		327	
-Lendava srednja	110		110	
-Genterovci	156		156	
-Dobrovnik	156		156	
-Prosenjakovci				
Vrtci:	398	398		
-Lendava	45	45		
-Dobrovnik				
Domovi starejših:	367			367
-Lendava	112			112
-Hodoš				
Število obrokov na dan	2.432	443	1.510	479

Vir: Vprašalnik in podatki PMSNS, januar 2021

Prehranska podpora turistični destinaciji

Narodnostno mešano območje je pomembna turistična mikro regija. Moravske Toplice in Lendava sta uvrščeni med nosilne turistične destinacije in nosilce tako imenovanega »Termalnega turizma« (Strategija razvoja turizma, MGRT). V občinah, ki sodijo na narodnostno mešano območje, je cca 2300 nočitvenih zmogljivosti in več kot 550.000 nočitev letno. Večina nočitvenih zmogljivosti je v hotelih različnih kategorij. Gre za veliko tržno nišo za prodajo lokalno pridelane hrane. Takšna dobaviteljska veriga se še ni vzpostavila, ker je ponudba lokalne hrane premalo promovirana in premalo organizirana. Turisti, ki prihajajo v Pomurje so potencialni obiskovalci informacijsko-promocijskega centra, promocijske tržnice in dislociranih lokacij na programskem območju.

Preglednica 5.2: Nočitvene kapacitete in zasedenost vodilne turistične destinacije:

Hotelske nastanitve:	Hotelske nastanitve	Izven hotelske nastanitve:	Skupna ponudba nočitev:	Odstek zasedenosti:	Letna ocena nočitev:	Letno število gostov:
Moravske toplice	1.400 postelj	250 postelj	1.650 postelj	65%	386.100	155.000
Lendava	550 postelj	100 postelj	650 postelj	72%	168.480	67.392
Skupaj:	1.950 postelj	350 postelj	2.300 postelj		554.580	222.392

Dnevni turisti in kulinarčne prireditve

Dvojezično območje ima turistične točke, ki pritegnejo veliko število dnevnih obiskovalcev. Med najbolj obiskane sodita vinsko turistična cesta s stolpom Vinarium v Lendavi ter Bukovniško jezero v Dobrovniku. Obiskovalci turističnih točk so veliki degustatorji ter promotorji lokalne hrane in lokalnih kulinarčnih specialitet. Pri tem so pomembne tudi kulinarčne prireditve, kot so: Bogračfest in Kuhanje ribje čorbe v Lendavi ter Dnevi špargljev v Dolgi vasi, ki pritegnejo na tisoče obiskovalcev. V naselju Prdašinci se prav tako odvija tradicionalno kuhanje bograča, ki pritegne veliko število turistov. Letno je registriranih več kot 100.000 takšnih obiskovalcev. K temu veliko prispeva tudi PMSNS, ki organizira turistične in študijske obiske partnerskih organizacij iz Madžarske, Slovaške, Romunije, Vojvodine in Ukrajine. Kulinarika postaja pomemben dejavnik turistične ponudbe, promotor območja in priložnost za lokalne pridelovalce hrane.

Slika 5.1: Število dnevnih obiskovalcev stolpa Vinarium s projekcijami:

Vir: Razvojni program mikro regije, 2021

Turisti in dnevni obiskovalci marketinško uspešnih lokacij so lahko dobri promotorji lokalno pridelane hrane, ponudnikov in celotnega programskega območja. Promocijske dejavnosti bodo v veliki meri usmerjene na to ciljno skupino, izobraževalne in motivacijske pa na pridelovalce, ki sedaj še ne sledijo povpraševanju.

Oskrba slovenskega trga-tržne niše

Narodnostno mešano območje v Pomurju - »mikro regija« se bo bolj ambiciozno vključilo v oskrbo slovenskega trga s šparglji (tradicija in znanje lokalnih pridelovalcev), zelenjavo (rastlinjaki in geotermalna energija) in namiznim grozdem (prestrukturiranje vinogradništva).

Obravnavano območje ima tradicijo v pridelavi špargljev in išče možnosti za širitev te dejavnosti iz sedanjih 10 hektarjev na 30 hektarjev špargljev. S tem bi postali največji domači dobavitelj špargljev v Sloveniji in bi v veliki meri zapolnili povpraševanje, ki mu sedaj ne sledimo. Na območju Lendave so največji potenciali geotermalne energije, ki se uporablja tudi za ogrevanje rastlinjakov in izven sezonsko pridelavo hrane. Velik problem predstavlja propadanje in brezperspektivnost vinogradništva.

Kljub temu, da bo delovanje »vzorčne kmetije« nepridobitno, pa bodo v okviru delovanja vzorčne kmetije nastali določeni prihodki. Večji del pridelkov iz vzorčne kmetije se bo uporabilo v okviru dejavnosti na kmetiji (pri izobraževanju, pri vzorčni predelavi, promociji pridelkov in izdelkov, malice za zaposlene in udeležence izobraževanj, ...), kljub temu pa bodo na vzorčni kmetiji nastali določeni presežki kmetijskih proizvodov, ki bodo namenjeni prodaji:

- prodaja špargljev, jedilnega grozda in drugih pridelkov iz vzorčnih nasadov,
- prodaja plemenskih živali, prodaja mesa, izločenih živali in drugo iz živinorejske proizvodnje na kmetiji,
- prodaja dodelanih in predelanih proizvodov iz vzorčne kmetije in
- drugi proizvodi, ki bodo nastali v okviru delovanja kmetije.

6. TEHNIČNO - TEHNOLOŠKI DEL

V nadaljevanju predstavljamo tehnično tehnološki del dokumentacije.

6.1. Izhodišče za investicijo in strokovne podlage

Z analizo možnih variant smo ugotovili, da je za doseganje zastavljenih ciljev najprimernejša varianta izvedbe investicije v vzpostavitev in delovanje vzorčne kmetije na centralni lokaciji v naselju Banuta, njenimi proizvodnimi lokacijami v Lendavskih goricah, Dolini pri Lendavi, Domanjševcih, Dobrovniku, Motvarjevcih in Krplivniku/Hodošu. Kljub višjim fiksnim stroškom, bodo s to varianto doseženi največji družbeno koristni učinki.

Investicijski projekt Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s:

- Programom razvoja podeželja 2014-2021 (PRP), ki velja še za prehodno obdobje 2022,
- Predlogom Skupne kmetijske politike 2023-2027 (v javni obravnavi novembra 2021),
- Strategijo za manj izgube hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano: "Spoštujemo hrano spoštujemo planet" (sprejeta december 2021).

Strokovne podlage za izvedbo investicije ter njeno financiranje so v:

- Spremembe in dopolnitve Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024, podukrep 4.1. (z dne 29.9.2021 ter sprememba januar/februar 2022 in spremembe februar 2023)
- Lokacijske informacije in Prostorsko ureditveni nacrti občine Lendava, Dobrovnik, Moravske Toplice, Šalovci in Hodoš
- Jesenska napoved makroekonomskih gibanj za leto 2021, UMAR, 2021
- Interne informacije, navodila in arhiv naročnika, PMSNS
- Pismo o nameri za skupen nastop PMSNS in Sklada RS pri nakupu kmetije, oktober 2021
- Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57 /12 in 46/16),

- Zakonu o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 -ZF0- 1C).
- Uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS 60/2006, 54/2021 in 27 /2016)
- Lokacijske informacije
- Idejna zasnova vzpostavitve kmetije in informacijskega središča
- noveliran DIIP Vzorčna kmetija
- Predinvesticijska zasnova vzorčne kmetije.

Za vzpostavitev »vzorčne« kmetije dvojezičnega območja v Pomurju je izdelan dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) »Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju«, ki ga je oktobra 2021 potrdil Svet PMSNS in je bil marca leta 2023 noveliran. Strokovne podlage za pripravo investicijskega načrta v obliki urbanistično arhitekturnih zasnov in predračunov potrebnih vlaganj v obnove, gradnje in opremljanje je pripravil arhitekt, prof. Peter Gabrielčič ki so bile revidirane s strani PMSNS. Strokovne podlage s področja kmetijske stroke je prispeval Damijan Jerič v obliki kalkulacij, strokovnih mnenj in popisa potrebnih vlaganj.

Investicijski projekt Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s Programom spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 ter s spremembami in dopolnitvami tega Programa (podukrep 4.1. in 4.2. z dne 29.09.2021, spremembo januar/februar 2022 ter spremembo marec 2023).

Program je skladen z osnutkom strateškega dela Regionalnega razvojnega programa regije Pomurje za obdobje 2021-2027, ki opredeljuje vizijo Pomurja: »Zdravo. Pomurje 2030«. Razvojna vizija regije je podprta s tremi strateškimi razvojnimi cilji: (1) zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje, (2) zdrava hrana in vitalno podeželje in (3) zdravo staranje in povezana družba.

Strokovni in informacijske podlage so se nanašale na:

- Nakup zemljišč, objektov in pomožnih objektov
- Vzpostavitev vzorčnih produkcijskih površin in čred
- Gradnjo pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture
- Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje
- Tehnološko in funkcionalno opremljanje.

6.2. Programske, arhitekturne in tehnične rešitve

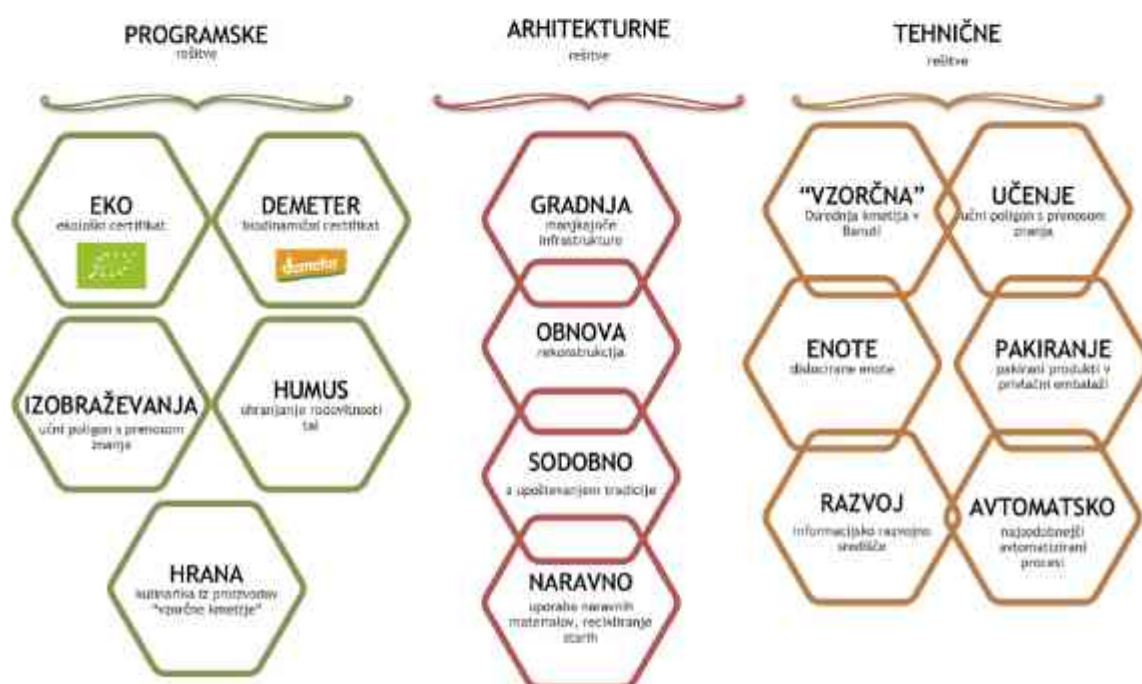
Namen investicije je odkup ter vzpostavitev »vzorčne kmetije« na osrednji lokaciji v naselju Banuta in vzpostavitev dislociranih enot in objektov v okviru »vzorčne kmetije« na naslednjih lokacijah: Lendavske gorice, Dolina pri Lendavi, Domanjševci, Dobrovnik, Motvarjevci, Krplivnik in Hodoš. Na lokaciji v Banuti ter tudi na lokaciji v Dobrovniku ter drugih načrtujemo ureditev informacijsko razvojnih središč, ki bo podpiralo načrtovane vsebine.

Dislocirane enote bodo povezovalni člen po celem programskem območju in se bodo med seboj dopolnjevale.

Projekt »vzorčne kmetije« je v novelaciji programa zasnovan kot celostni organizem, kar pomeni da se bo pri izvedbi osredotočalo na:

- ekološke pridelave ter smiselno preusmeritev v biodinamično vzorčno kmetijo
- vzorčna živinoreja in konjerejstvo
- izobraževalno, demonstracijsko - doživetje
- promoviranje in pospeševanje nastanka organske snovi na površinah - ohranjanje rodovitnosti tal z biodinamičnim načinom kmetovanja
- učni poligon s prenosom znanja
- kulinarika iz kmetije in pakirani produkti (sadje, zelenjava, zelišča, biodinamični kompost)
- najsodobnejši tehnološki procesi (steklenjak z avtomatiziranim sistemom, aquaponika, avtomatizirano mešanje biodinamičnih preparatov, škropljenje biodinamičnih preparatov z dronom, ...).

Slika 6.2.1 na shematski način prikazuje programske arhitekturne in tehnične rešitve.

Projekt vzpostavitve »vzorčne kmetije« vključuje naslednje vrste vlaganj:

A - Priprava projektne in investicijske dokumentacije: priprava strokovnih podlag in konceptov za pripravi projektne dokumentacije, priprava DIIP, Predinvesticijske zasnove in Investicijskega programa. Priprava investicijske dokumentacije: IDZ, PGD, PZI, PID. Gradbeni in varnostni nadzor pri izvajanju investicije.

B - Nakup zemljišč: nakup 15 ha kmetijskih zemljišč v sklopu nakupa kmetije Banuta, ki je realizirana v letu 2022 in 5 ha kmetijskih zemljišč na dislociranih lokacijah v letu 2023 in 2024.

C - Nakup objektov in pomožnih objektov: nakup objektov, pomožnih objektov in pripadajočih stavbnih zemljišč na kmetiji Banuta v letu 2022.

D - Vzpostavitev produkcijskih površin in čred: vzorčni nasadi špargljev in grozdja, vzpostavitev črede govedi, konjev in skupine prašičev. Vzpostavitev razstavnega vrta domačih živali.

E - Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture: pomožni objekti za konjerejo, govedorejo, prašičerejo, perutninarstvo in ureditev infrastrukture ter okolice.

F - Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje: funkcionalna in estetska prilagoditev objektov kmetije, in drugih lokacij kmetije.

G - Tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije: tehnološka linija za predelavo zelenjave, tehnološka linija za predelavo sadja, nabava kmetijske mehanizacije ter opreme za vzrejo in nego živine, nabava opreme za spremljanje pogojev pridelave in spremljanje kakovosti, energetska samooskrba, krožno gospodarjenje z odpadki kmetije ter optimiranje proizvodnje in uporaba presežkov.

6.2.1. Vzorčna kmetija na osrednji lokaciji

Obstoječa kmetija se nahaja v naselju Banuta v občini Lendava. Obsega cca 29 ha kmetijskih zemljišč ter štiri objekte, od tega en stanovanjski objekt, večnamenski turistično gospodarski objekt, hlev dolžine cca 60 m ter večji rastlinjak. Obstoječa kmetija se bo preoblikovala v vzorčno kmetijo s kompleksnim predstavitvenim programom, ki obsega rejo krav dojilj, vzrejo in vzgojo konj, rejo prašičev, vzrejo perutnine ter kmetijsko proizvodnjo s poudarkom na gojenju špargljev, jagod, ameriških borovnic ter pridelavi zelenjave. V ta namen bo mogoče uporabiti že obstoječe objekte na kmetiji: tako hlev kot tudi stanovanjsko hišo in večnamenski promocijsko gospodarski objekt. Dotrajani objekt rastlinjaka se obnovi in dogradi sistem aquaponike.

Vsi objekti so dobro povezani z lokalnim cestnim omrežjem kot tudi s poljskimi in travniškimi površinami. Kmetija ima v lasti tri večje strnjene zemljiške komplekse (po 6 ha), primerne za pašnike. V prenovljenem obstoječem hlevu bo mogoče v prvem delu namestiti do 12 konjskih

boksov s pripadajočimi servisnimi prostori in pokritimi izpusti pred boksi, v drugem delu pa večnamenski prostori za skladiščenje in predelavo zelenjave ter delavnice.

Logistično glavo posestva tvori nekdanja stanovanjska hiša v kateri bo program razvojne enote ter prostor za vzdrževalca posestva. Hiša je enonadstropna ter ima tudi bivalne kletne prostore. Funkcionalno je povezana s pritličnim informacijsko gospodarskim poslopjem, tako da oklepata funkcionalno dvorišče obeh objektov. Oba objekta sta stilno oblikovana z elementi madžarske vaške arhitekture. Ob stanovanjski hiši je lociran objekt za predelavo. Za potrebe mehanizacije je predvidena obnova in širitev obstoječega hleva 400 m² velike strojne lope ter 300 m² velike garaže. V sklopu »vzorčne kmetije« bo organizirana kuhinja, večnamenska jedilnica ter manjša dvorana za demonstracijske in informacijske prikaze. Konjeniški del kmetije obsega konjski hlev z 10 boksi, ter 20 x 30 m veliko peščeno manežo za ujanje konj. Hlevi so neposredno povezani s pašnikom, ki jih obrobijo sprehajalne steze za konje. V okviru obnove hleva je predvideno gradnja sanitarij ter sprejemnih prostorov za obiskovalce.

V okviru prenove bo omogočeno prakiranje vsaj dveh avtobusov ter do 10 avtomobilov.

Nakup, zemljišč, objektov in pomožnih objektov v naselju Banuta

Kmetija v naselju Banuta se prodaja v celoti, z zemljišči in objekti, ki so na centralni lokaciji. Gre za centralni objekt velikosti 240 m² koristnih površin. Ob centralnem objektu so pomožni objekti: hladilnica, pakirnica, skladišča in rastlinjak, ki so potrebni obnove in razširitve.

Logistično glavo posestva tvori stanovanjska hiša, ki ji bomo delno spremenili namembnost. Hiša je enonadstropna ter ima tudi bivalne in kletne prostore. Funkcionalno je povezana s pritličnim gospodarskim poslopjem, tako da oklepata funkcionalno dvorišče obeh objektov. Oba objekta sta stilno oblikovana z elementi madžarske vaške arhitekture.

Slika 6.2.2: Obstoječ stanje kmetije v Banuti

Tabela 18: Obstoječi prostori kmetije v Banuti

	<u>Vrsta prostora</u>	<u>Površina v m²</u>
1.	Stanovanjska hiša	269,29
	Pritličje	102,55
	Nadstropje	85,67
	Kletni prostori	81,07
	Skupaj	538,58
2.	Objekt za predelavo in logistiko	240,76
	Skladišče	103,36
	Hladilnice	28,17
	Predelava	16,33
	Kuhinja in jedilnica	70,66
	Sanitarije	13,46
	Hodnik	8,78
	Skupaj	481,52

Prenove in posodobitve v Banuti

- Prenova obstoječega stanovanjskega objekta, 250 m²
- Prenova rastlinjaka
- Prenova gospodarskega objekta in delavnic, strojna lopa, hladilnica, predelava zelenjave, 200 m²
- Prenova hleva: boksi za konje, sanitarije, garderobe, delavnica, strojna lopa, hladilnica, predelava zelenjave cca 900 m²

Širitev zmogljivosti v Banuti

- Širitev hleva: sanitarije, garderobe, sprejem gostov, shramba za seno cca 300 m²
- Odprta peščena maneža, 600 m²
- Nadstreški za govedo in ostale živali 100 m²
- Shramba za seno, strojna lopa 250 m²
- Aqaponična pridelava hrane do 105 m²
- Asfaltirano parkirišče, 200 m²
- Asfaltirane manipulativne površine, 50 m²

Vzorčna kmetija bo dostopna iz lokalne ceste po obstoječm dovozu na dvorišče stanovanjske hiše in večnamenskega gospodarskega objekta oziroma preko dostopnega parkirnega prostora prav tako iz lokalne ceste. Novo centralno parkirišče je namenjeno delavcem na posestvu, jahačem in obiskovalcem. Omogoča tudi parkiranje in obračanje avtobusa.

Slika 6.2.3: Zasnova vzorčne kmetije v Banuti.

Pomen oznak na sliki 6.2.3:

01. - Parkirišče

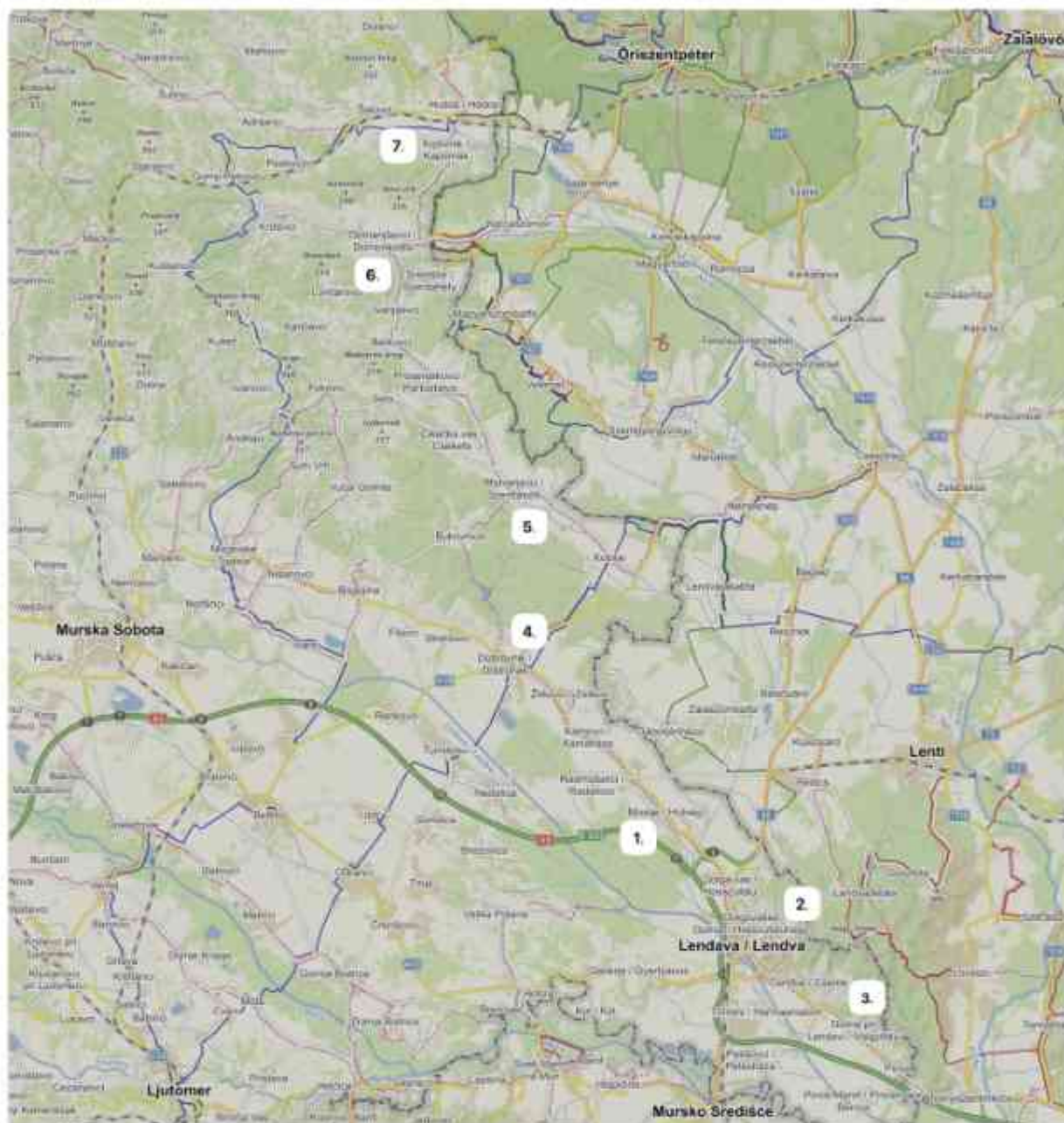
- 02. - Upravna hiša z degustacijskim in večnamenskim prostorom
- 03. - Steklenjak
- 04. - Aquaponika
- 05. - Novogradnja sprejemne pisarne s sanitarijami
- 06. - Gospodarsko poslopje z predelavo in skladiščenjem zelenjave ter s boksi za konje
- 07. - Zelenjavni vrt
- 08. - Trajni nasad; borovnic (ameriške in sibirske)
- 09. - Pridelava zelišč v spirali
- 10. - Novogradnja podaljška hleva za shrambo stojev in krme, začasno gnojišče
- 11. - Odprta peščena maneža
- 12. - Nadstrešek za živali (perutnina, prašiči, kunci, ...)
- 13. - Trajni nasad; šparglji
- 14. - Nadstrešek za govedo
- 15. - Biodinamično kompostiranje

6.2.2. Dislocirane lokacije in dejavnosti

Vzorčna kmetija bo dejavnosti izvajala tudi na dislociranih proizvodnih lokacijah programskega območja in s tem prispevala k razvoju vseh petih občin tega območja. Del načrtovanih vsebin se na teh lokacijah že odvija s tem, da niso povezane v neko učinkovito celoto. Dejavnosti, izvedbe investicije in delovanje vzorčne kmetije na centralni lokaciji v naselju Banuta, njenimi proizvodnimi lokacijami v Lendavskih gorica, Dolini pri Lendavi, Domanjševcih, Dobrovniku, Motvarjevcih in Krplivniku/Hodošu.

Mrežna organiziranost in dislocirane lokacije vzorčne kmetije bodo imele pozitivne razvojne učinke v vseh petih občinah programskega območja. Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije in drugim obiskovalcem. Dejavnosti vzorčne kmetije bodo prispevale tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju. Namen »vzorčne kmetije« je med drugim zagotoviti prenos znanja na področju pridelave, reje in predelave; povezovanje kmetijskih proizvajalcev krožnega gospodarstva in trajnostnega razvoja na narodnostno mešanem območju.

Slika 6.2.4 prikazuje mrežno organiziranost in dislocirane dejavnosti vzorčne kmetije.

Slika 6.2.4: Mrežna organiziranost in dislocirane dejavnosti vzorčne kmetije.

1. Kmetija - Banuta
2. Vinogradništvo - Lendavske gorice
3. Oljne buče - Dolina pri Lendavi
4. Koruza za liče ter muškatne buče "od semena do izdelka" - Dobrovnik

5. Vzorčni čebelnjak - Motvarjevci
6. Žitarice in mlin - Domanjševci
7. Vzorčni sadovnjak in žganjekuha – Krplivnik/Hodoš

Lendavske gorice

Nakup infrastrukture za promocijo vinogradništva in vinogradnikov ter nakup vzorčnega vinograda za namen pridelave jedilnega grozdja.

Vrsta zemljišča	K.O. in parcelna številka	Velikost v m ²
stavbno	157 Dolga vas pri Lendavi par. št.: 5080	417
kmetijsko	157 Dolga vas pri Lendavi par. št.: 5083	1868

Dolina pri Lendavi

Na lokaciji v Dolini pri Lendavi bo nasad oljnih buč, saj je na programskem območju velika tradicija pridelave oljnih buč, ki se žal opušča in jo želimo v programu obuditi ter spodbujati. Bučno olje ima veliko dodano vrednost za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Preglednica 6.2.1: Zemljišča v Dolini pri Lendavi

Vrsta zemljišča	K.O. in parcelna številka	Velikost v m ²
kmetijsko	168 Dolina pri Lendavi par. št.: 1830	1.620
kmetijsko	168 Dolina pri Lendavi par. št.: 1831	1.652
kmetijsko	168 Dolina pri Lendavi par. št.: 1832	1.621

Dobrovnik

Pri proizvodni lokaciji »vzorčne kmetije« v Dobrovniku bo nasad koruze, ki jo potrebujejo kot surovino za pridobivanje ličja. Iz ličja izdelujejo tradicionalne spominke, kar sodi med značilne dopolnilne dejavnosti na narodnostno mesanem območju. Na dislocirani lokaciji se bo dalo velik poudarek pridelave muškatnih buč. Pridelovanje se bo zajemalo vse vidike pridelave od semena do izdelka, krožnika, kar zajema tudi predelavo v proizvode z višjo dodano vrednostjo.

Preglednica 6.2.2: Zemljišča v Dobrovniku

Vrsta zemljišča	K.O. in parcelna številka	Velikost v m ²
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3430/2	850
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3431	1.556
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3425	2.363
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3426	1.841
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3427	1.658
kmetijsko	146 Dobrovnik par. št.: 3430/1	864

Motvarjevci

Na lokaciji v Motvarjevcih se bo postavil nov čebelnjak in nabavila oprema za predelavo medu, ki bo služila predstavitev dejavnosti proizvodnje medu in izdelkov iz medu za potrebe vzorčne kmetije.

Domanjševci

Na proizvodni lokaciji »vzorčne kmetije« v Domanjševcih so parcele, ki so potrebne za vzpostavitev učnih nasadov za pridelavo posebne sorte pšenice, primerne za tradicionalno peko kruha in potic. Na tej lokaciji se bo postavil novi vzorčni mlin za mletje žit.

Preglednica 6.2.3: Zemljišča v Domanjševcih

Vrsta zemljišča	K.O. in parcelna številka	Velikost v m ²
kmetijsko	19 Domanjševci parc. št.: 8311	2.943
podeželsko poseljeno	19 Domanjševci parc. št.: 5428/4	922
podeželsko poseljeno	19 Domanjševci parc. št.: 5429/2	1.065

Krplivnik/Hodoš

Na lokaciji v Krplivniku bo vzpostavljena proizvodnja žganja - žganjekuha. Obstoječi vzorčni sadovnjak s starimi sortami jabolk in drugih vrst sadja daje veliko surovin za to dejavnost. Oprema, za proizvodnjo žganja, bo v okviru vzorčne kmetije služila predstavitvi dejavnosti žganjekuhe, ki bo shranjena na lokaciji pri muzeju v Krplivniku.

6.2.3. Produktijske površine in črede

Vzorčne površine - nasadi

V programu je načrtovano vzpostavitev naslednjih vzorčnih nasadov:

- Vzorčni vinograd na gričevnartem delu Lendavskih goric za namen pridelave jedilnega grozdja
- Vzorčni nasad oljnih buč - Dolina pri Lendavi (cca 0,5 hektarja)
- Vzorčni nasadi špargljev in zelenjave (cca. 1 hektarja na kmetiji in dislociranih lokacijah)
- Vzorčni nasad koruze za ličje in nasad muškatnih buč - od semena do izdelka - v Dobrovniku (cca 1,5 hektarja)
- Vzorčni nasad tradicionalnih vrst žit - v Domanjševcih (cca 1 hektar)
- Širitev vzorčnega sadovnjaka v - v Krplivniku/Hodoš in Banuti (cca 0,5 hektarja).

Vzorčne črede - živali

V programu je načrtovan reja naslednji živali:

- Čreda konj (do 10 živali)- Banuta
- Čreda krav dojilj (do 10 živali)- Banuta
- Prašiči mangelice in krškopoljski (do 5 živali) - Banuta
- Ostale domače živali (perutnina, kuncí, ... do 6 vrst) - Banuta
- Čebelnjak (do 15 panjev) - Motvarjevci

6.2.4. Tehnološko in funkcionalno opremljanje

Vlaganja v opremo in tehnološko ureditev vzorčne kmetije predstavljamo v skupinah glede na njihovo namembnost v preglednici 6.2.4.

Preglednica 6.2.4.: Oprema vzorčne kmetije.

	Vrsta opreme	Količina
1.	<i>Oprema in mehanizacija</i>	
	Traktorji - različni	3 kosi
	Stroji za obdelavo njiv - različni	5 kosov
	Stroji za obdelavo trajnih nasadov - različni	4 kosi
	Mehanizacija za obdelavo travinja - različni	6 kosov
	Dvoriščna mehanizacija - različni	5 kosov
	Prikolice in trosilniki	3 kosi
2.	<i>Oprema za predelavo</i>	
	Za predelavo zelenjave	1 komplet
	Za predelavo sadja (sok, kaše, suho sadje, žganje, ...)	1 komplet
	Za predelavo medu	1 komplet
	Za predelavo grozdja	nedefinirano
	Za predelavo žit (mlin, presejalnik, ...)	1 komplet
	Hladilnica	modularno
	Pakirnica in druga oprema	nedefinirano
3.	<i>Druga oprema</i>	
	Računalniška	nedefinirano
	Oprema za rejo in nego živali	nedefinirano
	Oprema za meritve pogojev pridelave in varstva okolja	nedefinirano
	Oprema za zalivanje	nedefinirano
	Drona za škropljenje biodinamičnih preparatov	1 kos
	Pohištvo in droben inventar	nedefinirano
4.	<i>Aquaponika</i>	1 komplet
5.	<i>Oprema za trajnostno ravnanje z odpadki</i>	modularno
6.	<i>Oprema za informacijsko in razvojno središče</i>	komplet

7. ANALIZA ZAPOSLENIH

Varianta »brez investicije«

V primeru, da se predmetna investicija v vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« ne izvede, investitor ne bo zaposlil novih oseb.

Varianta »z investicijo«

Za namen projekta in uspešno izvedbo vseh predvidenih dejavnosti za čas izvajanja projekta je predvidena zaposlitev 6 oseb. Od tega bosta dva zaposlena s VII. stopnjo izobrazbe in 4 osebe s V. stopnjo izobrazbe. Enako število zaposlenih načrtujemo tudi po zaključku izvedbe tega projekta.

Zaposleni bodo imeli nalogo izvajanja aktivnosti, ki so predvidene v okviru tega projekta. Za določene aktivnosti, ki jih ne bodo uspeli narediti zaposleni v okviru projekta, se bodo najeli zunanji sodelavci. Stroški le teh so predvideni v okviru stroškov izvedbe posameznih aktivnosti.

Preglednica 7.1: Načrt zaposlovanja v okviru programa

Število	Področje dela	Smer izobrazbe	Stopnja izobrazbe
1 oseba	Vodenje kmetijske proizvodnje	Kmetijska, ekonomija, ...	7
1 oseba	Organizacija, komunikacija dogodkov in predstavitev	Ekonomija, ...	7
3 osebi	Delo na kmetiji, oskrba živali, proizvodnja krme, oskrba vzorčnih nasadov, delo pri predelavi proizvodov, ...	Kmetijski tehnik, Živilska tehnologija, ...	5
1 oseba	Vzdrževanje informacijskih sistemov in platforme, administracija	Informatika, administracija, ...	5

Preglednica 7.2: Predvideni stroški zaposlenih oseb po letih in čas zaposlitve

Število zaposlitev	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ	Čas zaposlitve
1 oseb 7. stopnja	10.000,00 €	30.500,00 €	30.500,00 €	71.000,00 €	April 2022
1 oseb 7. stopnja	7.477,67 €	30.500,00 €	30.500,00 €	68.477,67 €	Junij 2022
3 oseb 5. stopnja	10.000,00 €	48.000,00 €	48.000,00 €	106.000,00 €	April 2022
1 oseb 5. stopnja	0,00 €	16.000,00 €	16.000,00 €	32.000,00 €	januar 2023
SKUPAJ	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €	

8. OCENA VREDNOSTI PROJEKTA PO STALNIH IN TEKOČIH CENAH

Ocenjena vrednosti investicije po stalnih cenah "Vzpostavitev in delovanje "vzorčne kmetije" z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju" znaša 4.178.470,15 EUR (z vključenim DDV).

Ocene stroškov investicije so narejene na naslednjih predpostavkah:

- Vrednost nakupa objektov in pomožnih objektov je povzeta iz cenilnega elaborata za te nepremičnine.
- Ocenjena vrednost vzpostavitve produkcijskih površin je določena na podlagi kalkulacij, s katerimi razpolaga Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota.
- Stroške tehnološkega opremljanja so ocenile strokovne službe PMSNS na podlagi izkušenj in internih informacij.
- Pri izračunu investicijske vrednosti po stalnih cenah so upoštevane cene iz oktobra 2021.
- Vrednosti stroškov posamezne investicije, razen stroškov dela, stroškov nakupa stavbnih zemljišč in objektov ter stroškov nakupa kmetijskih zemljišč, vključujejo DDV.

Preglednica 8.1: Ocena stroškov investicije po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v stalnih cenah v EUR

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	A-Priprava in spremljanje investicije				
	Priprava projektne in investicijske dokumentacije	54.200,00 €	50.000,00 €	25.000,00 €	129.200,00 €
	Nadzor in varnost		10.000,00 €	5.000,00 €	15.000,00 €
	Skupaj 1 z DDV	54.200,00 €	60.000,00 €	30.000,00 €	144.200,00 €
2	B-Nakup zemljišč				
	Skupaj 2 z DDV	349.027,32 €	62.000,00 €	30.000,00 €	441.027,32 €
3	C-Nakup objektov in pomožnih objektov				
	Osrednji objektov Banuta	836.158,06 €			
	Skupaj 3 z DDV	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €

4	D - Vzpostavitev produkcijskih površin in čred				
	Vzorčni nasadi		25.000,00 €	20.000,00 €	
	Vzorčne črede		45.000,00 €	9.000,00 €	
	Aquaponika		215.000,00 €		
	Skupaj 4 z DDV	0,00 €	285.000,00 €	29.000,00 €	314.000,00 €
5	E-Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture				
	Dozidava k hlevu - novi obrat z upravo in skupnimi sanitarijami			325.000,00 €	
	Ureditev nadstreškov za živali		34.000,00 €		
	Zalivalni sistem		5.000,00 €	20.000,00 €	
	Skupaj 5 z DDV	0,00 €	39.000,00 €	345.000,00 €	384.000,00 €
6	F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje				
	Osrednji objekt Banuta		20.000,00 €	38.000,00 €	
	Pomožni objekti Banuta		570.000,00 €		
	Rekonstrukcija Domanjševci			70.000,00 €	
	Skupaj 6 z DDV	0,00 €	590.000,00 €	108.000,00 €	698.000,00 €
7	G-Mehanizacija, tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije				
	Mehanizacija	596.346,25 €	36.000,00 €	45.000,00 €	
	Tehnološka oprema		30.000,00 €	175.000,00 €	
	Skupaj 7 z DDV	596.346,25 €	66.000,00 €	220.000,00 €	882.346,25 €
8	Drugi materialni in posredni stroški, storitve				
	Drugi materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	
	Skupaj 8 z DDV	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	201.260,85 €
	Skupaj 1-8 (neposredni stroški)				
	DDV				858.218,35 €
	Skupaj z DDV	1.890.992,48 €	1.175.000,00	835.000,00 €	3.900.992,48 €
9	Posredni stroški projekta				
	Stroški dela	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	
	Skupaj 9 z DDV	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €
	Skupna vrednost investicije brez DDV: od 1 do 9				
	DDV				919.263,43 €
	Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Preglednica 8.2: Ocena stroškov investicije skupno po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v stalnih cenah v EUR

IZDATKI - Novo	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ
A-Priprava in spremljanje investicije	54.200,00 €	60.000,00 €	30.000,00 €	144.200,00 €
B-Nakup zemljišč	349.027,32 €	62.000,00 €	30.000,00 €	441.027,32 €
C-Nakup objektov in pomožnih objektov	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
D-Vzpostavitev produkcijskih površin in čred	0,00 €	285.000,00 €	29.000,00 €	314.000,00 €
E-Gradnja pomožnih objektov in manikajoče infrastrukture	0,00 €	39.000,00 €	345.000,00 €	384.000,00 €
F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje	0,00 €	590.000,00 €	108.000,00 €	698.000,00 €
G-Mehanizacija, tehnološki funkcionalno opremljanje Kmetije	596.346,25 €	66.000,00 €	220.000,00 €	882.346,25 €
Drug materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	201.260,85 €
Posredni stroški projekta (delo)	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €
SKUPAJ	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Preglednica 8.2: Ocena vseh stroškov po stalnih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Skupna vrednost investicije brez DDV	1.496.406,72 €	1.014.000,00 €	748.800,00 €	3.259.206,72 €
DDV	422.063,43 €	286.000,00 €	211.200,00 €	919.263,43 €
Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Investicija bo realizirana fazno znotraj časovnega obdobja - investicijskega cikla 2022-2024, zato smo vrednosti investicije preračunali tudi v tekoče cene.

Za izračun vrednosti investicije v tekočih cenah smo upoštevali napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), ki v svoji spomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2023 za leto 2024 napoveduje 4,2 % povprečno inflacijo. Za izračun tekočih cen za leto 2024 smo uporabili napovedano inflacijo 4,2%

Slika 8.1: Inflacija v EUR območju v preteklem obdobju.

Preglednica 8.3: Ocena stroškov investicije skupno po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v tekočih cenah v EUR

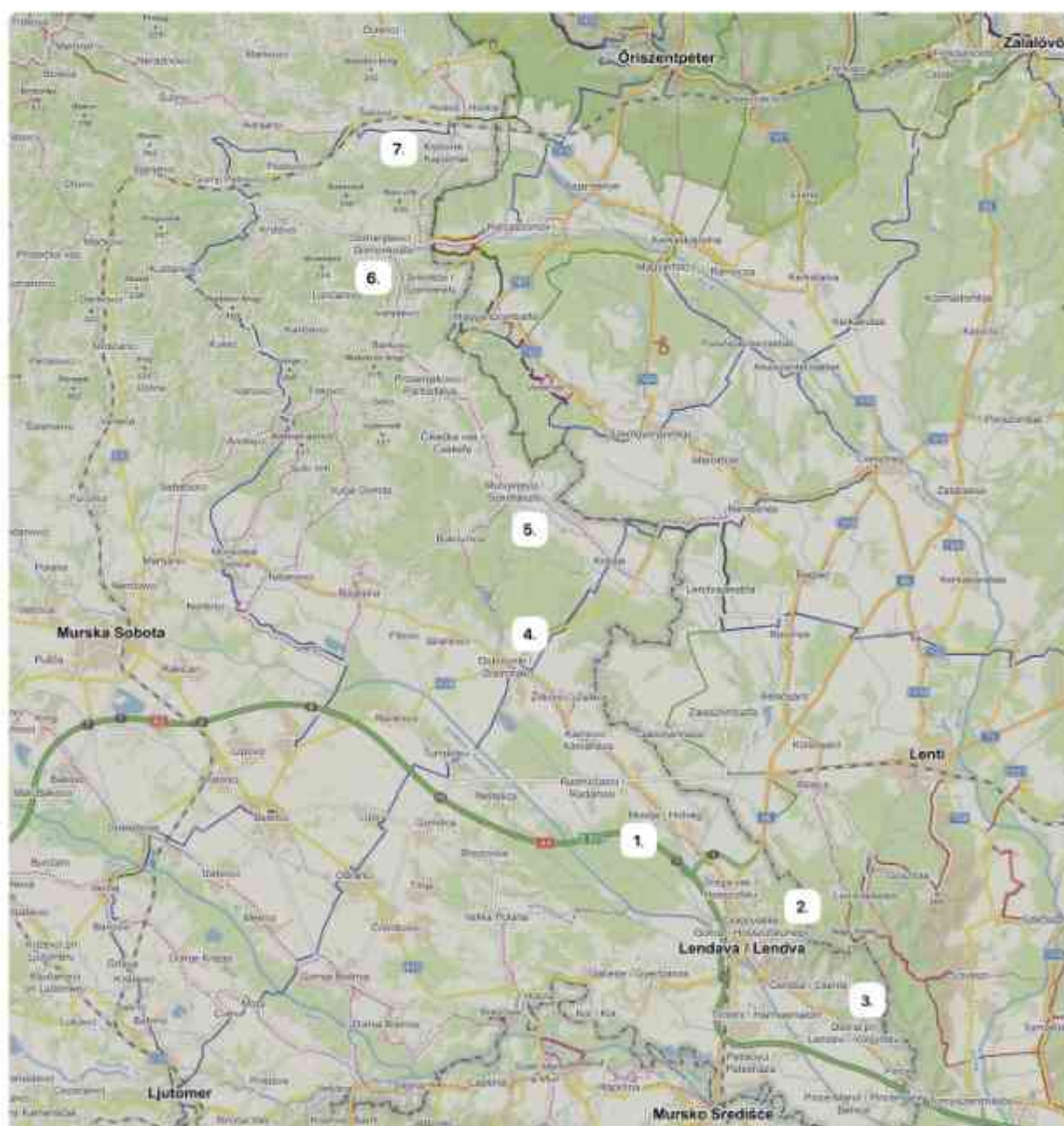
IZDATKI - Novo	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ
A-Priprava in spremljanje investicije	54.200,00 €	60.000,00 €	31.260,00 €	145.460,00 €
B-Nakup zemljišč	349.027,32 €	62.000,00 €	31.260,00 €	442.287,32 €
C-Nakup objektov in pomožnih objektov	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
D-Vzpostavitev produkcijskih površin in čred	0,00 €	285.000,00 €	30.218,00 €	315.218,00 €
E-Gradnja pomožnih objektov in manikajoce infrastrukture	0,00 €	39.000,00 €	359.490,00 €	398.490,00 €
F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje	0,00 €	590.000,00 €	112.536,00 €	702.536,00 €
G-Mehanizacija, tehnološki in funkcionalno opremljanje Kmetije	596.346,25 €	66.000,00 €	229.240,00 €	891.586,25 €
Drug materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	76.066,00 €	204.326,85 €
Posredni stroški projekta (delo)	27.477,67 €	125.000,00 €	130.250,00 €	282.727,67 €
SKUPAJ	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	1.000.320,00 €	4.218.790,15 €

Preglednica 8.4: Ocena vseh stroškov po tekočih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Skupna vrednost investicije brez DDV	1.496.406,72 €	1.014.000,00 €	780.249,60 €	3.290.656,32 €
DDV	422.063,43 €	286.000,00 €	220.070,40 €	928.133,83 €
Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	1.000.320,00 €	4.218.790,15 €

9. ANALIZA LOKACIJE

Vzorčna kmetija bo dejavnosti izvajala na centralni lokaciji v naselju Banuta, ki se nahaja v Občini Lendava. V okviru vzorčne kmetije bodo delovale tudi dislocirane proizvodne lokacije na programskem območju in s tem prispevala k razvoju vseh petih občin tega območja. Del načrtovanih vsebin se na teh lokacijah že odvija s tem, da niso povezane v neko učinkovito celoto. Dejavnosti, izvedbe investicije in delovanje vzorčne kmetije na centralni lokaciji v naselju Banuta, njenimi proizvodnimi lokacijami v Lendavskih goricah, Dolini pri Lendavi, Domanjševcih, Dobrovniku, Motvarjevcih in Krplivniku/Hodošu. Slika 6.2.4 prikazuje mrežno organiziranost in dislocirane dejavnosti vzorčne kmetije.

Slika 9.1: Mrežna organiziranost in dislocirane dejavnosti vzorčne kmetije.

1. Kmetija - Banuta

2. Vinogradništvo - Lendavske gorice

3. Oljne buče - Dolina pri Lendavi

4. Koruza za ličje in muškatne buče - Dobrovnik

5. Vzorčni čebelnjak - Motvarjevci

6. Žitarice in mlin - Domanjševci

7. Predelava sadja za žganjekuho – Krplivnik/Hodoš

Mrežna organiziranost in dislocirane lokacije vzorčne kmetije bodo imele pozitivne razvojne učinke v vseh petih občinah programskega območja. Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije in drugim obiskovalcem. Dejavnosti vzorčne kmetije bodo prispevale tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju. Namen »vzorčne kmetije« je med drugim zagotoviti prenos znanja na področju pridelave, reje in predelave; povezovanje kmetijskih proizvajalcev krožnega gospodarstva in trajnostnega razvoja na narodnostno mešanem območju.

Vzorčna-učna kmetija na osrednji lokaciji v Banuti

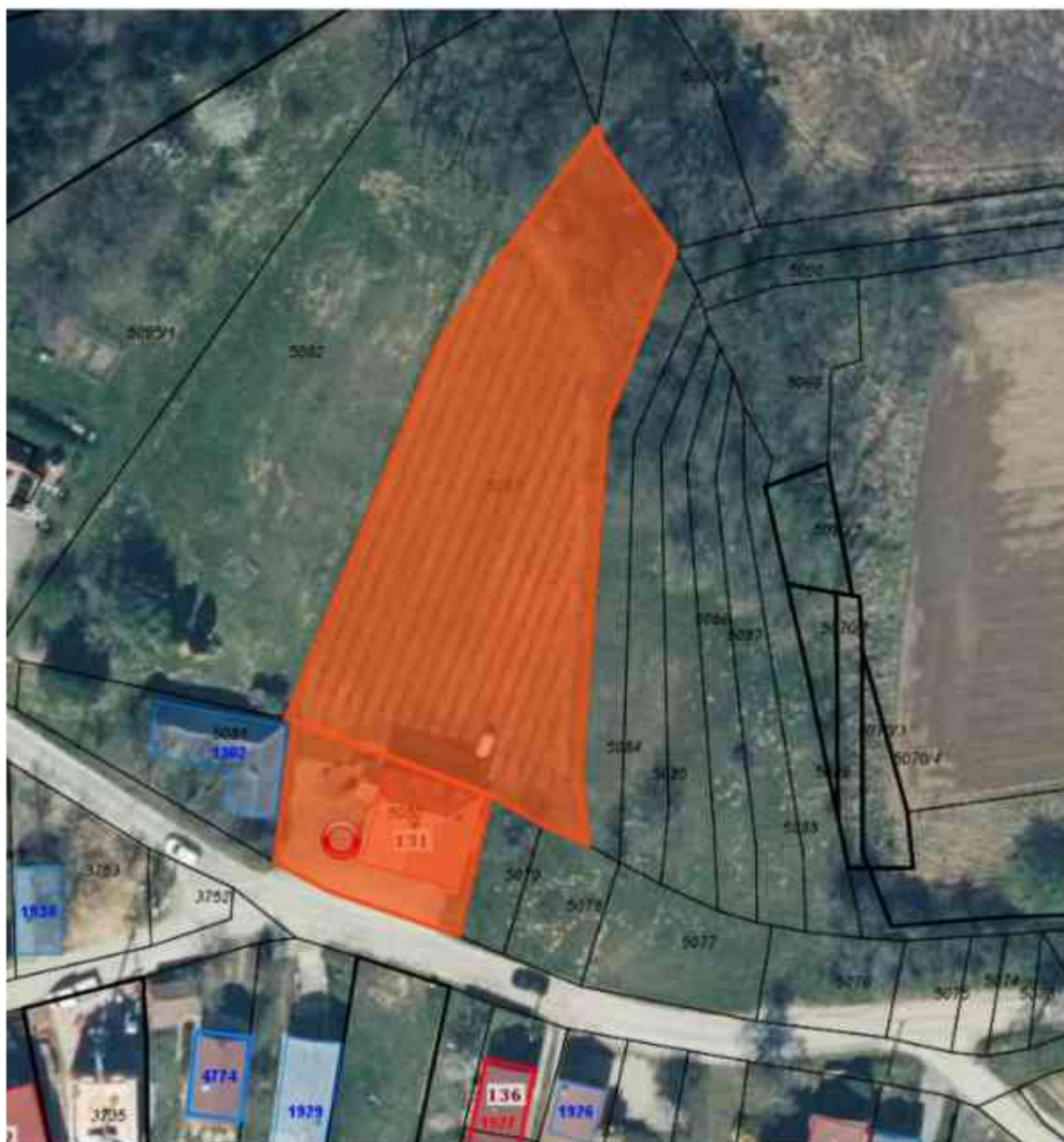
Vzorčna kmetija bo dostopna iz lokalne ceste po obstoječem dovozu na dvorišče stanovanjske hiše in večnamenskega gospodarskega objekta oziroma preko dostopnega parkirnega prostora prav take iz lokalne ceste.

Celotno posestvo v Banuti obsega okrog 15 hektarjev kmetijskih zemljišč, različnega kakovostnega razreda. Primerna je za vzpostavitev vzorčne kmetije s pridelavo zelenjave, krme za živino, rastlinjake, pašnike in dopolnilne dejavnosti s konjerejo. Na kmetiji bo možno vzpostaviti vzorčni rastlinjak, infrastrukturo za konjerejo in do 100 obiskovalcev dnevno. Slika 9.2 prikazuje lokacijo vzorčne kmetije Banuta.

Slika 9.2: Lokacija vzorčne kmetije Banuta.

Dislocirana lokacija v Lendavskih gorica

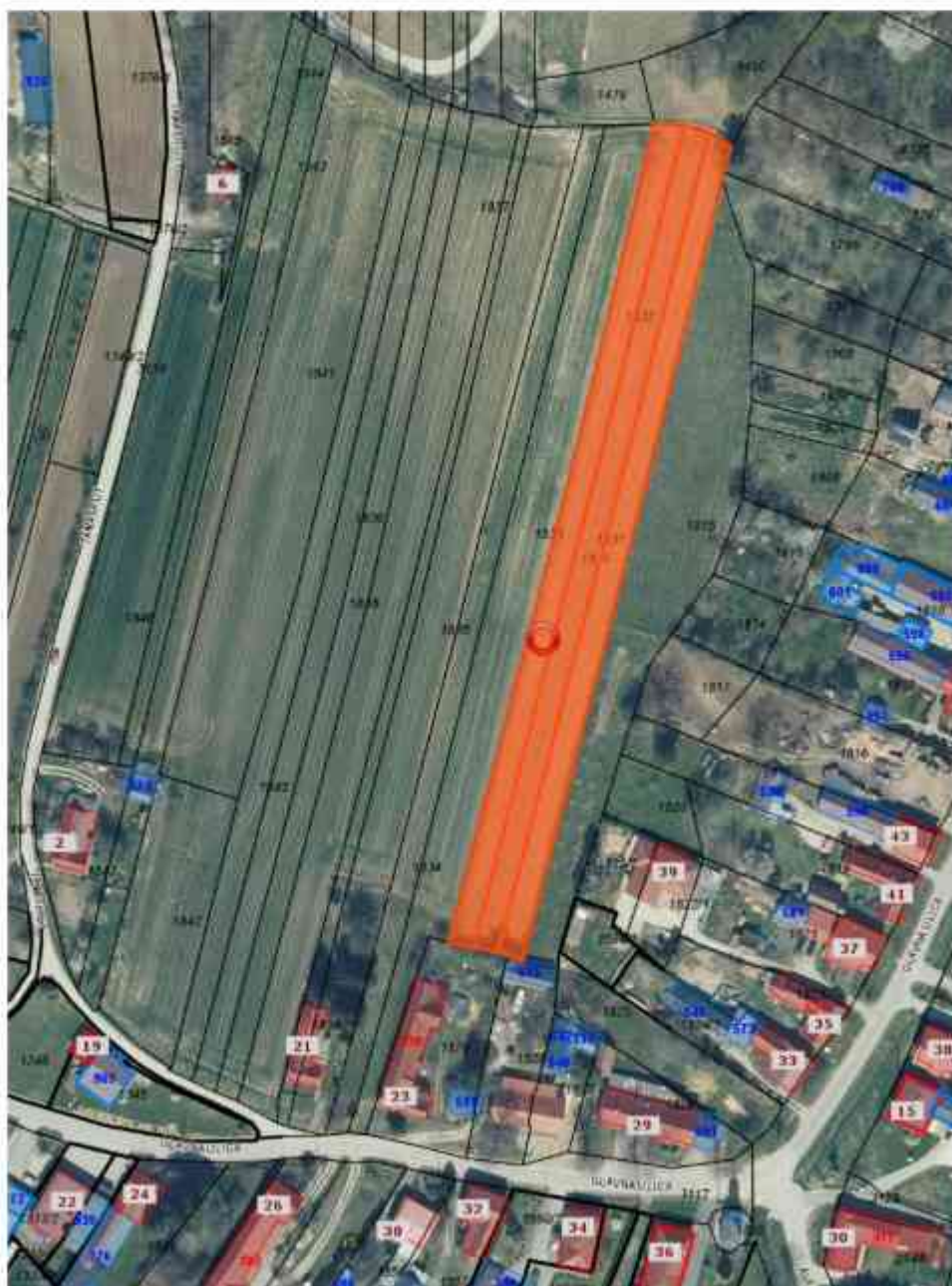
Vzorčna kmetija bo imela vzpostavljeno dislocirano lokacijo za promocijo vinogradništva in vinogradnikov ter vzorčnega vinograda za namen pridelave jedilnega grozdja. Slika 9.3 prikazuje dislocirano lokacijo v Lendavskih goricah.

Slika 9.3: Dislocirana lokacija v Lendavskih goricah.

Dislocirana lokacija v Dolina pri Lendavi

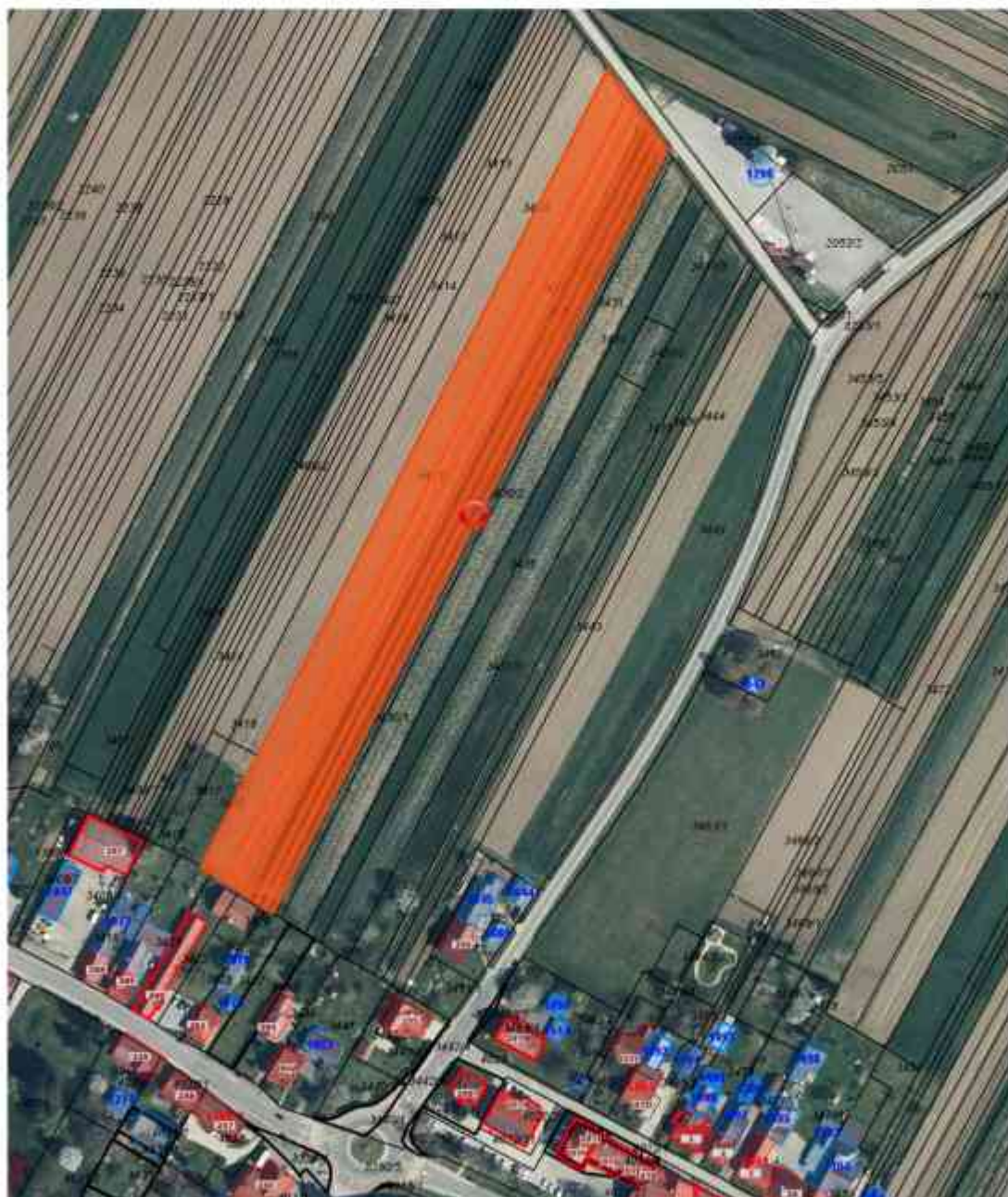
Vzorčna kmetija bo imela vzpostavljeno dislocirano lokacijo za promocijo pridelave oljnih buč. Slika 9.4 prikazuje dislocirano lokacijo v Dolini pri Lendavi.

Slika 9.4: Dislocirana lokacija v Dolini pri Lendavi.

Dislocirana lokacija v Dobrovniku

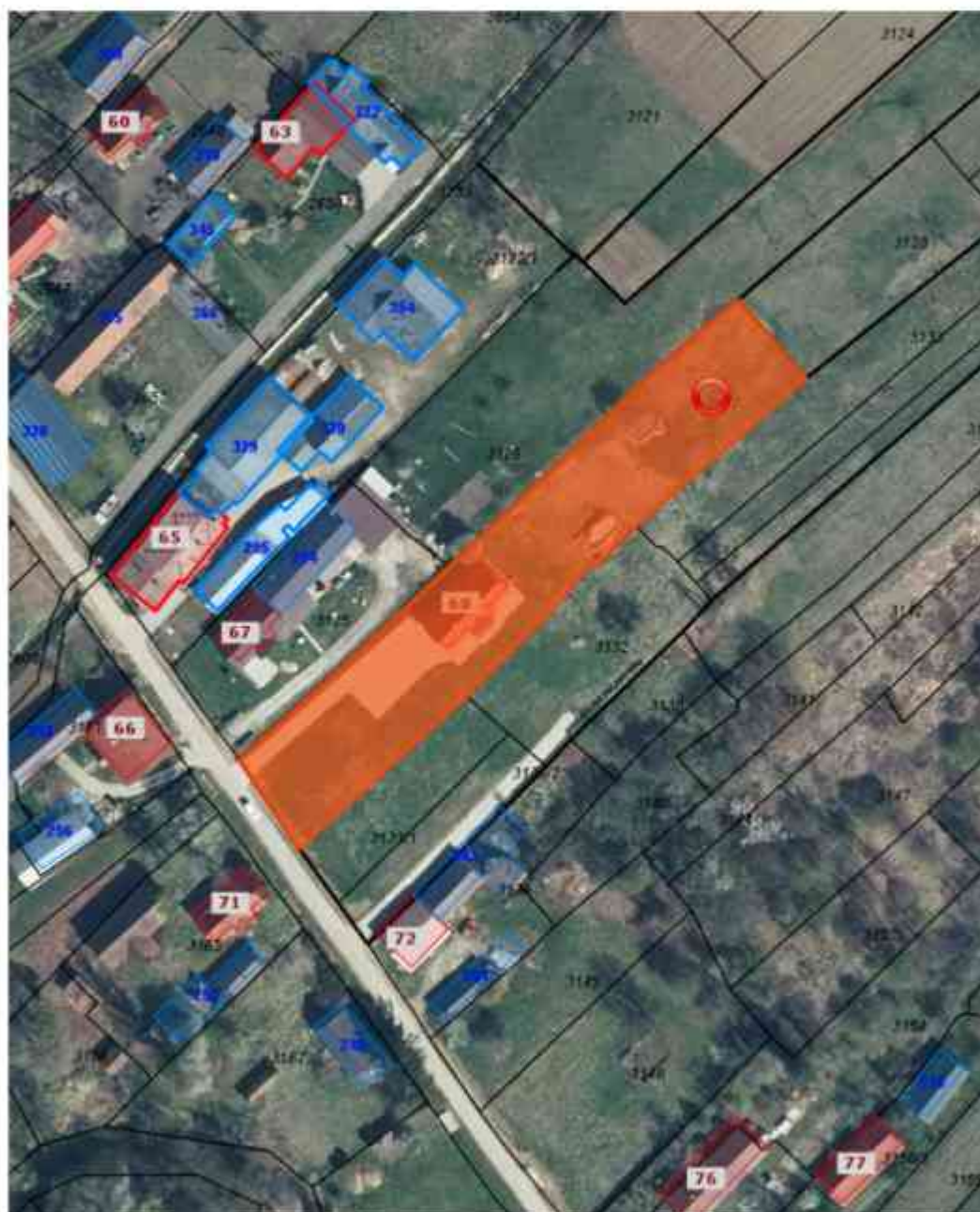
Vzorčna kmetija bo imela vzpostavljeno dislocirano lokacijo za pridelave koruznega ličja in muškatnih buč v Dobrovniku. Slika 9.5 prikazuje dislocirano lokacijo v Dobrovniku.

Slika 9.5: Dislocirana lokacija v Dobrovniku.

Dislocirana lokacija v Motvarjevcih

Vzorčna kmetija bo imela vzpostavljeno dislocirano lokacijo za namen postavitve vzorčnega čebelnjaka v Motvarjevcih. Slika 9.6 prikazuje dislocirano lokacija v Motvarjevcih.

Slika 9.6: Dislocirano lokacija v Motvarjevcih.

Dislocirana lokacija v Krplivniku

Vzorčna kmetija bo imela vzpostavljeno dislocirano lokacijo za namen povečanja obstoječih sadovnjakov v Krplivniku v Občini Hodoš ter nabavo opreme za žganjekuho. Slika 9.8 prikazuje dislocirano lokacijo v Krplivniku.

Slika 9.8: Dislocirana lokacija v Krplivniku.

10. ANALIZA VPLIVA INVESTICIJSKEGA PROJEKTA NA OKOLJE

Ocena vplivov se nanaša na izpolnjevanje predpisanih zahtev s področja varstva okolja in načel dobrega gospodarja. Glede na to, da bo pri uresničitvi predvidene investicije prišlo tudi do posega v prostor, so v strokovni oceni ovrednoteni vplivi med gradnjo. Predstavljamo do kakšnih vplivov na okolje lahko izvedba projekta pripelje. Vplivi so ocenjeni izključno na podlagi izkustvenih podatkov in predpostavk.

Vplivi na okolje bodo pri izvedbi projektnih aktivnosti zaradi pravilne organizacije in upoštevanjem tehničnih predpisov in pogojev ter upoštevanja predpisov varstva okolja in varstva pri delu zmanjšani na minimum. Načrtovanje in izvedba posegov bo opravljena na način, da bodo ti v najmanjši meri vplivali na okoljevarstvene razmere.

Pri izvedbi vseh projektnih posegov se bo dosledno upoštevalo vse predpise o varstvu narave. Pred izvedbo projektnih aktivnosti bodo pridobljena vsa potrebna soglasja in dovoljenja v skladu z naravovarstveno zakonodajo, hkrati pa bodo upoštevani vsi morebitni predpisani omilitveni in izravnalni ukrepi.

Pri naložbi bodo upoštevana vsa pravila, ki so potrebna za preprečevanje in zmanjševanje obremenjevanja okolja. Naložba ne bo povzročila večjega izkoriščanja naravnih virov, emisije v zrak bodo minimalne, prav tako bo minimalna poraba in emisije mineralnih snovi. Pri gradnjah in ureditvah bodo v največji meri uporabljeni lokalni materiali in surovine. Vsi odpadki, nastali pri gradnji, se bodo obravnavali v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki ter z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih.

Naložba ne bo posegala v substanco naravnih virov ter zato ne bo ogrozala njihove redkosti in njihove regeneracijske in reprodukcijske sposobnosti, hkrati pa ni načrtovana intenzivna uporaba naravnih virov, ki bi lahko bistveno zmanjševala njihovo obnovljivost.

Naložba ne bo povzročila emisij, ki bi presegle mejne vrednosti snovi in energije v vodo, zrak, tla ter mejne vrednosti emisij.

V okviru projekta ne bo negativnih vplivov na okolje, zato niso potrebna nobena sredstva za sanacijo negativnih vplivov.

V času izvajanja investicije ocenjujemo, da bodo vplivi na sestavine okolja neznatni. Predvsem investicija ne bo imela negativnih vplivov na okolje. Da bodo vplivi na okolje res minimalni se bodo pri načrtovanju in izvedbi investicije upoštevala naslednja izhodišča varovanja okolja:

- učinkovitost izrabe naravnih virov (energetska učinkovitost, učinkovita raba vode in surovin, okoljska učinkovitost)
- okoljska učinkovitost (uporaba najboljših razpoložljivih tehnik, uporaba referenčnih dokumentov, nadzor emisij tveganj, zmanjšanje končnih odpadkov in ločeno zbiranje odpadkov)
- trajnostna dostopnost (spodbujanje okolju prijaznejših načinov prevozov)
- zmanjšanje vplivov na okolje (izdelava poročil o vplivih na okolje oz. strokovnih ocen vplivov na okolje za posege, kjer je potrebno).

Investicija ne bo dodatno onesnževala okolja, vode ali zraka, niti ne bo vplivala na povečanje hrupa v okolju. Z ekološkega vidika investicija ni sporna.

Vzorčna kmetija s svojimi dejavnostmi ne bo posebej obremenjevala okolja. Njen namen je ta, da s svojim ravnanjem demonstrira javnosti, kako je potrebno izvajati kmetijske dejavnosti z minimalnimi vplivi na okolje. Na vzorčnih nasadih bo preizkušala različne metode ekološke in biodinamične pridelave ter z rezultati seznanjala javnost. Ravnanje z odpadki in presežki živil bo vključen v sistem krožnega gospodarjenja na kmetiji. Vzorčna kmetija bo demonstrirala uporabo sodobnih sonaravnih oblik gospodarjenja z naravnimi viri vključno z uporabo lokalne čistilne naprave in uporabo obnovljivih energetskih virov (sončna elektrarna).

Največjo obremenitev okolja bodo predstavljali turistični obiskovalci vzorčne kmetije ter komunalni odpadki in hrup, ki jih bodo ti povzročali. S preureditvijo prometnic in izgradnjo parkirišč bomo te vplive minimalizirali. Vzorčna kmetija bo nabavljala izključno energetsko učinkovito, varčno in okolju prijazno opremo.

Vzorčna kmetija bo s svojimi dejavnostmi na področju kompostiranja živalskega gnoja pozitivno vplivala na zviševanje humusa v tleh, saj je z to metodo moč humus v tleh povečevati. (vir: Krause, H.M., Stehle, B., Mayer, J. et al. Biological soil quality and soil organic carbon change in biodynamic, organic, and conventional farming systems after 42 years. *Agron. Sustain. Dev.* 42, 117 (2022). <https://doi.org/10.1007/s13593-022-00843-y>)

Uresničevanje načela „onesnaževalec“ plača

Načelo, da "onesnaževalec plača" oziroma načelo odgovornosti povzročitelja bodo upravičenci sredstev udeleženi tako, da bo v pogodbi z izbranimi zunanjimi izvajalci, ki bodo izvajali gradbena dela in ukrepe na terenu, zapisano, da bo v primeru objektivne odgovornosti izvajalec saniral nastalo okoljsko škodo. V drugih primerih bo škodo saniral upravičenec kohezijskih sredstev, odgovoren za izvedbo aktivnosti, pri kateri bo nastala škoda.

11. ČASOVNI NAČRT IZVEDBE INVESTICIJE

Projekt se je začel izvajati v letu 2022 in se bo končal v letu 2024. V nadaljevanju, v preglednici 11.1, predstavljamo časovni načrt aktivnosti vlaganja po fazah investicije.

Preglednica 11.1: Časovni načrt aktivnosti vlaganja po fazah in postavkah investicije.

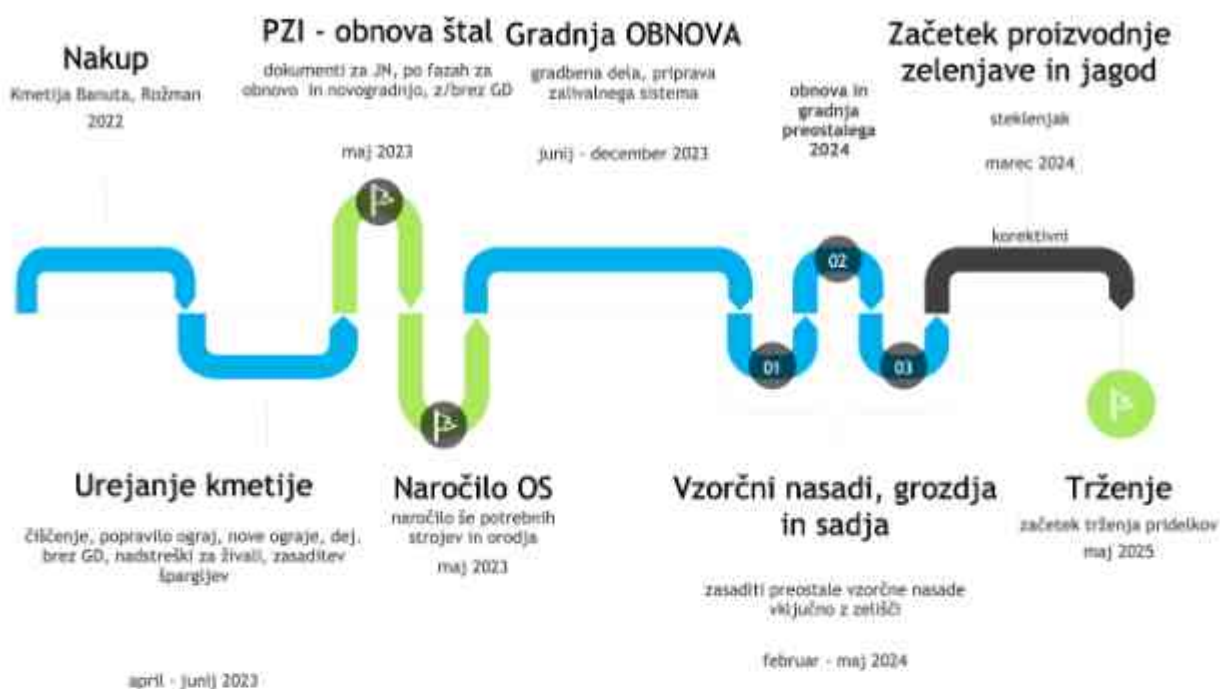
Faze investiranja	LETO (obdobje) investiranja
A - Stroški priprave dokumentacije	2022,2023,2024
B - Nakup zemljišč	2022,2023, 2024
C - Nakup objektov in pomožnih objektov	2022
D - Vzpostavitev produkcijskih površin in čred	2023,2024
E - Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture	2023,2024
F - Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje	2023,2024
G - Mehanizacija, tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije	2022,2023,2024
Drugi materialni in posredni stroški, storitve	2022,2023,2024
Posredni stroški projekta	2022,2023,2024

Organizacija vodenja projekta

Projekt vodijo zaposlene osebe pri prijavitelju projekta - PMSNS. S pripravo projekta je PMSNS pričela v letu 2021. Z investicijskim programom so se predvidene aktivnosti pričele takoj po podpisu pogodbe z MKGP in Agencijo Republike Slovenije a kmetijske za trge in razvoj podeželja (ARSKTRP). V okviru strokovnih služb PMSNS bodo podeljene pristojnosti in odgovornosti za izvajanje projekta.

PMSNS bo imenovala odgovornega vodjo projekta in projektno skupino, v kateri bodo strokovnjaki za različna vsebinska področja.

Slika 11.1 prikazuje časovni načrt aktivnosti projekta.

Slika 11.1: Časovni načrt aktivnosti projekta.

12. NAČRT FINANCIRANJA V TEKOČIH CENAH PO DINAMIKI IN VIRIH FINANCIRANJA

Investicija bo realizirana fazno znotraj časovnega obdobja - investicijskega cikla 2022-2024, zato smo vrednosti investicije preračunali tudi v tekoče cene.

Za izračun vrednosti investicije v tekočih cenah smo upoštevali napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), ki v svoji spomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2023 za leto 2024 napoveduje 4,2 % povprečno inflacijo. Za izračun tekočih cen za leto 2024 smo uporabili napovedano inflacijo 4,2%

Preglednica 12.1: Ocena stroškov investicije skupno po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v tekočih cenah v EUR

IZDATKI - Novo	LETO 2022	LETO 2023	LETO 2024	SKUPAJ
A-Priprava in spremljanje investicije	54.200,00 €	60.000,00 €	31.260,00 €	145.460,00 €
B-Nakup zemljišč	349.027,32 €	62.000,00 €	31.260,00 €	442.287,32 €
C-Nakup objektov in pomožnih objektov	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
D-Vzpostavitev produkcijskih površin in čred	0,00 €	285.000,00 €	30.218,00 €	315.218,00 €
E-Gradnja pomožnih objektov in manikajoče infrastrukture	0,00 €	39.000,00 €	359.490,00 €	398.490,00 €
F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje	0,00 €	590.000,00 €	112.536,00 €	702.536,00 €
G-Mehanizacija, tehnološkoni funkcionalno opremljanje Kmetije	596.346,25 €	66.000,00 €	229.240,00 €	891.586,25 €
Drug materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	76.066,00 €	204.326,85 €
Posredni stroški projekta (delo)	27.477,67 €	125.000,00 €	130.250,00 €	282.727,67 €
SKUPAJ	1.018.470,15 €	1.300.000,00 €	1.000.320,00 €	4.218.790,15 €

Preglednica 12.2: Ocena vseh stroškov po tekočih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Skupna vrednost investicije brez DDV	1.496.406,72 €	1.014.000,00 €	780.249,60 €	3.290.656,32 €
DDV	422.063,43 €	286.000,00 €	220.070,40 €	928.133,83 €
Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	1.000.320,00 €	4.218.790,15 €

Preglednica 12.3: Viri financiranja investicije po tekočih cenah v EUR

Viri financiranja				
MKGP	1.918.470,15 €	1.300.000,00 €	1.000.320,00 €	4.218.790,15 €
Lastni viri	-	-	-	-
Ostali viri	-	-	-	-
Delež sofinanciranja s sredstvi iz proračuna RS (MKGP)	100 %	100 %	100 %	100 %

13. PROJEKCIJE PRIHODKOV IN STROŠKOV POSLOVANJA

V finančni analizi smo ovrednotili proizvodne zmogljivosti iz prvega dela investicijskega programa. Podrobni podatki izračunanih vrednosti finančne analize investicijskega programa so podani kot priloga: Finančni del investicijskega programa

Načrt prihodkov v zvezi z obravnavano investicijo

Obravnavana investicija v vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« je namenjena nepridobitni podpori razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije in drugim obiskovalcem, z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in povezovanja. Celotna dejavnost vzorčne kmetije je namenjena tako za kmetijsko prebivalstvo kot tudi ostale prebivalce na programskem območju. V okviru »vzorčne kmetije« ne načrtujemo tržne dejavnosti, vendar pa bomo v okviru delovanja vzorčne kmetije dobili določene prihodke. Večji del pridelkov iz vzorčne kmetije se bo uporabilo v okviru dejavnosti na kmetiji (pri izobraževanju, pri vzorčni predelavi, promociji pridelkov in izdelkov, malice za zaposlene in udeležence izobraževanj, ...), kljub temu pa bodo na vzorčni kmetiji po letu 2024 nastali določeni prihodki zaradi prodaje presežkov pridelkov in proizvodov.

Ti prihodki so:

- prodaja spargljev, jedilnega grozdja in drugih pridelkov iz vzorčnih nasadov,
- prodaja izločenih živali,
- prodaja dodelanih in predelanih proizvodov iz vzorčne kmetije in
- drugi proizvodi, ki bodo nastali v okviru delovanja kmetije.

Ker trajni nasadi in reja živine v prvih letih nimajo pridelkov oziroma prodajnih proizvodov, pričakujemo da bodo prvi prihodki nastali z letom 2025. V tabeli prikazujemo prihodke »vzorčne kmetije« po zaključku investicije.

Preglednica 13.1: Pričakovani prihodki »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta prihodka	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Prodaja pridelkov iz rastlinske proizvodnje	5.000,00 €	15.000,00 €	24.000,00 €	24.000,00 €
Prodaja pridelkov iz živinorejske proizvodnje	500,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €
Prodaja dodelanih in predelanih proizvodov	4.000,00 €	8.500,00 €	9.000,00 €	10.500,00 €
Drugi prihodki	1.000,00 €	2.000,00 €	3.000,00 €	4.000,00 €
SKUPAJ	10.500,00 €	27.500,00 €	38.000,00 €	40.500,00 €

Načrt odhodkov v zvezi z obravnavano investicijo

V okviru investicijskega projekta smo obravnavali stroške, ki jih ima Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost z delovanjem vzorčne kmetije po zaključku investicije.

Oskrba kmetijskih površin

Vzorčna kmetija bo v okviru svojega delovanja obdelovala 15 ha kmetijskih površin (vzorčni trajni nasadi, njivske površine, travnate površine in ostale površine). V povprečju pričakujemo, da bodo stroški materiala in stroški storitev za oskrbo kmetijskih površin znašali 1.000 €/ha na leto. To pomeni, da bo na kmetiji za oskrbo kmetijskih površin 15.000 € stroškov letno.

Oskrba živali na kmetiji

Za oskrbo živali na vzorčni kmetiji ocenjujemo sledeče stroške: nakup koncentrirane in voluminozne krme, mineralno vitaminske dodatke, obnova črede živali, veterinarski stroški in drugi stroški. Letno načrtujemo stroškov za oskrbo živali v višini 10.000 €.

Drugi materialni stroški in storitve na kmetiji

S samim vzdrževanjem in delovanjem vzorčne kmetije načrtujemo tudi sledeče stroške: vzdrževanje objektov, oskrba z elektriko in vodo, stroški odpadnih vod, telekomunikacijski stroški in drugi stroški. Omenjenih stroškov načrtujemo v višini 25.000 € na leto.

Stroški dela za namen delovanja vzorčne kmetije

Za potrebe delovanja kmetije načrtujemo zaposlitev 3,5 oseb, ki bodo skrbele za delovanje kmetije. Od tega bo en zaposlen s VII. Stopnjo izobrazbe in 2,5 oseb s V. stopnjo izobrazbe. V okviru stroškov delovne sile smo predvideli tudi druge materialne stroške in storitve v povezavi z delom. Strošek delovne sile načrtujemo v višini 125.000 EUR na leto.

V okviru investicijskega projekta smo obravnavali stroške, ki jih ima Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost z delovanjem vzorčne kmetije po zaključku investicije. Za oskrbo in delovanje vzorčne kmetije po izvedeni investiciji načrtujemo 175.000 € letnih stroškov.

Preglednica 13.2: Pričakovani stroški »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta stroška	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Oskrba kmetijskih površin	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €
Oskrba živali na kmetiji	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
Drugi materialni stroški in storitve na kmetiji	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €
Stroški zaposlenih	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €
SKUPAJ	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €

Dodatni odhodek vzorčne kmetije je amortizacija osnovnih sredstev, ki se pa ne prikazuje kot denarni tok.

13.1. Izračun finančnih kazalnikov po statistični in dinamični metodi za investicijski projekt

Metodološke predpostavke

V investicijskem načrtu smo uporabili pristop primerjave prihodkov in odhodkov Madžarske narodne skupnosti »z« investicijo in »brez« investicije v prihodnjih letih. Zaradi poenostavitve in boljše preglednosti je v projekciji za varianto »z« investicijo in »brez« investicije prikazano le del stroškov in prihodkov, ki neposredno vplivajo na ekonomiko investicije.

Finančna donosnost naložbe:

Izračun donosnosti obravnavane investicije, ki je bila izračunana na osnovi stroškov in prihodkov investicije z vidika investitorja, je ob zahtevani 5% diskontni stopnji, pokazala negativno finančno donosnost predmetne naložbe. Tak rezultat je tudi pričakovan, saj ima pri predvideni investiciji investitor velike investicije in višje stroške kakor prihodke.

Podrobni izračuni so podani v prilogi: Finančni del investicijskega programa.

Določitev finančnih virov za javni razpis (finančna vrzel)

V okviru javnega razpisa je določeno, da se bodo financirali upravičeni stroški v višini 100%. Pri tem je določeno, da je potrebno v primeru investicij, ki ustvarjajo prihodek, le-tega odšteti od upravičenih stroškov v skladu z 55. členom UREDBE SVETA (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in uveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999.

Pri določitvi upravičenega izdatka evropskih sredstev smo upoštevali tudi »Navodilo za uporabo metodologije pri izdelavi analize stroškov in koristi«, ki ga je v okviru Evropske komisije pripravil generalni direktorat za regionalno politiko.

Pri izračunu zneska nepovratne pomoči EU smo uporabili podatke iz projekcije prihodkov in stroškov poslovanja projekta v ekonomski dobi investicije. Iz izračunov, ki so podani v okviru finančnega dela analize stroškov in koristi je razvidno, da je finančna vrzel $R = EE/DNC = 100\%$, tako da znaša najvišji znesek pomoči Evropske unije 100% priznane vrednosti projekta.

14. VREDNOSTENJE DRUGIH STROŠKOV IN KORISTI TER PRESOJA UPRAVIČENOSTI V EKONOMSKI DOBI

Referenčno obdobje investicije znaša 15 let, zato smo koristi in stroške širše družbene skupnosti v zvezi z investicijo ocenili za 15 let. Predvidena investicija bo v veliki meri vplivala na izboljšanje izobrazbene strukture, organiziranost, prepoznavnost in s tem tudi na ekonomsko stanje predvsem kmečkega prebivalstva in tudi delno na drugo prebivalstvo na območju bivanja madžarske narodne skupnosti. Ocenjujemo, da bo ta ekonomski učinek v višini 670.000 € na leto po izvedbi investicije.

Osnova za izračun ekonomskih meril je ekonomska analiza (ekonomski tok). Ekonomska neto sedanja vrednost je pozitivna in znaša 358.044 €. Ekonomska interna stopnja donosnosti je večja od 5% in znaša 8,28 %.

Ekonomska naložbena merila so:

	Kazalnik	Vrednost
Ekonomska merila	Ekonomska NSV	358.044
	Relativna NSV %	39,9 %
	Ekonomska stopnja donosa	8,28 %

14.1. Metodologija

Predvidena investicija v postavitve »vzorčne kmetije« se financira iz dveh podukrepov znotraj ukrepa 4: Spodbujanje kmetijstva na programskem območju v okviru Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021–2024.

- Podukrep 4.1: Vzpostavitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju
- Podukrep 4.2: Spodbujanje razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz programskega območja

Tako je skupni projekt postavitve »vzorčne kmetije« razdeljen na dva vira financiranja. V okviru podukrepa 4.1 se vzpostavi kmetija (nakup objektov, zemljišč, kmetijske mehanizacije, opreme za predelavo ter stroške rekonstrukcije, dograditve objektov, zasaditev vzorčnih nasadov in drugo). V okviru podukrepa 4.2 pa se financira vsebinsko delovanje »vzorčne kmetije«. Ker imamo za

vzpostavitev »vzorčne kmetije« dva vira financiranja, pripravljamo dve ločeni dokumentaciji. V okviru tega dokumenta obravnavamo aktivnosti podukrepa 4.1.

Projekcijo prihodkov in stroškov poslovanja vezanih na investitorja lahko jasno razdelimo med podukrepoma 4.1 in 4.2. Pri ugotavljanju drugih stroškov in koristi pri postavitvi »vzorčne kmetije« pa je delitev na podukrep 4.1 in 4.2 težje narediti.

Del investicije, ki spada v podukrep 4.1 sam po sebi lahko deluje kot kmetijska proizvodnja, tako da proizvaja kmetijske pridelke, jih predela in proda. Vendar pa je njen namen, da se postavi osnova (infrastruktura) za delovanje celotne »vzorčne kmetije«, ki bo izvajala tudi funkcijo spodbujanja razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz programskega območja, kar je naloga podukrepa 4.2. Tako smo v učinkih drugih stroškov in koristi (družbenih koristi) v podukrepu 4.1 opisovali in vrednotili učinek celotnega projekta v »vzorčno kmetijo«. Finančno pa smo skušali razdeliti učinke na dva dela v podukrep 4.1 in podukrep 4.2.

Za potrebe ekonomske analize stroškov in koristi naložbe s širšega družbenega vidika so upoštevani stroški naložbe v postavitev »vzorčne kmetije« in nekateri ocenjeni prihodki (koristi) ter stroški družbene skupnosti, gospodarskih subjektov, kmetij in prebivalstva, ki se nanašajo na predvideno investicijo. Ker je referenčno obdobje za ostale storitve do 15 let, je prikaz koristi in stroškov širše družbene skupnosti v zvezi z naložbo izdelan za 15 let.

Plan koristi in odhodkov je izdelan v dveh variantah: »z« in »brez« investicije.

Zaradi poenostavitve in boljše preglednosti so v projekciji za varianto »z« investicijo prikazani le nekateri na novo nastali prihodki in odhodki širše družbene skupnosti, povzročeni z aktiviranjem obravnavane investicije, varianta »brez« investicije pa seveda ne prinaša širši skupnosti nobenih dodatnih prihodkov niti stroškov.

14.2. Opredelitev družbenih koristi

Investicija ne izkazuje neposrednih ekonomskih učinkov, ker ni temu namenjena. Upravičena je na podlagi širših družbenih učinkov, ki niso neposredno merljivi z denarjem.

Družbene koristi, ki se ne dajo izraziti v denarju so:

- Prenos dobrih praks in znanj na programsko območje bo spodbudilo vlaganja v kmetijske dejavnosti in njihovo uspešnost.

- Povečanje ponudbe špargljev, zelenjave in grozdja bo prispevalo k večji oskrbi slovenskega trga z domačimi pridelki in povečalo zanesljivost ponudbe. Imelo bo pomembno vlogo pri oblikovanju lokalnih dobaviteljskih verig.
- Uvajanje novitet na področju krožnega gospodarjenja na kmetijah je pomembno za povečanje energetske in okoljske učinkovitosti manjših kmetijskih gospodarstev. Vplivalo bo tudi na zmanjšanje stroškov in ekonomsko učinkovitost.
- Povezovanje in večja učinkovitost kmetijskih gospodarstev je pomembna za skupne nastope na trgu ter oblikovanja zanesljive in ekonomsko zanimive ponudbe. To je tudi pogoj za zanesljivo oskrbo lokalnih potreb.
- Večji obseg ekološke pridelave hrane in lokalne oskrbe je pomembno za izboljšanje kakovosti ponudbe in zmanjšanje kroničnih obolenj.
- Večji obseg dopolnilnih dejavnosti na kmetijah bo povečalo ekonomsko uspešnost manjših kmetijskih gospodarstev in celotnega programskega območja ter povečalo motivacijo lokalnega prebivalstva za angažiranje na področju kmetijskih dejavnosti.
- Večja razpoznavnost območja bo pripomogla k večjemu povpraševanju, trženjski uspešnosti in ekonomski učinkovitosti celotnega območja.
- Zmanjšanje količin zavržene hrane je povezano s cilji EU, ekonomsko učinkovitostjo in solidarnostjo v družbi.
- Varovanje kulturne krajine in urejenosti podeželja je splošen javni interes in pomemben dejavnik kakovosti bivanja.
- Izboljšanje pogojev za ohranitev poseljenosti programskega območja in kakovostno bivanje je neposredno povezano z odnosom države do avtohtone madžarske narodne skupnosti, upoštevanjem določil Ustave RS in mednarodnih zavez povezanih z zaščito manjšin v Sloveniji.

Družbene koristi projekta smo ovrednotili na osnovi prihodkov oz. koristi za prebivalstvo, kmetijska gospodarstva, podjetja, občino, regijo in državo. Del opredeljenih družbenih koristi, ki smo jih lahko finančno ovrednotili, so prav tako uporabljeni pri izračunu ekonomske neto sedanje vrednosti (ENSV) in ekonomske interne stopnje donosnosti (EISD).

Pri investiciji v postavitev »vzorčne kmetije« bo prišlo do mnogih koristi, največje koristi pa bodo imeli kmetijska gospodarstva oziroma kmetje, ki živijo na območju občin, v katerih živijo prebivalci madžarske narodne skupnosti. S pogleda širše družbene skupnosti pričakujemo sledeče učinke investicije:

Izboljšana izobrazba kmetovalcev na projektne območju

Z izvajanjem izobraževanja s področja proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih proizvodov, bodo kmetovalci na območju bivanja madžarske narodne skupnosti izboljšali svoja znanja, ki bodo

pripomogla k izboljšanju njihove proizvodnje na kmetijah. Izboljšanje proizvodnje na kmetijah pričakujemo v različnih smereh:

- Izboljšanje obstoječe tehnologije proizvodnje,
- Uvajanje novih tehnologij v obstoječo proizvodnjo,
- Uvajanje novih proizvodov na kmetijo,
- Uvajanje predelave in dodelave kmetijskih proizvodov na kmetijo,
- Uvajanje dopolnilne dejavnosti na kmetije,
- Uvajanje novih pristopov k trženju proizvodov s kmetije,
- Uvajanje neposrednega trženja proizvodov s kmetije,
- Uvajanje inovativnega pristopa k vodenju proizvodnje in predelave na kmetijah.

Na osnovi pridobljenega novega znanja na kmetijah se bosta izboljšala proizvodnja in ekonomičnost proizvodnje. Ekonomičnost proizvodnje se bo odražala na eni strani kot dvig prodajnih cen proizvodov in izdelkov in na drugi strani kot zniževanje stroškov proizvodnje.

Z izboljšano izobrazbeno strukturo kmetovalcev na projektnem območju se bo izboljšal dohodkovni položaj kmetij in s tem bo večja možnost zaposlovanja na kmetijah, kar bo tudi vplivalo na zmanjševanje brezposelnosti prebivalcev v tem območju.

Povečan obseg ekološke in biodinamične proizvodnje na projektnem območju

S spodbujanjem ekološke in biodinamične proizvodnje na območju madžarske narodne skupnosti bomo povečali naravi prijazno proizvodnjo na kmetijah, zmanjšali obremenjenost okolja s škodljivimi izdelki in povečali ponudbo ekološke hrane v tem območju. Posledice biodinamične pridelave bodo vidne tudi na področju izboljšanja organske snovi v tleh zaradi uporabe biodinamičnega komposta.

Izboljšana organiziranost in prepoznavnost kmetijske proizvodnje na projektnem območju

S spodbujanjem organiziranosti in promocije kmetijske proizvodnje na območju madžarske narodne skupnosti se bo izboljšala prodaja pridelkov in izdelkov s tega območja ter prepoznavnost tega območja. Prepoznavnost območja se bo izboljšala s področja ponudbe kvalitetnih kmetijskih proizvodov, ponudbe tradicionalnih izdelkov ter prepoznavnosti lokalne kulinarike in običajev. Z izboljšanjem organiziranosti in prepoznavnosti območja se bo:

- povečala prodaja pridelkov in izdelkov s kmetij,
- povečal prihod turistov na to območje kar bo vplivalo na več nočitev in večjo porabo turistov na tem območju,

- izboljšala se bo identiteta prebivalcev madžarske narodne skupnosti.

Pridobitev prostora za prireditve, druženje ter trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov

Z vzpostavitvijo informacijskega in razvojnega središča se bo ustvaril prostor za različne prireditve, druženje ter trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov. Preko tako urejenega centra bodo imela kmetijska gospodarstva možnost za promocijo in prodajo svojih pridelkov in izdelkov.

Poseljenost, urejenost podeželja in kakovost bivanja na programskem območju

Izboljšanje urejenosti podeželja in kakovosti bivanja bo vplivalo na večji interes bivanja na tem območju. S tem se bo zmanjšalo odseljevanje prebivalstva s tega območja in ustvarili se bodo boljši pogoji za bivanje madžarske narodne skupnosti na tem območju.

Druge družbene koristi, ki jih ne moremo finančno ovrednotiti

- Povečana prepoznavnost območja kjer živi madžarska narodna skupnost.
- Dvig kakovosti življenjskega standarda, ki se kaže v boljšem varovanju zdravja, izboljšanje življenjskih pogojev v podeželski skupnosti.
- Ugodnejši pogoji za razvoj podjetništva na kmetijah in na podeželskem območju
- Ohranitev in rast prebivalstva, izboljšanje starostne strukture prebivalstva
- Zmanjšanje razlik v stopnji razvitosti z drugimi okolji v državi.

Finančna ocena vpliva na kmečko in tudi celotno prebivalstvo na projektnem območju

Predvidena investicija bo v veliki meri vplivala na izboljšanje izobrazbene strukture, organiziranost, prepoznavnost in s tem tudi na ekonomsko stanja predvsem kmečkega prebivalstva in tudi delno na drugo prebivalstvo na območju bivanja madžarske narodne skupnosti. Ocenjujemo, da bo ta ekonomski učinek v višini 670.000 € na leto po izvedbi investicije.

Ocena odhodkov družbene skupnosti v zvezi s projektom

V zvezi z zgoraj naštetimi dodatnimi prihodki (koristi) ne bodo nastali dodatni stroški oziroma smo jih že odšteli pri ugotavljanju družbenih koristi.

Ekonomska donosnost naložbe

Po vključitvi ostalih finančno ovrednotenih prihodkov in stroškov, ki jih obravnavana investicija povzroči v širši družbeni skupnosti, je rezultat drugačen. Ekonomska neto sedanja vrednost je pozitivna in znaša 301.986 €. Ekonomska interna stopnja donosnosti je večja od 5% in znaša 9,24 %.

Podrobni podatki izračunanih vrednosti finančne analize investicijskega programa so podani kot priloga: Finančni del investicijskega programa

15. ANALIZA TVEGANJ IN ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

Pri vrednotenju so bila za vsako varianto definirana in upoštevana naslednja tveganja:

Varianta »z« investicijo:

- Neuspešna prijava na razpis in neodobritev sredstev državnega proračuna
- Uspešnost izvedbe javnega razpisa za izvedbo del
- Pravočasna izvedba investicije.

Varianta »brez« investicije:

- Neustrezna urejenost okolice in s tem propadanje objektov
- Nevarnost poškodbe ljudi zaradi neurejene infrastrukture.

Pri izvedbi analize občutljivosti naložbe smo analizirali vpliv zmanjševanja prihodka, povečevanje stroškov in povečanje stroškov investicije za 10 % ter 20 %. Ugotovili smo, da je pri vseh variantah rezultatov interna stopnja donosa pozitivna. V analizi smo ugotovili, da je ekonomičnost investicije bolj občutljiva na zmanjšanje prihodka kot na povečanje stroškov investicije.

Podrobni podatki so podani kot priloga: Finančni del investicijskega programa

16. PREDSTAVITEV IN RAZLAGA REZULTATOV

Ker bo varianta »z investicijo« v operacijo Ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju pripomogla k ohranjenosti kmetijske dejavnosti in s tem prispevala k izboljšanju ekonomskih razmer in poseljenosti na širšem projektnem območju, je bila ta varianta izbrana kot optimalna. Na podlagi podanih dejstev in ocene, da je investicija tehnično, finančno in organizacijsko izvedljiva na način, kot je zamišljena, je izbrana varianta »z investicijo«.

Izračun donosnosti obravnavane investicije, ki je bila izračunana na osnovi stroškov in prihodkov investicije z vidika investitorja, je ob zahtevani 5 % diskontni stopnji, pokazala negativno finančno donosnost predmetne naložbe. Tak rezultat je tudi pričakovan, ker pri predvideni investiciji ima investitor samo dodatne stroške.

Po vključitvi ostalih finančno ovrednotenih prihodkih in stroškov, ki jih obravnavana investicija povzroči v širši družbeni skupnosti je rezultat drugačen. Ekonomska neto sedanja vrednost je pozitivna in ekonomska interna stopnja donosnosti večja od 5 %.

Zaradi pričakovanih družbenih koristi investicije, ki bodo okrepile socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in programskega območja, je varianta »z investicijo« sprejemljiva in smiselna varianta. Realizacija investicije bo zmanjšala potrebo po večanju socialnih in drugih transferjev države na programskem območju.

17. PRILOGE

- o Finančni del investicijskega programa

Preglednica 17.1: Ocena stroškov investicije po posameznih vrstah stroškov in dinamiki investiranja v stalnih cenah v EUR

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	A-Priprava in spremljanje investicije				
	Priprava projektne in investicijske dokumentacije	54.200,00 €	50.000,00 €	25.000,00 €	129.200,00 €
	Nadzor in varnost		10.000,00 €	5.000,00 €	15.000,00 €
	Skupaj 1 z DDV	54.200,00 €	60.000,00 €	30.000,00 €	144.200,00 €
2	B-Nakup zemljišč				
	Skupaj 2 z DDV	349.027,32 €	62.000,00 €	30.000,00 €	441.027,32 €
3	C-Nakup objektov in pomožnih objektov				
	Osrednji objekt Banuta	836.158,06 €			
	Skupaj 3 z DDV	836.158,06 €	0,00 €	0,00 €	836.158,06 €
4	D - V z p o s t a v i t e v produksijskih površin in čred				
	Vzorčni nasadi		25.000,00 €	20.000,00 €	
	Vzorčne črede		45.000,00 €	9.000,00 €	
	Aquaponika		215.000,00 €		
	Skupaj 4 z DDV	0,00 €	285.000,00 €	29.000,00 €	314.000,00 €
5	E-Gradnja pomožnih objektov in manjkajoče infrastrukture				
	Dozidava k hlevu - novi obrat z upravo in skupnimi sanitarijami			325.000,00 €	
	Ureditev nadstreškov za živali		34.000,00 €		
	Zalivalni sistem		5.000,00 €	20.000,00 €	
	Skupaj 5 z DDV	0,00 €	39.000,00 €	345.000,00 €	384.000,00 €
6	F-Rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje				
	Osrednji objekt Banuta		20.000,00 €	38.000,00 €	
	Pomožni objekti Banuta		570.000,00 €		
	Rekonstrukcija Domanjševci			70.000,00 €	

	Skupaj 6 z DDV	0,00 €	590.000,00 €	108.000,00 €	698.000,00 €
7	G-Mehanizacija, tehnološko in funkcionalno opremljanje kmetije				
	Mehanizacija	596.346,25 €	38.000,00 €	45.000,00 €	
	Tehnološka oprema		30.000,00 €	175.000,00 €	
	Skupaj 7 z DDV	596.346,25 €	68.000,00 €	220.000,00 €	882.346,25 €
8	Drugi materialni in posredni stroški, storitve				
	Drugi materialni in posredni stroški, storitve	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	
	Skupaj 8 z DDV	55.260,85 €	73.000,00 €	73.000,00 €	201.260,85 €
	Skupaj 1-8 (neposredni stroški)				
	DDV				858.218,35 €
	Skupaj z DDV	1.890.992,48 €	1.175.000,00	835.000,00 €	3.900.992,48 €
9	Posredni stroški projekta				
	Stroški dela	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	
	Skupaj 9 z DDV	27.477,67 €	125.000,00 €	125.000,00 €	277.477,67 €
	Skupna vrednost investicije brez DDV: od 1 do 9				
	DDV				919.263,43 €
	Skupaj z DDV	1.918.470,15 €	1.300.000,00	960.000,00 €	4.178.470,15 €

Preglednica 17.2: Pričakovani stroški »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta stroška	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Oskrba kmetijskih površin	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €
Oskrba živali na kmetiji	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
Drugi materialni stroški in storitve na kmetiji	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €
Stroški zaposlenih	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €	125.000,00 €
SKUPAJ	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €	175.000,00 €

Preglednica 17.3: Pričakovani prihodki »vzorčne kmetije« po zaključku investicije

Vrsta prihodka	Leto			
	2025	2026	2027	2028 in naprej
Prodaja pridelkov iz rastlinske proizvodnje	5.000,00 €	15.000,00 €	24.000,00 €	24.000,00 €
Prodaja pridelkov iz živinorejske proizvodnje	500,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €
Prodaja dodelanih in predelanih proizvodov	4.000,00 €	8.500,00 €	9.000,00 €	10.500,00 €
Drugi prihodki	1.000,00 €	2.000,00 €	3.000,00 €	4.000,00 €
SKUPAJ	10.500,00 €	27.500,00 €	38.000,00 €	40.500,00 €

Preglednica 17.4: Obračun amortizacije

NALOŽBA	Vrednost	Življenska doba v mesecih	Amortizacijska stopnja %	Letna amortizacija	Mesečna amortizacija
Oprema 2022	596.346,25 €	120	10	59.634,63 €	4.969,55 €
Oprema 2022	66.000,00 €	120	10	6.600,00 €	550,00 €
Oprema 2022	220.000,00 €	120	10	22.000,00 €	1.833,33 €
Nakup objektov	836.158,06 €	400	3	25.084,74 €	2.090,40 €
SKUPAJ	1.718.504,31 €			113.319,37 €	9.443,28 €

Preglednica 17.5: Ekonomska naložbena merila

Ekonomska naložbena merila

				Leto	Diskontna stopnja
Diskontna stopnja			5		5%
Investicija (naložba)	LETO		4.178.470,15 €		
	2024	dohodki	odhodki		
1. leto	2025	10.500,00 €	175.000,00 €	1	0,9524
2. leto	2026	27.500,00 €	175.000,00 €	2	0,9070
3. leto	2027	38.000,00 €	175.000,00 €	3	0,8638
4. leto	2028	40.500,00 €	175.000,00 €	4	0,8227
5. leto	2029	40.500,00 €	175.000,00 €	5	0,7835
6. leto	2030	40.500,00 €	175.000,00 €	6	0,7462
7. leto	2031	40.500,00 €	175.000,00 €	7	0,7107
8. leto	2032	40.500,00 €	175.000,00 €	8	0,6768
9. leto	2033	40.500,00 €	175.000,00 €	9	0,6446
10. leto	2034	40.500,00 €	175.000,00 €	10	0,6139
11. leto	2035	40.500,00 €	175.000,00 €	11	0,5847
12. leto	2036	40.500,00 €	175.000,00 €	12	0,5568
13. leto	2037	40.500,00 €	175.000,00 €	13	0,5303
14. leto	2038	40.500,00 €	175.000,00 €	14	0,5051
15. leto	2039	40.500,00 €	175.000,00 €	15	0,4810

Preglednica 17.6: Ekonomska naložbena merila - diskontirano

Ekonomska naložbena merila - diskontirano

				Leto	Diskontna stopnja		
Diskontna stopnja			5		5%		
Investicija (naložba)	LETO		4.178.470,1				
	2024	dohodki	odhodki				
1. leto	2025	10.500,00 €	175.000,00	1	0,9524	10.000,00 €	166.666,67 €
2. leto	2026	27.500,00 €	175.000,00	2	0,9070	24.943,31 €	158.730,16 €
3. leto	2027	38.000,00 €	175.000,00	3	0,8638	32.825,83 €	151.171,58 €
4. leto	2028	40.500,00 €	175.000,00	4	0,8227	33.319,45 €	143.972,93 €
5. leto	2029	40.500,00 €	175.000,00	5	0,7835	31.732,81 €	137.117,08 €
6. leto	2030	40.500,00 €	175.000,00	6	0,7462	30.221,72 €	130.587,69 €
7. leto	2031	40.500,00 €	175.000,00	7	0,7107	28.782,59 €	124.369,23 €
8. leto	2032	40.500,00 €	175.000,00	8	0,6768	27.411,99 €	118.446,89 €
9. leto	2033	40.500,00 €	175.000,00	9	0,6446	26.106,66 €	112.806,56 €
10. leto	2034	40.500,00 €	175.000,00	10	0,6139	24.863,49 €	107.434,82 €
11. leto	2035	40.500,00 €	175.000,00	11	0,5847	23.679,51 €	102.318,88 €
12. leto	2036	40.500,00 €	175.000,00	12	0,5568	22.551,92 €	97.446,55 €
13. leto	2037	40.500,00 €	175.000,00	13	0,5303	21.478,01 €	92.806,24 €
14. leto	2038	40.500,00 €	175.000,00	14	0,5051	20.455,25 €	88.386,89 €
15. leto	2039	40.500,00 €	175.000,00	15	0,4810	19.481,19 €	84.177,99 €

Preglednica 17.7: Ekonomska naložbena merila NSV in ISD

Ekonomska naložbena merila NSV in ISD

				Leto	Diskontna stopnja	NSV
Diskontna stopnja			5		5%	
Investicija (naložba)	LETO		4.178.470,15			-4.178.470,15 €
	2024	dohodki	odhodki			
1. leto	2025	10.500,00 €	175.000,00 €	1	0,9524	166.666,67 €
2. leto	2026	27.500,00 €	175.000,00 €	2	0,9070	158.730,16 €
3. leto	2027	38.000,00 €	175.000,00 €	3	0,8638	151.171,58 €
4. leto	2028	40.500,00 €	175.000,00 €	4	0,8227	143.972,93 €
5. leto	2029	40.500,00 €	175.000,00 €	5	0,7835	137.117,08 €
6. leto	2030	40.500,00 €	175.000,00 €	6	0,7462	130.587,69 €
7. leto	2031	40.500,00 €	175.000,00 €	7	0,7107	124.369,23 €
8. leto	2032	40.500,00 €	175.000,00 €	8	0,6768	118.446,89 €
9. leto	2033	40.500,00 €	175.000,00 €	9	0,6446	112.806,56 €
10. leto	2034	40.500,00 €	175.000,00 €	10	0,6139	107.434,82 €
11. leto	2035	40.500,00 €	175.000,00 €	11	0,5847	102.318,88 €
12. leto	2036	40.500,00 €	175.000,00 €	12	0,5568	97.446,55 €
13. leto	2037	40.500,00 €	175.000,00 €	13	0,5303	92.806,24 €
14. leto	2038	40.500,00 €	175.000,00 €	14	0,5051	88.386,89 €
15. leto	2039	40.500,00 €	175.000,00 €	15	0,4810	84.177,99 €
					SUM	1.816.440,16 €
ISD						
8,28%						
Ekonomska ISD						
2,69%						
Dohodki Skupaj			2.625.000,00			
Ekonomska NSV			358.044,95 €			
Finančna NSV			-2.739.883,74			
Relativna NSV			46,5			

Preglednica 17.8: Ekonomska naložbena merila - družbene koristi diskontirano

Preglednica 17.9: Analiza tveganj in občutljivosti - vpliv zmanjševanja prihodka, povečevanje stroškov in povečanje stroškov investicije za 10 % ter 20 %

Element	NSV	% odmika od osnove	IRR	% odmika od osnove
OSNOVNI IZRAČUN	301.986,05 €	100%	9,24%	100%
Zmanjšanje prihodkov za 10%	307.591,94 €	101,86%	7,26%	78,61%
Povečanje stroškov za 10%	337.790,54 €	111,86%	9,71%	105,14%
Povečanje investicije za 10%	358.044,95 €	118,56%	7,45%	80,67%
Zmanjšanje prihodkov za 20%	276.832,74 €	91,67%	6,534%	70,75%
Povečanje stroškov za 20%	304.011,49 €	100,67%	8,739%	94,62%
Povečanje investicije za 20%	322.240,45 €	106,71%	6,705%	72,60%

Priloga: Soglasje Občine Hodoš

**Občina
HODOŠ****HODOS**
Község

HODOŠ ST. 52 – 9205 Hodoš – Hodos – Slovenija – tel (02) 559 88-31 fax (02) 559 88-20 e-mail: obcina.hodos.kozseg@siol.net

Datum: 10.04.2023

Kelt: 2023.04.10

SOGLASJE/HOZZÁJÁRULÁS

Spodaj podpisani Denis Tamaško, župan Občine Hodoš, Hodoš 52, 9205 Hodoš, davčna številka: 73790141 podajam soglasje in dovoljujem za nedoločen čas postavitev žganjekuhe ter vsa ostala potrebna dela za postavitev le te pri muzeju na Krplivniku upraviteljici muzeja Madžarski samoupravni narodni skupnosti Občine Hodoš, Hodoš 52, 9205 Hodoš, davčna številka: 71749187, katero zastopa predsednica Silvija Roman, telefonska številka +386 31 888 184.

Alulírott Tamaško Denis, Hodos Község polgármestere, Hodos 52, 9205 Hodos, adószám: 73790141 hozzájárulok és engedélyezem a pálinkafőző helyiséggel kapcsolatos munkálatokat, beruházásokat és minden egyéb szükséges munkálatokat a Kapornaki tájháznál a tájház vezetőjének/gondnokának Hodos Község Magyar Nemzeti Önkormányzati Községnek, Hodos 52, 9205 Hodos, adószám: 71749187, amelyet Roman Silvija elnök képvisel, telefonszám: +38631 888 184.

Župan občine Hodoš – Hodos Község polgármestere

Denis TAMAŠKO

